

Stockholms folkskoledirektion och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C. (postgiro-konto nr 1631); t. »folkskoledirektionen»; sessionstid: i regel varannan fredag under lästerminerna kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Genom k. stadgan den 27 sept. 1861 ang. folkundervisningen i Stockholms stad inrättades en för hela staden gemensam överstyrelse för stadens folkskolor, vars ställning och sammanställning m. m. sedermera vid flera tillfällen i olika avseenden förändrats. Genom k. m:ts beslut den 13 mars 1914 erhöll överstyrelsen för Stockholms stads folkskolor benämningen *Stockholms folkskoledirektion*.

Enligt lag angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhavas av Stockholms folkskoledirektion. Det regleras närmare av en särskild stadga angående folkundervisningen i Stockholm.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprövande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920 skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms stads konsistorium¹⁾, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Konsistorium¹⁾ och stadsfullmäktige kunna också utse suppleanter till det antal, som anses erforderligt (endast konsistoriet¹⁾ har hittills utsett sådan suppleant). Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt kungl. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga

i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Dessa representanter jämte två suppleanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombudsförsamling (se sid. 200) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:t den 19 mars 1920 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningsskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 199). Enligt § 50 av k. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:t den 31 dec. 1929 — jämlikt k. kung. den 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1939 från inspektion av sitt folkskoleväsen genom statens folkskolinspektör, dock skall denna befrielse icke gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen handhaver förvaltningen och ledningen av skolan för bildbara sinnesslöa barn (se sid. 217). Tidigare utövade folkskoledirektionen även ledningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna. Sedan nya stadgor för dessa skolor utkommit den 2 juni 1933 och den 7 juni 1934, utgöra dessa skolor självständiga undervisningsanstalter under egna styrelser, vilka utses av folkskoledirektionen.

Vidare handhaver folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhånga med stadens åligganden i avseende å de allmänna läroverken (jfr sid. 323, 342). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas (jfr sid. 346) och Navigationsskolans byggnader.

¹⁾ Konsistoriets uppgifter hava enligt lagen om domkapitel den 13 nov. 1936 fr. o. m. år 1937 övertagits av Stockholms domkapitel.

Folkskoledirektionen äger att åt särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönereglementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skollokaler, barnbespisningen, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonomiärenden samt frågor ang. vissa tjänstetillsättningar, vilka skola provas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola provas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade har även uppdragits att tills vidare handha enligt § 19 mom. 9 av folkskolestadgan direktionen eljest tillkommande åligganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärtjänster. Direktionen utser årligen inom sig dels ombud att närvara vid lärarprov, dels betygsskommittéer med uppgift att jämte direktionens ordförande i vissa fall besluta rörande tjänstgöringsbetyg åt lärarpersonal.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skoloråd. Ledamöter och suppleanter i skoloråden väljas i enlighet med lagen om församlingsstyrelse den 6 juni 1930 för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolorådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock kan kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, utses till ordförande. Rörande de olika skolorådens sammansättning se under församlingarnas folkskolor (sid. 203 ff.).

Församlings skoloråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolorådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärarbefattningar, utfärdar, i vissa fall, efter vederbörande överlärarens hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m. Därjämte tager skolorådet, resp. skolorådets ordförande, viss befattning med ingripande mot lärjungar, vilka försumma skolgången, ävensom med avgöranden rörande avgång från folkskolan jämlikt § 48 i folkskolestadgan.

Stadsfullmäktige hava ställt medel till folk-

skoledirektionens förfogande för beredande av studiestipendier åt i Stockholm mantalskrivna, mindre bemedlade ynglingar och flickor, och direktionen har — i enlighet med av stadsfullmäktige godkänt reglemente för Stockholms stads studiestipendier — tillsatt en särskild kommitté för uppgörande av förslag till tillsättande av ifrågavarande stipendiater (se nedan). Stipendierna, som utdelas av folkskoledirektionen, äro avsedda att underlätta fortsatta studier för synnerligen begåvade ynglingar och flickor, som äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller hava för avsikt att vid sådan läroanstalt vinna inträde. Studiestipendierna kungöras till ansökan lediga i januari månad de år, för vilka anslag för ändamålet beviljats. Ansökning, åtföljd av erforderliga handlingar, skall därefter före mars månads utgång insändas till folkskoledirektionen. Stipendiets årsbelopp bestämmes särskilt för varje stipendiat. (Jfr sid. 342.)

Författningar m. m. Lag om församlingsstyrelse i Stockholm 6 juni 1930, med ändr. Lag ang. folkskoleväsendet i Stockholm 15 maj 1903, med ändr. 16 sept. 1918, 13 juni 1924 och 15 juni 1935. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm 22 juni 1923, med ändr. 19 dec. 1924, 18 juni 1926, 20 jan. 1933 och 13 april 1934. K. kung. 21 febr. 1936 om tillsättning i vissa fall av lärare vid folk- och småskolor och s. d. ang. viss företrädesrätt för å indragningsstat uppförd lärare vid nedlagt småskoleseminarium m. fl. vid tillsättande av ord. lärtjänster vid folk- och småskolor. K. kung. 5 juni 1936 ang. skyldighet för lärare vid folk- och småskolor att i vissa fall underkasta sig förflyttning från ett skoldistrikt till ett annat. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion 19 mars 1920, med ändr. 5 nov. 1920, 29 maj 1925 och 1 aug. 1930. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningssadga för Stockholms folkskolor, fastställt av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. Reglemente för Stockholms stads studiestipendier, godkänt av SF 18 jan. 1926.

Stat år 1937. Utgifter: 17,657,631 kr. (därav att täckas med lånemedel 539,000 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1936 beviljat lånemedelsanslag 100,000 kr.); inkomster: 5,570,118 kr. (därav statsbidrag 5,063,900 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. stadshuset; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Sandwall, F. V., lektor.

Övriga ledamöter.

- *Beyer, C. N. T., fil. kand.
Dernby, f. Körsner, Hedvig E., tf. aktuarie, stadsfullm.
Grimlund, H. V. A., rektor, stadsfullm.
Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.
Gyllander, K. G. G., fil. mag., lärare.
*Lindskog, H. J., kyrkoherde (utsedd av konsistorium [domkapitlet]).
Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.
*Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.
*Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.
Samuelson, P. O., organisationschef, stadsfullm.
Svensson, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.
*Wallin, H. E., kassör.
*Wikberg, S., seminarielärare.

Suppleant

(utsedd av konsistorium [domkapitlet]).

Edquist, C., kyrkoherde.

*Lärarpersonalens vid folkskolorna
representanter.*

Åkesson, Anna J.; Örtendal, J. R. V.

Suppleanter: Gustafson, E. G. K.; Olsson, Ruth E.

*Lärarkårens vid fortsättningsko-
lorna representant.*

Wennberg, E. B.

Suppleant: Ålinder, A. H.

Sekreterare.

Österberg, B. A. E. (se nedan).

**Folkskoledirektionens nämnder och
delegerade m. m.**

Ekonominämnden.

Grimlund, H. V. A.; Larsson, Oscar E., ordf.;
Magnuson, P. K.; Månsson, O. P.; Samuelson,
P. O.; Svensson, G. Anders, vice ordf.

Skolhusnämnden.

Grimlund, H. V. A.; Larsson, Oscar E., ordf.;
Magnuson, P. K., vice ordf.; Svensson, G.
Anders; Wallin, H. E.

Delegerade för undervisningsärenden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Lindskog, H. J.; Mag-
nuson, P. K.; Sandwall, F. V.; Wikberg, S.

Ombud att närvara vid lärarprov.

Gyllander, K. G. G.; Lindskog, H. J.; Sandwall,
F. V.; Wikberg, S.

Betygskommitterade

(enl. folkskolestadgans § 10 mom. 1).

Larsson, Oscar E. (självskr.); Gyllander, K. G. G.;
Lindskog, H. J.

**Kommitté för beredning av frågor ang.
utdelning av kommunala studiestipen-
dier.**

(Jfr sid. 193.)

Hedström, J. S., rektor, ordf.; Gustafson, f.
Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.;
Jonzon, B. A. S., förste folkskolinspektör; Nord-
ström, A., byggnadsingenjör; Petterson, Anna
C., skolföreståndarinna.

Sekreterare (600 kr.).

Bergholm, C. J., lektor.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem
revisorer jämte tre suppleanter för granskning
av folkskoledirektionens, arkivnämndens, biblio-
teksstyrelsens, styrelsens över statistiska kontoret,
styrelsens för de kommunala mellanskolorna, sty-
relsernas för de praktiska mellanskolorna och
högre folkskolorna samt idrottsstyrelsens räken-
skaper och förvaltning under nästföljande år.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.
Carström, A. E., spårvägsman, stadsfullm.
Edman, J. F., kamrerare, ordf.
Forssberg, E. V., direktör.
Hegert, O. A., byggnadsingenjör.
Suppleanter:

Arrhén, C. E. T., fil. d.r.
Bergström, J. I., spårvägsman.
Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.

Folkskoledirektionens expedition.

*Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folks-
koledirektionen; expeditionstid: 10—12
samt 13—15 (lördagar 10—14).*

Stat år 1937. Utgifter: 222,870 kr.

Ekonomidirektör (24)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; träffas 14—15 (lördagar 13—
14), under juni—augusti 13—14.

Sekreterare (3,600 kr.).

Österberg, B. A. E., rådman; träffas i regel 14,30—15,30 (lördagar 13,30—14,30).

Kamrerare (20).

Gustafson, J. A. T.

Kontorsskrivare (11).

Isberg, f. Magnusson, A. Torborg; Gehlin, Märta A. J.

Kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—12 samt 13—15 (lördagar 9,30—12, 12,30—14).

Kontorsskrivare och registrator (11).

Wallander, Karin J. M.

Statistiskt biträde (11).

Lenander, E. W. (Ella).

Två amanuenser (5,400—4,500 kr.), en kontorsskrivare (9), två kontorsskrivare (7), tre kontorsbiträden (5), tio extra biträden (3,300 —1,860 kr.).

Byggnadsinspektör (5,000 kr.).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—17 samt onsdagar 13—15.

Förste vaktmästare (7).

Ahlström, K. R. M.

En vaktmästare (6), en extra vaktmästare (1,200 kr.).

Inspektionen över folkskolorna.

Brunkbergstorg 13, 2 tr., C.; t. folkskoledirektionen; expeditionstider: se nedan.

Vid ledningen och övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även en andre folkskolinspektör samt en fortsättnings-skolinspektör, med uppgift för den förstnämnde att handlägga företrädesvis frågor av pedagogiskt administrativ natur angående folkskolorna och för den sistnämnde att handlägga frågor angående fortsättnings-skolorna ävensom frågor rörande anordningar för ung-

domens yrkesval samt rörande enskilda skolor. Assistenten biträder med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdinspektören och slöjdinspektrisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. I tillkommer över undervisningen i hushållsgöromål tillkommer skolköksinspektrisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag och demonstrationer inför lärarpersonalen befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Instruktioner m. m. K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting, med ändr. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm 31 dec. 1929. Instruktioner 25 nov. 1910 för förste och andre folkskolinspektören samt 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektrisen och gymnastikinspektören. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetning.) Reglemente ang. avlönning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr.

Stat år 1937. Utgifter: 94,160 kr.

Förste folkskolinspektör (27).

Jonzon, B. A. S. (förordn. t. o. m. 31/12 1945); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Andre folkskolinspektör (24).

Stålfelt, P. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Fortsättnings-skolinspektör (24).

Ramsjö, K. O. V.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i regel å fortsättnings-skolans expedition, Saltmätargatan 2, alla läsdagar utom lördagar 13,30—14,30; t. 11 60 16.

Assistent (19).

Vakant, tf. Olsén, C. I. T.

Slöjdinspektör

(9,300 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Nilsson, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 72 89.

Slöjdinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30 Skuru 442.

Skolköksinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Enström, Ellen F.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7,30—8,15, 60 65 57.

Gymnastikinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Ekman, Elna; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 67 39.

Gymnastikinspektör (2,000 kr.).

Grubb, J. G., kapten; träffas å direktionens lokal måndagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 11—11,30, 33 14 79.

Skolornas läkarvård.

Den vid Stockholms folkskolor anordnade läkarvården — som tidigare huvudsakligen omfattat dels undersökning av nyinskrivna barn samt barn, som vid inskrivningen på grund av klenhet ansetts böra årligen undersökas, ävensom barn, vilka av överlärarna särskilt hänvisats till skolläkare, dels i mindre omfattning sjukdomsbehandling — är fr. o. m. år 1937 omorganiserad och utvidgad.

Först har i sådant avseende vidtagits åtgärden att från slutet av år 1936 tillsätta en befattning såsom överläkare vid folkskolorna. Denne skall bl. a. hava den närmaste ledningen av och tillsynen över skolläkare och skolsköterskors arbete samt över skolornas sundhetsförhållanden och anordningar för barnens fysiska fostran, under folkskoledirektionen ansvara för åtgärder vid inträffande fall av epidemiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden angående skolläkare och skolsköterskor samt förbereda ärenden rörande skolhälsovården för fördragning i folkskoledirektionen. Skolöverläkaren tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett läkadistrikt.

För den allmänna hälsovården äro anställda skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd till ett eller flera överlärdistrikter.

Skolläkaren har till huvudsakliga åligganden att undersöka alla nyinskrivna barn, samt alla barn i fjärde klassen, att underkasta barn, vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå under särskild uppsikt, ytterligare undersökning så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till specialläkare och polikliniker m. m., att besluta om barns befrielse helt eller delvis från skolarbetet, att utfärda intyg för särskild undervisning, att årligen besöka alla avdelningar utom första och fjärde klasserna för att göra sig underrättad om barnens hälsotillstånd och med avdelningsläraren rådgöra därom, att varje vårtermin verkställa frivillig undersökning av barn, som avgå från skolan, att hålla mottagningar i skolan för att undersöka till honom hänvisade barn och i lindrigare fall själv eller genom skolsköterska lämna erforderlig behandling, att i fall av behov anvisa hemmen nödig läkarhjälp för barnen, att föra s. k. hälsokort angående barnens hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet, att biträda med undersökning och urval av barn, som skola sändas till skollovskoloni, att vid fall av smittsam sjukdom i skolan vidtaga åtgärder till förekommande av smittans spridning, att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden samt att årligen avgiva redogörelse över sin verksamhet. För genomförande av den utvidgade hälsovården hava skolläkarnas verksamhetsområden fr. o. m. den 1 januari 1937 omgränsats.

Dessutom finnas anställda specialläkare för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och svalg samt ögon, ävensom en konsulterande läkare för underlivssjukdomar hos flickorna. För undersökning av barn, som föreslås till intagning i hjälpklass, finnes en särskild psykiatriskt utbildad läkare, vilken jämväl skall övervaka den psykiska och fysiska vården av hjälpklassbarnen. För hörselsvagklasserna och friluftsklasserna äro likaledes särskilda läkare anställda. Slutligen finnes vid folkskolorna en läkare för talrubbingsfel, en läkare för rörelseorganens sjukdomar och nitton polikliniker för tandsjukdomar (se nedan). I vissa skolor meddelas ljusbehandling för barn, som därav äro i behov.

Vidare äro anställda elva skolsköterskor med uppgift att biträda skolläkarna, genom hembesök övervaka att skolläkarnas ordinationer följas, meddela behandling i enklare fall etc.

Instruktioner. I avvaktan på utfärdande av nya instruktioner gälla t. v. provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden, antagna av folkskoledirektionen 12 juni 1912, instruktion för hjälpklassläkaren, antagen av folkskoledirektionen 22 dec. 1932 samt instruktion för skolsköterska, antagen av folkskoledirektionen 14 febr. 1919.

Stat år 1937. Utgifter: 112,380 kr., inrättat mellanskolor och högre folkskolor (förutom rörligt tillägg). (Betr. tandpolikliniker se nedan.)

De utgående arvoden till läkarna vid folkskolorna variera mellan 4,572 och 300 kr. per år.

Överläkare vid folkskolorna
(12,000 kr.).

Lindsjö, D. M., träffas å folkskoledirektionen
måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt
onsdagar 10—11; t. >folkskoledirektionen>.

Läkare vid folkskolorna.¹⁾

Engström, R. O. (Storkyrkoförss distr.); t. 40 35 37.

Hägg, A. D. (Klara distr.); t. 21 20 20.

Ottander, C. O. C. (Kungsholms distr.); t. 50 28 05.

Lindsjö, D. M. (Adolf Fredriks distr.); se ovan.

Gyllencreutz, Sara A. H. (Gustav Vasa och Mat-
teus distr.); t. 20 80 20.

Naglo, O. N. O. (St Görans, Jakobs och Jo-
hannes distr.); t. 50 00 70.

Böttiger, G. E. A. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora
och Oscars distr.); t. 30 62 02.

Lind, T. H. B. (Katarina distr.); t. 10 56 99.

Svedenius, C. G., stadsfullm. (Sofia distr.); t.
41 35 11.

Nordenson, A. G. (Maria distr.); t. 43 49 58.

Anzén, G. G. (Högalids distr.); t. 41 18 13.

Hulting, C. G. (Midsommarkransens och Blom-
mensbergs distr.); t. 41 47 88.

Ericsson, V. A. (Enskede, Skarpnäcks och Älvsjö
distr.); t. 49 13 44.

Sylvan, H. O. K. (Bromma distr.); t. 25 32 54.

Grönblad, Ester E. (för ögonsjukdomar); t.
41 11 70.

Björlin, O. S., stadsfullm. (Klara,
Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Mat-
teus, Jakobs och Johannes, Engel-
brekts, Hedvig Eleonora, Oscars
och Enskede överlärdistr.); t.
62 58 01.

Ygberg, N. H. (Kungsholms, St Gör-
rans, Högalids, Midsommarkransens,
Blommensbergs samt Bromma norra
och södra överlärdistr.); t.
53 08 27.

Hambraeus, C. M. (Storkyrkoförsam-
lingens, Katarina norra och södra,
Sofia, Maria, Skarpnäcks och Älvsjö
överlärdistr.); t. 40 05 94.

Söderbaum, H. Gunhild (för underlivssjukdomar
hos flickorna); t. 11 85 28.

Ramer, K. T. (för hjälpklasserna och sinnes-
slöskolan); t. 53 34 20.

Häggström, A. E. (för klasserna för hörselsvaga);
t. 62 45 29.

Kjellin, G. V. (för friluftsklasserna i Engelbrekts
folkskola); t. 40 71 40, 43 09 01.

Elva skolskoterskor (3,300—2,460 kr.).

**Poliklinik för talrubbningsfel vid
Stockholms folkskolor.**

För behandling av talrubbningsfel hos barnen
vid Stockholms folkskolor är anordnad en poli-
klinik för talrubbningsfel.

¹⁾ Förordnandena utgå för de flesta $\frac{1}{7}$ 1937.

Läkare (1,500 kr.).

Kågen, G. B.

Fyra biträden.

**Ortopedisk vård vid Stockholms folk-
skolor.**

Vid folkskolorna är anställd en läkare för
rörelseorganens sjukdomar, vilken utför de un-
dersökningar, som erfordras för hänvisning till
hållningsgymnastik, samt i övrigt ombesörjer
undersökningar av sjukdomar eller missbildningar
i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvis-
ning till särskild klinisk behandling.

Föreståndare

(arvode 2,610 kr.).

Asplund, E. G.

En assistent.

**Folkskolornas polikliniker för tand-
sjukdomar.**

Vid Stockholms folkskolor är anordnad full-
ständig tandvård, vilken meddelas i vid flertalet
folkskolor upprättade tandpolikliniker. Barnen
erhålla behandling under första skolåret och seder-
mera i mån av behov två gånger årligen efter-
behandling. Vid tandpoliklinikerna äro anställda
dels tandläkare, dels tandskoterskor. Ledningen
av verksamheten utövas av en föreståndare (till-
lika chef för Eastmaninstitutet, se sid. 158).

Förutom i nedan nämnda folkskolor finnas
polikliniker anordnade i Storkyrkoförsamlingens,
Enskedefältets, Olovslunds, Mälarhöjdens och
Ångby folkskolor. Tjänstgöringen vid dessa skolor
bestrides av tandläkare från övriga poliklini-
ker å tider, som särskilt bestämmas.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stock-
holms folkskolors tandkliniker, antagna av folk-
skoledirektionen 14 juni 1918.

Stat år 1937. Utgifter: 296,400 kr. (för-
utom rörligt lönetillägg); därjämte ersättning
till Eastmaninstitutet 30,000 kr.

*Föreståndare för poliklinikerna för
tandsjukdomar*

(ang. avlöning se sid. 158).

Strandberg, S. O.; expedition: Eastmaninstitutet,
Dalagatan 11, Va.; t. 23 00 40.

Tandläkare finnas i följande folkskolor:

Klara folkskola.

Klara Södra Kyrkogata 13—15, C.; t.
10 65 18; kliniktid: 8—13,30.

Tandläkare (17).

Atter-Eskilson, Greta.

FD

Kungsholms folkskola.

Mariebergsgatan 34, K.; t. 50 52 60; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Norén, A. Emelie H.; Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.

S:t Görans folkskola.

Kristineberg, K.; t. 53 54 90; kliniktid 8—16.

Extra tandläkare (7,500 kr.).

Vakant.

Matteus folkskola.

Norrtullsgatan 18, Va.; t. 33 38 70; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Flodberg, Fanny.

Johannes folkskola.

Roslagsgatan 61, Va.; t. 33 47 40; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (17).

Stene, N. A.

Engelbrekts folkskola.

Valhallavägen 76, Ö.; t. 10 73 95; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Lind-Neumüller, Emy M.

Hedvig Eleonora och Oscars folkskola.

Linnégatan 37, Ö.; t. 62 22 36; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Huss-Åkerström, Ingrid.

Katarina norra folkskola.

Tjärhovsgatan 15, Sö.; t. 43 04 94; kliniktid: 8—13,30.

Tandläkare (17).

Perman, S. A.

Katarina södra folkskola.

Sofiagatan 2, Sö.; t. 43 82 20; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (8,160—7,500 kr.).

Lundh-Samuelson, Asta; Scharp, f. Fredriksson, Ester E.

Sofia folkskola.

Skånegatan 117, Sö.; t. 43 90 90; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Stilow, Dagmar E.

Maria folkskola.

Ringvägen 23, Sö.; t. 40 32 06; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Extra tandläkare (7,830 kr.).

Bergström, f. Christiansson, Ruth E.

Högalids folkskola.

Folkskolegatan 11—13, Sö.; t. 43 65 98; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Westerståhl, f. Wadensten, Gullborg L.

Älvsjö folkskola.

Örby folkskola, Huddingevägen 425, Älvsjö 2; t. Örby 3 09; Långbrodals folkskola, Älvsjö 1; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (7,500 kr.).

Hansell, f. Lindenau-Nylander, Greta.

Midsommarkransens folkskola.

Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. Liljeholmen 95; kliniktid: 8—13,30.

Tandläkare (17).

Gejrot, f. Hellgren, Carola K.

Blommensbergs folkskola.

Blommensbergs folkskola, Blommensberg, Stockholm 9; t. Gröndal 95; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (8,160 kr.).

Cornelius, f. Pettersson, Ruth I.

Enskede folkskola.

Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 09 02; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (7,830 kr.).

Nordström, Gunhild S.

Skarpnäcks folkskola.

Skarpnäck, Enskede 2; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (7,500 kr.).

Thomasson-Hahn, Gertrud M. A.

Bromma norra folkskola.

Alviks folkskola, Äppelviken; t. 25 61 69; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Löfgren, H. A.

Bromma södra folkskola.

Älstens folkskola, Nyängsvägen 72—80 (mittför Älstensgatan), Älsten; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (8,160 kr.).

Lindström, f. Andersson, Astrid P.

Tio tandpoliklinikbiträden (5), tretton tandpoliklinikbiträden (2,880—1,440 kr.).

Fortsättnings- och ersättningsskolorna.

I enlighet med bestämmelserna i k. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918, är lärjunge, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat den egentliga folkskolan eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, pliktig att inträda i fortsättningsskola, såvida han icke erhåller därmed jämförlig undervisning. Huruvida annan undervisning skall medföra fullständig eller partiell befrielse från fortsättningsskolan, avgöres av folkskoledirektionen. Enligt utbildad praxis är genomgående av folkskolans högre avdelning (se sid. 200) likvärdigt med fullgjord fortsättningsskolplikt. Skolpliktig skall deltaga i fortsättningsskolans undervisning under för skoldistriktet fastställd tid. Skolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt aderton år.

Fortsättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 å 7 timmar i veckan. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro innevarande år skolorna fördelade på följande linjer: för gossar: fortsättningsskola för allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete, 2) allmän utbildning.

För de lärjungar, som vid skolåderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan).

Fortsättnings- och ersättningsskoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärardistrikt i Adolf Fredriks folkskola (Saltmätargatan 2) och flickor i Klara folkskola. De sålunda centra-

liserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhavas av fortsättningsskolinspektören.

Antalet elever i fortsättnings- och ersättningsskolorna utgör vårterminen 1937 585, därav 401 gossar, fördelade på 15 avdelningar och 184 flickor, fördelade på 6 avdelningar.

Författningar. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning 30 dec. 1932, med ändr. 2 juni 1933 och 30 juni 1936.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 21,500 kr. Avlöningarna utgå för lärare med full tjänstgöring med avlöning såsom ord. folkskollärare och för timlärare i form av årsarvoden per veckotimme under 32 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoledirektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant förändra, kunna två eller flera församlingar eller delar av närliggande församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis (genom anslag å barnavårdsnämndens stat) bekostade folkskolor vid tre av barnavårdsnämndens barnhem (Tempelbacken, Eolshäll och Sättra barnkoloni), vid sjukhusdirektionens barnsanatorium vid Hamra samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Boxtorp i Gryts och Hyltinge församlingar i Södermanlands län (jfr sid. 231).

Varje skolområde utgör ett överlärardistrikt.¹⁾ Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid ut i regel högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie ämneslärare och övningslärare antagas av folkskoledirektionen. E. o. lärare antagas av direktionen på viss tid, som ej må överstiga ett läsår. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärarna och lärarinnorna utgöra distriktets lärarkol-

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.

FD

legium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Alla barn i åldern 7—14 år, vilka icke på annat sätt erhålla motsvarande undervisning, äro pliktiga att deltaga i folkskolans undervisning, varjämte barn över 14 år, vilka icke erhållit avgångsbetyg från folkskolans sjunde klass och som icke jämlikt § 48 i stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm erhållit tillstånd att lämna skolan, fortfarande äro skolpliktiga. Barn, som redan i 13-årsåldern erhållit avgångsbetyg från folkskola, hava därmed fullgjort sin folkskoleplikt.

Folkskolan i Stockholm omfattar sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom överbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass (»åttonde klass»). Denna senare skolkform är organiserad på tre elementärt yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar), en handelslinje (för gossar och flickor) samt en huslig linje (för flickor), varjämte förekomma klasser, i vilka undervisningen väsentligen är inriktad på allmänbildande ämnen.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar à 45 minuter. Lärjungarna i varje klass fördelas i parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio, i folkskolans övriga klasser icke uppgå till mer än fyrtio samt i folkskolans högre avdelning icke uppgå till mer än trettiofem. I årsklasserna 1—3 och i allmänhet även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttagas i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinna) i den utsträckning förhållandena medgiva behåller samma avdelning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårtidningen 1937 till inalles 1,133 med tillsammans 29,115 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se nedan, sid. 215, och beträffande fortsättnings- och ersättnings-skolorna se ovan, sid. 199.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några

märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen, och till lärare och lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enskede, Orby, Blommensbergs, Alviks och Ångby folkskolor. För dessa hjälpklasser, som fr. o. m. år 1933 stå under särskild ledning av en för dem förordnad föreståndarinna tillämpas särskild undervisningsplan, anpassad för sju årsklasser, motsvarande folkskolan, och en fortsättningsklass, motsvarande folkskolans högre avdelning. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn se sid. 217.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen. Ett antal bröstklena skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). För hörselsvaga barn finnas fem klasser, förlagda till Johannes folkskola. För psykopatiska barn med normal intelligens äro försöksvis fr. o. m. läsåret 1933—1934 upprättade s. k. observationsklasser, under läsåret 1936—1937 till antalet sju, förlagda till Johannes. tre till Midsommarkransens och en till Matteus folkskola. Dessa klasser stå under ledning av föreståndarinnan för hjälpklasserna.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor samt i de högre klasserna åt flickor. Gossarna erhålla fr. o. m. fjärde klassen undervisning i olika slags gossslöjd, företrädesvis i trä-, metall- och pappslöjd samt i mindre utsträckning i bokbinderi.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, i hjälpklassernas femte, sjätte och sjunde klasser, ävensom i hjälpklassernas fortsättningsklass. Undervisningen meddelas i särskilda skolkök.

Undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i skolträdgårdar, f. n. till antalet 17. I skolträdgårdarna meddelas åt elever, som det önska, teoretisk och praktisk undervisning under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för teckningsundervisningen och för den naturvetenskapliga undervisningen.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksalar, i vilka barnen erhålla undervisning 1—3 gånger i veckan. Gymnastikskor och gymnastiklekräkter tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke kunna anskaffa sådana. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärarinnor. Förutom vanlig

friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Dessutom är sörgt för anordnande av friluftsspel och idrottsövningar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrottsstyrelsen, sid. 249). I de flesta av skolhusen äro inrättade skolbad; därjämte beredes ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badiurättningar och friluftsbad (se sid. 252). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i ett stort antal skolor under läsåret anordnad öbligatorisk simundervisning för elever företrädesvis i folkskolans femte och sjätte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 344). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolespor, dels i staden och dess omgivningar, dels för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande sommarcolonier för barn se sid. 344.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskoledirektionen undervisning i instrumental-musik vid skolor, till vilka blåsinstrument blivit på enskild väg anskaffade. Musikkåren finnas f. n. vid 24 skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas föreläsningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioförelädrarna.

Under åtskilliga år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägläda från folkskolan utgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämmd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrives i form av upplysningsförelägg och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 30 juni 1936 inalles 39,897 band. För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd förelägg och sammanhängande kurser (jfr sid. 342).

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 30 juni 1936 uppgick till 120,153 band. Därjämte äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek. Till upprättande och underhåll av för eleverna avsedda skolbibliotek kan jämlikt k. kung. den 24 jan. 1930, med ändr. den 17 maj 1935, samt k. kung. den 17 maj 1935 statsbidrag erhållas. Genom anordnande under den

mörkare årstiden (omkr. 1 okt.—1 april) av s. k. läsaftnar i skolorna har man i vissa skolor berett barnen tillfälle till mer ostörd läsläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur och annan bildande litteratur. Till underlättande av lärjungebibliotekens utnyttjande för undervisningen samt av läsaftnars anordnande äro numera i flertalet skolor större läs-salar inredda.

För elever i folkskolans högre avdelning och fortsättningsskolan anordnas förelägg- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med förelägg över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Bespinning av behövande skolbarn bekostas av staden och omfattar såväl frukost- som middagsbespinning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespinningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn som äro i behov av skolbespinning tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen — för närvarande överläraren vid varje skola—, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetsstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium¹⁾. För lokalkommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespinningen deltagande skolbarn utgjorde höstterminen 1936: i middagsbespinningen 5,036, varav 690 betalande, och i frukostbespinningen 844, varav 152 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespinningen utvidgats till att i viss utsträckning omfatta även behövande barn i fortsättningsskolorna.

Författningar. Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningstadga för Stockholms folkskolor, fastställd av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Instruktion för överlärare vid Stockholms folkskolor, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930. Instruktioner för tillsyningslärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för föreståndaren för hjälpklasserna, fastställd av folkskoledirektionen 22 dec. 1932. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning 30 juni 1936. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. 20 sept.

¹⁾ Förteckning å ledamöter och suppleanter i lokalkommittéerna för barnbespinningen återfinnes i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.

FD

1935 ang. provisoriskt lönetillägg åt vissa icke ord. lärare vid folk- och småskolor. K. kung. ang. statsbidrag till undervisning i slöjd vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 6 mars 1936 ang. statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet. K. kung. 5 juni 1931 om provisorisk avlöningsförbättring åt lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor och därmed jämförlig läroanstalt. K. kung. 22 juni 1923 med allm. grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl., med ändr. K. kung. 31 maj 1934 ang. övergång från kalenderår till redovisningsår vid beräkning av löner och statsbidrag för vissa kommunala skolor m. m. K. kung. ang. boställsordning för lärarpersonalen vid folk- och småskolor 18 sept. 1918, med ändr. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930, 16 mars 1931 och 17 dec. 1935. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 20 febr. och 7 juni 1922, 18 dec. 1929, 15 dec. 1930, 16 mars 1931, 20 dec. 1934 och 14 dec. 1936. Avlöningsbestämmelser för småskollärarinnor vid Stockholms folkskolor antagna av SF 15 juni 1921. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Bestämmelser ang. handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av SF 29 dec. 1915, med tillägg 15 dec. 1926. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmelednings-skötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929.

Stat år 1937. För folkskolorna: utgifter 10,417,100 kr.¹⁾; inkomster 4,289,500 kr. (därav 4,214,500 kr. statsbidrag); för folkskolekalenderna: utgifter 3,220,300 kr. (därav att täckas med lånemedel 539,000 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1936 beviljat lånemedels-

¹⁾ I denna summa äro medräknade utgifterna för läkarvården och tandpoliklinikerna (se ovan).

anslag 100,000 kr.); inkomster 486,568 kr. (därav 147,000 kr. statsbidrag).

Avlöningar m. m.¹⁾ Överlärare. 21 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslönen 3,000 kr. samt ett ålders-tillägg å 600 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 220 folkskollärare och 659 (därjämte 17 första halvåret 1937) folkskollärarinnor samt 150 (därav 17 fr. o. m. den 1/7 1937) småskollärarinnor.²⁾ — Varje folkskollärare 4,500 kr., varje folkskollärarinna 3,600 kr.; dessutom tre åldersstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för ordinarie lärare och å 360 kr. för ordinarie lärarinnor. Varje småskollärarinna 2,700 kr. samt tre åldersstillägg, efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 300 kr.

Till ord. lärarpersonal i läs- och skrivämnen utgå därjämte, jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 23 april och 17 dec. 1930 samt 20 dec. 1934, vissa fyllnadsersättningar, vilka dock enligt beslut av stadsfullmäktige den 15 dec. 1930, 17 dec. 1935 och 18 dec. 1936 skola minskas med belopp, motsvarande viss samma personal jämlikt beslut av fullmäktige tillkommande provisorisk förbättring av det rörliga löne-tillägget.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 35 e. o. folkskollärare, 4,860—4,020 kr., 22 e. o. folkskollärarinnor, 3,780—3,300 kr., samt 71 e. o. småskollärarinnor 3,780—2,400 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnen. 48 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 18 lärare i teckning, dessutom fr. o. m. den 1 juli en lärare i teckning, vilkens avlöning på-förts anslag för kommunala mellanskolorna, 21 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång: var och en 3,600 kr., 46 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,510 kr. jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dess-utom till samtliga övningslärare tre ålders-tillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 2 yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre åldersstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 15 lärare i träslöjd, 9 lärare i metallslöjd och en lärare i bokbinderi, var och en 3,900 kr.

¹⁾ Antal ordinarie lärare och lärarinnor enl. den av stadsfullmäktige fastställda staten; antal e. o. lärare och lärarinnor enl. folkskoledirektionens avlöningsstat.

²⁾ Dessutom en manlig och två kvinnliga lärare vid barnavårdsnämndens barnhem samt en lärare vid stadsmissionens barnhem vid Bostorp, avlönade å barnavårdsnämndens stat, ävensom en biträdande lärarinna vid Hamra sanatorium, av-löнад å sjukhusdirektionens stat och en småskollärarinna vid Sättra barnkoloni, avlönad å barnavårdsnämndens stat.

samt tre ålderstillägg, vart och ett å 420 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, 6 lärare i pappslöjd, var och en 2,700 kr. samt tre ålderstillägg, vart och ett å 300 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen.¹⁾ 5 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 2 e. o. lärare i sång, 10 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 5 e. o. lärarinnor i gymnastik, 3,780—3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

14 e. o. lärare i manlig slöjd: 3,900—3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 2,880—2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 23,000 kr.

Särskild undervisning: 39,500 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 16,300 kr. Resp. arvoden utgå med belopp, som till viss del stå i relation till antalet utlåningstimmar vid resp. bibliotek och beräknas efter 2 kr. per timme för bibliotekarie och efter 1,50 kr. per timme för assistent (förutom rörligt tillägg).

Föreståndare för skolträdgårdarna: ardo 900 kr.

Personal för barnbespisningen: tillsammans 128,000 kr. En assistent (4,200 kr.), tjuguatta kokerskor (1,942—1,659 kr.), femtio-tre köksbiträden (1,732—740 kr.).

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Vaktbetygning m. m. 17 värmelednings-skötare samt 14 vaktmästare, tillika värmelednings-skötare: lönegrupp 8. 17 vaktmästare: lönegrupp 7. 21 baderskor: lönegrupp 3. Här-jämte extra personal. Dessutom anslag av väx-lande belopp till biträden åt vaktmästare och värmelednings-skötare (eldare) samt till port-vaktstjänstgöring.

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vår-terminen 1937 inalles 16 undervisningsavdel-ningar med 377 skolbarn. Skolan är belägen Svartmangatan 20—22, St., med 15 klassrum.

Församlingens skolråd.

Stortorget 1, St.

Adolfsson, G. A., privatdetektiv, kyrkofullm., vice ordf.; Carlsson, H. G. A., skorstens-

¹⁾ I de följande uppgifterna rörande de sär-skilda församlingarnas skolor hava de lärare i övningsämnen, vilkas undervisning är fördelad på flera skolor, medräknats i lärarpersonalen vid var och en av dessa.

fejare; Eklund, J. O., speccerihandlare, kyrko-fullm.; Frick, G., poliskommissarie, kyrko-fullm.; Mårtensson, J. L., materialförvaltare, kyrkofullm.; Mörner, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; Nilsson, M. V., tulltjänsteman, kyrkofullm.; Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde, ordf.; Åkerlund, K. O., börsvaktmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: Bergstrand, f. Bachman, Elsa, fru; Flemström, F. E. T., ingenjör; Hellström, E. T., direktör; Grefberg, J. G., kyrko-adjunkt; Kohbe, W. E., köpman, kyrkofullm.; Lånström, f. Röberg, V. M. (Greta), fru, kyrkofullm.; Nyselius, f. Ågren, D. E. (Betty), fru, kyrkofullm.; Öberg, O. M., expedit, kyrko-fullm.

Sekreterare.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; t. 30 98 62.

Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 42 70; träffas å exp. Svart-mangatan 20, St., tisdagar, onsdagar, freda-gar och lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	2
Ord. folkskollärarinnor	7
Ord. småskollärarinnor	4
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	5

S:a lärare och lärarinnor 22

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Gustafson, C. G.

En baderska (3).

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårter-minen 1937 inalles 12 undervisningsavdelningar med 296 skolbarn. Skolan är inrymd i skol-huset vid Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, C., och innehåller 29 klassrum.

I skolhuset har fortsättningskolan för flic-ker sina lokaler (se sid. 199), varjämte 14 av-delningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 216) äro inrymda där.

Församlingens skolråd.

Klara Östra Kyrkogata 8, C.

Billström, J. M., prakt. läkare, kyrkofullm.; Bokander, H. G. E., kyrkoherde, kyrkofullm.,

ordf.; **Erikson**, K. M., vaktmästare, kyrkofullm., kassör; **Rung**, K. A. R., mäklare, kyrkofullm.; **Schager**, F. O., f. d. byråchef, kyrkofullm., vice ordf.; **Stark**, V. M. A., maskinist, kyrkofullm.; **Ståhlberg**, M. E. (Lisa), fröken, kyrkofullm.

Sekreterare.

Romare, P. B., förste revisor; t. 25 35 19.

Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 93 07; träffas å exp. Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, C., i regel måndagar och torsdagar 7,45—8,30, onsdagar 12—12,45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	6
E. o. folkskollärarinna	1
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 21

Vaktmästare (7).

Andersson, K. W.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Kungsholms församlings folkskola.

Kungsholms församlings folkskola räknar vårterminen 1937 inalles 98 undervisningsavdelningar med 2,656 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, vid Mariebergsgatan 34, K., med 83 klassrum och vid Hantverkargatan 2b, K., med 12 klassrum.

Församlingens skoloråd.

Parmmätargatan 3, K.

Bergh, J. T. A., läroverksadjunkt; **Dahlén**, G. S., tandläkare, kyrkofullm.; **Göransson**, K. H., direktör, kyrkofullm.; **Hermansson**, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Karlsson**, A. F., järnarbetare, kyrkofullm.; **Tillgren**, J., professor, överläkare, kyrkofullm.; **Trönberg**, P., f. d. överlärare, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; **Wittholm**, f. Ekström, Karin S. L., fru, kyrkofullm.

Suppleanter: **Ahlén**, S., kommunalarbetare, stadsfullm.; **Anderzon**, A. O. W., förste revisor; **Andersson**, K. E., skomakare; **Bergman**, Helfrid E., lärarinna, kyrkofullm.; **Fogelberg**, B., extra länsnotarie, kyrkofullm.; **Holm**, J. A., vaktmästare, kyrkofullm.; **Thulin**, J. R. S., banktjänsteman, kyrkofullm.; **Wickbom**, O. N. E., förste advokatfiskal, kyrkofullm.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., myntkamrerare; t. 50 35 26.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; t. Ängby 8 44, träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., K., alla lösdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 12,30—14, t. 50 53 18 samt å exp. Hantverkargatan 25, K., onsdagar 12,45—13, t. 50 37 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	20
Ord. folkskollärarinnor	53
Ord. småskollärarinnor	13
E. o. folkskollärare	3
E. o. folkskollärarinnor	3
E. o. småskollärarinnor	6
Lärare i övningsämnen	8
Lärarinnor i övningsämnen	23

S:a lärare och lärarinnor 129

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. M. (Fleminggatan 113).

En värmeledningsskötare (8), en extra värmeledningsskötare (2,880 kr.), ett extra vaktmästarbiträde (1,980 kr.), en baderska (3).

S:t Görans församlings folkskola.

S:t Görans församlings folkskola räknar vårterminen 1937 53 undervisningsavdelningar med 1,476 skolbarn. Skolan är fördelad på 3 skolbyggnader vid Kristineberg, K., med 37 klassrum och 1 byggnad å Stora Essingen (Essingestråket 24) med 8 klassrum.

Församlingens skoloråd.

Arbetargatan 21, K.

Anjou, N. J., f. d. läroverksadjunkt, kyrkofullm., vice ordf.; **Bergström**, J. I., spårvägsman, kyrkofullm., ordf.; **Bergström**, Selma J., folkskollärarinna; **Eén**, O. B. L., föreståndare, kyrkofullm.; **Hessler**, A. A. H., sekreterare, kyrkofullm.; **Landberg**, A., skräddare, kyrkofullm.; **Larsson**, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, kyrkofullm.; **Stehr**, A. L., folkskollärare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Arrhén**, C. E. T., fil. d:r; **Engberg**, Hj. A. A., typograf; **Hellman**, F. G., handelsarbetare; **Holmgren**, G., järnvägstjänsteman; **Iskull**, f. Franzén, Wilma G. S., fru, kyrkofullm.; **Michaëlsson**, C. Hj. N., notarie, kyrkofullm.; **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken; **Westerberg**, K. T., metallarbetare.

Sekreterare.

Lillieros, J., rådmän; t. 60 69 44.

Överlärare.

Lindell, E. I.; t. 50 02 59; träffas å exp. i skolenhuset vid Kristineberg, K., alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13—13,30 samt å exp. å Stora Essingen lördagar 9,30—10, t. 53 97 39.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	22
Ord. småskollärarinnor	14
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	3
E. o. småskollärarinnor	9
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	11

S:a lärare och lärarinnor 66

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Pettersson, N. G. (Kristineberg).

Ett extra vaktmästarbiträde (1,980 kr.), en portvakt (150 kr.), en baderska (1,500 kr.).

Adolf Fredriks församlings folkskola.

Fr. o. m. höstterminen 1936 läsa samtliga avdelningar av folkskolan i skolenhuset Tegnérgatan 44—46.

Skolan räknar vårterminen 1937 inalles 39 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,064 skolbarn.

I skolenhuset äro dessutom inrymda 16 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 216, 217).

I gamla skolenhuset, Saltmätargatan 2, har fortsättningskolan för gossar sina lokaler, varjämte 4 avdelningar av handelsmellanskolan äro inrymda där.

Församlingens skolråd.

Kammakargatan 30, Va.

Wolfbrandt, E. G., vice pastor, kyrkofullm., ordf.; Hoppe-Gunnarson, Lajla S. E., fru; Ingmanon, E. A., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; Lagergren, Maria S. V., fröken, kyrkofullm.; Lindvall, J. V. A., f. d. bokhållare, kyrkofullm.; Lundberg, K. V. J., rektor, kyrkofullm., vice ordf.; Reuter, L. M., prakt. läkare; Rudner, A. E., f. d. kassör; en vakant.

Suppleanter: Agréus, G. H., grosshandlare; Brandt, P. A., tf. postkontrollör, kyrkofullm.; Fallénus, C. M. G., amanuens, kyrkofullm.; Hedborg, J. W. J:son, köpman, kyrkofullm.; Lindman, K. A. S., fil. kand., kyrkofullm.; Pettersson, A. J. M. (Hanna), fröken, kyrkofullm.; Rathsmann, J. C. N., grosshandlare, kyrkofullm.; Sjöström, f. Viktorsson, A. Maria C., fru; Wallsterson, K. E., komminister.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., auditör; t. 60 74 56.

Överlärare.

Hellström, K. E.; träffas å exp. Tegnérgatan 44—46, Va., t. 32 39 14, alla läsdagar 7,45—8,30 ävensom måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	29
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 50

Vaktmästare (7).

Zetterberg, B. H.

En värmeledningsskötare (8), en extra baderska (1,860 kr.).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, Va., räknar vårterminen 1937 31 skolavdelningar med tillsammans 886 barn. Skolenhuset har 28 klassrum.

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 63, Va.

Hallström, K. L. F., tjänsteman, kyrkofullm., ordf.; Hybbinette, N. F., förste ingenjör, kyrkofullm.; Härner, Frida M., överlärare; Ljung, J. A., prakt. läkare, kyrkofullm.; Nyberg, J. S., skräddarmästare, kyrkofullm.; Ohlsson, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; Runmark, A. R., direktör, kyrkofullm.; en vakant.

Sekreterare.

Grafström, N. H., hovrättsassessor; t. 62 17 90.

Överlärare.

Härner, Frida M.; t. 32 53 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, Va., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	6
Ord. folkskollärarinnor	20
Ord. småskollärarinnor	1
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	1
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 42

FD

Vaktmästare (7).

Fridlund, C. U.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1937 inalles 60 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,610 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, Va., och har 47 klassrum. I förhyrd lokal, Idungatan 1 A, Va., disponeras ytterligare 14 skolsalar.

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 92, Va.

Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.; Hesslin, O. E., intendent, kyrkofullm., vice ordf.; Holmbäck, A. J., komminister, kyrkofullm., ordf.; Johansson, Fritz O., kassör, stadsfullm., kyrkofullm., kassaförvaltare; Johrén, C. J., spårvägsman, kyrkofullm.; Reidler, f. Andersson, Elin E., fru, kyrkofullm.; Åkesson, Anna J., folkskollärarinna, kyrkofullm.

Suppleanter: Aastrup, N. G. E., chefsassistent, kyrkofullm.; Holm, f. Holm, O. V. C. (Tillie), fru, kyrkofullm.; Johansson, C. O. P., spårvägsman; Lindholm, C. E., förste kontrollör, kyrkofullm.; Robinsson, S. N. A., typograf; Ronner, G. E., sekreterare; Sundquist, E. G., sekreterare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Sahlén, E. C., sekreterare; t. 10 96 19.

Överlärare.

Lindberg, A. A.; t. 33 92 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18, n. b., Va., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	12
Ord. folkskollärarinnor	43
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärarinna	1
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 74

Vaktmästare (7).

Haglund, K. G.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1937 inalles 47

undervisningsavdelningar med tillsammans 1,099 skolbarn, därav 3 observationsklasser med 29 elever, 2 hjälpklasser med 32 elever samt 5 klasser för hörselsvaga med 49 elever. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Brunnsgatan 11, C., med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 61, Va., med 24 klassrum och en vid Ynglingagatan 1, Va., med 12 klassrum.

I skolbyggnaderna äro därjämte lokal upplåten för Kraftska skolan.

Jakobs församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Jakobsatan 2, C.

Andræ, S. E. J., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; From, Lydia L., lärarinna, kyrkofullm.; Hellman, J. A., hamnfogde, kyrkofullm.; Jonsson, G. A., komminister, kyrkofullm., vice ordf.; Kock, G. L. B., fil. kand.; Nilsson, A. H. E., reparatör, kyrkofullm.; Sjögren, Ebba M. E., fröken, kyrkofullm.

Suppleanter: Borgström, E., portvakt, kyrkofullm.; Henning, B. F. D., direktör; Lundqvist, f. Wallmark, Elsa K., fru.

Sekreterare.

Atzelius, A. C. A., f. d. rådmän; t. 65 65 77.

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; t. 32 53 06; träffas å exp. Roslagsgatan 61, n. b., Va., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14 och i skolhuset vid Brunnsgatan 11, C., t. 21 69 15, tisdagar och fredagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	2
Ord. folkskollärarinnor	7
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinna i övningsämnen	1

S:a lärare och lärarinnor 11

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (8).

Nilsson, C. H. (Brunnsgatan 11); t. 21 69 15.

Johannes församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Kammakargatan 12, Va.

Alfvén, K. A., prakt. läkare; Andersson, K. E., gjutare, kyrkofullm., vice ordf.; Hjorth, J. E., direktör, kyrkofullm., ordf.; Johansson, K., möbelsnickare, kyrkofullm.; Lignell, E., komminister, kyrkofullm.; Svensson, K. L., vaktmästare, kyrkofullm.; Tholander, Anna M., kamrerare.

Suppleanter: Eriksson, E. J. G., tjänsteman, kyrkofullm.; Eriksson, f. Pehrson, Ragnhild E., fru; Lindgren, K. J., f. d. kassör; Rosén, N. K. V., järnhandlare; Wikström, Märta, advokat, kyrkofullm.

Sekreterare.

Wassberg, N. A. I., andre domänfiskal; t. Stock-sund 5 27 eller domänstyrelsen.

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb (se Jakobs förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	7
Ord. folkskollärarinnor	23
Ord. småskollärarinnor	4
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 48

Vaktmästare (7).

Säfström, J. (Roslagsgatan 61); t. 32 53 06.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Engelbrekts församlings folkskola.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skoloråd.

Östermalmsgatan 20, Ö.

Janson, E. J. (Emy), folkskollärarinna; Larsson, J. A., konstsmed; Lind, N. G. C., bokhållare, kyrkofullm.; Lindgren, J., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Lundh, E. V. R., ombudsman, kyrkofullm.; Nöjd, P. D., överlärare; Wallin, H., undervisningsråd, vice ordf. och kassa-förvaltare.

Suppleanter: Andersson, f. Sprengel, Ingeborg, folkskollärarinna; Eriksson, E., reseffektmakare, kyrkofullm.; Gréen, J. G., trädgårdsdirektör, kyrkofullm.; Hesselgren, C., prakt. läkare; Nyberg, C. J. F., montör; Stenborg, Elsa, diakonissa.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 11 05 94.

Skolan vid Valhallavägen.

Skolan räknar vårterminen 1937 inalles 38 undervisningsavdelningar med 963 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 76, Ö., och har 51 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 12 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 216).

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 21 10 29; träffas å exp. Valhallavägen 76, Ö., i regel alla lördagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14 samt tisdagar i skolan vid Värtan 10—10,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	6
Ord. folkskollärarinnor	24
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 49

Vaktmästare (7).

Björk, S. L.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Skolan vid Värtan.

Skolan vid Värtan räknar vårterminen 1937 inalles 17 undervisningsavdelningar med 398 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 10 klassrum och nya skolhuset med 8 klassrum.

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 61 22 25; träffas å exp. i nya skolhuset tisdagar 10—10,30. Övriga mot-tagningsatider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	2
Ord. folkskollärarinnor	9
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. folkskollärare	2
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 22

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Stjärnström, G. R. (gamla skolhuset).

En extra baderska (1,560 kr.).

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskola.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tills vidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37,

Ö., som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolorna räknade vårterminen 1937 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,202 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 28 klassrum, skolhuset vid Linnégatan 37 har 12 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum.

Hedvig Eleonora församlings folkskola. Församlingens skolråd.

Storgatan 7, Ö.

Arborelius, E. T., komminister, kyrkofullm.; **Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., kassör; **Falk**, Ingrid A. M., fröken, kyrkofullm.; **Fähræus**, G. R., f. d. rektor, ordf.; **Hedman**, C. E., möbelsnickare, kyrkofullm.; **Linder**, G. J. E., bankvaktmästare, kyrkofullm.; **Rosander**, N. K. O., prakt. läkare, kyrkofullm.; **Starck**, L. G., lektor, kyrkofullm.; **Wall**, S. D., professor, kyrkofullm., vice ordf.

Suppleanter: **Björlin**, O. S., prakt. läkare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Carlson**, f. Lindskog, Anna R., fru, kyrkofullm.; **Leuwgren**, Naima L., redaktionssekreterare; **Nilson**, G. S., brigadör, kyrkofullm.; **Rehnberg**, J., löjtnant, kyrkofullm.; **Rollof**, f. Anderson, A. C. (Anna Cissi), fru, kyrkofullm.; **Sidenblad**, f. Sandberg, Eda C., fru, kyrkofullm.; **Skoglund**, S. A. G., kyrkoadjunkt; **Åhlén**, I. S., specerihandlare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. 60 62 14.

Överlärare.

Söder, A.; t. 61 42 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14 ävensom i Djurgårdens folkskola tisdagar 12,45—13,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	1
Ord. folkskollärarinnor	10
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. folkskollärare	1
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	5

S:a lärare och lärarinnor 22

Oscars församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Gezelius**, A., apotekare, kyrkofullm.,

vice ordf. och kassaförvaltare; **Lundqvist**, E. E. O., civilingenjör; **Pauli**, I. H. E., lektor; **Robach**, E. C., ekonomidirektör; **Sandberg**, f. Fogelqvist, Eva, fru; **Söder**, A., överlärare.

Sekreterare.

Törnell, E. R., f. d. kanslissekreterare; t. 60 66 84.

Överlärare.

Söder, A. (se Hedvig Eleonora förs. folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	5
Ord. folkskollärarinnor	18
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	1
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 35

Vaktmästare (7).

Söhr, O. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

Högbergsgatan 15, Sö.

Ahlfeldt, R. A., komminister, ordf.; **Berghagen**, R., arkitekt; **Jonsson**, F. W. K., förman, kyrkofullm.; **Ringström**, H. G. N., glasmästare, kyrkofullm.; **Svensson**, A. R., vaktmästare; **Torstensson**, A. H. E., linjearbetare, kyrkofullm.; **Valdén**, f. Karlson, Gerda S., fru, kyrkofullm.; **Westberg**, E. G., gravör, kyrkofullm.; **Zetterberg**, f. Johansson, M. A. K. (Stina), fru; **Örtendal**, J. R. V., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 20 88 78.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1937 inalles 57 undervisningsavdelningar med 1,585 skolbarn. Skolan är belägen Tjårhovsgatan 15 & 17, Sö., och har 37 klassrum. Dessutom disponeras för innevarande läsår 13 lärosalar i Katarina realskolas f. d. lokaler, Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö., och Tjårhovsgatan 22, Sö.

I skolbyggnaden vid Katarina Västra Kyrkogata äro dessutom inrymda 5 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 216).

Överlärare.

Regfors, K. A.; t. 41 35 05; träffas å exp. Tjörhovsgatan 15, *Sö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	10
Ord. folkskollärarinnor	31
Ord. småskollärarinnor	9
E. o. folkskollärare	2
E. o. småskollärarinnor	5
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 71

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. L.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Katarina södra överlärardistrikt.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1937 inalles 76 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,011 skolbarn. Skolan är belägen vid Sofiagatan 2, *Sö.*, och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 15 klassrum och stora skolhuset med 51 klassrum.

Överlärare.

Dalfors, A.; träffas å exp. Sofiagatan 2, *Sö.*, stora skolhuset, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 02 09.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	14
Ord. folkskollärarinnor	45
Ord. småskollärarinnor	9
E. o. folkskollärare	3
E. o. småskollärarinnor	5
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	13

S:a lärare och lärarinnor 93

Vaktmästare (7).

Franzén, B.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Sofia församlings folkskola.

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117, *Sö.*, och innehåller 72 klassrum, räknar vårterminen 1937 inalles 74 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,922 barn.

Församlingens skoloråd.

Borgmästargatan 11, *Sö.*

Carlquist, A. T., mättningsingenjör; **Eriksson, O. H.**, statistikförare, kyrkofullm.; **Johansson, K. V.**, filare, kyrkofullm., vice ordf.; **Johnson, G. A. H.**, elektriker, kyrkofullm.; **Klefbeck, E. A.**, kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Lundin-Fihn, A. Hj.**, chaufför, kyrkofullm.; **Rosell, S. H.**, banktjänsteman, kassör; **Stjernström, G. V.**, frisörmästare, kyrkofullm.; **Wedberg, P. F. L.**, bageriarbetare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. Skånegatan 117, *Sö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15; t. 43 13 38.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	14
Ord. folkskollärarinnor	34
Ord. småskollärarinnor	16
E. o. folkskollärare	4
E. o. folkskollärarinnor	3
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	16

S:a lärare och lärarinnor 95

Vaktmästare (7).

Andersson, T.

En värmeledningsskötare (8), en extra baderska (2,160 kr.).

Maria församlings folkskola.

Maria församlings folkskola räknar vårterminen 1937 inalles 72 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,910 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, *Sö.*, med 58 klassrum¹⁾ och de båda övriga vid Timmermansgatan 28, *Sö.*, med 31 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum.

Dessutom äro här inrymda 13 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 217).

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria församling skall folkskolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria församling.

FD

Församlingens skolråd.

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Anderberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare, kyrkofullm.; **Engström**, R. O., distriktsläkare; **Johanson**, K. R., skräddarmästare, kyrkofullm.; **Lundin**, E. A. B., spårvägsman, kyrkofullm.; **Molin**, O. E., kyrkoherde, ordf.; **Rinander**, Hedvig N., f. d. lärarinna, kyrkofullm.; **Ruuth**, G. A., tullkontorist, kyrkofullm.; **Rydén**, O. B., överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Steiner**, O. E., seminarielärare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Orre, O. S. W., sekreterare; t. 41 25 54.

Överlärare.

Rydén, O. B.; t. 43 02 10; träffas å exp. vid Ringvägen 23, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28, Sö., t. 41 35 06, onsdagar 10,30—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	15
Ord. folkskollärarinnor	42
Ord. småskollärarinnor	8
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	13

S:a lärare och lärarinnor 90

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Björklund, E. J. E. (skolan vid Timmermansgatan).

Vaktmästare (7).

Hellman, O. H. (skolan vid Ringvägen).

En värmeledningsskötare (8), två bader-skor (3).

Högalids församlings folkskola.

Högalids församlings folkskola räknar vårtermi-
nen 1937 62 undervisningsavdelningar med till-
sammans 1,626 barn. Skolhuset är beläget Folk-
skolegatan 11—13, Sö., och innehåller 53 klass-
rum. Dessutom finnas lokaler för en friluftss-
kola med plats för 25 bröstklena barn.

2 klassavdelningar äro inrymda i södra kom-
munala mellanskolas nybyggnad vid Horns-
gatan 93 (se sid. 215).

Församlingens skolråd.

Högalids prästgård, Högalidsberget, Sö.

Ahlström, E. A., försäljningschef, kyrkofullm.;
Anderson, C. W., assistent, kyrkofullm.,

vice ordf. och kassaförvaltare; **Fondberg**, A. T., avdelningschef; **Hultman**, Greta C., fil. mag., kyrkofullm.; **Hörlén**, f. Lundberg, A. M. (Mattis), fru, kyrkofullm.; **Jansson**, E. F., metallarbetare, kyrkofullm.; **Larsson**, J. L., tf. byråföreståndare, kyrkofullm.; **Mogård**, J. A. B., kyrkoherde, ordf.; **Rönnell**, E., f. d. folk-skollärare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Hedin**, W. I., avdelningschef; **Lindholm**, f. Larsson, Ellen M. I., fru; **Tiberg**, B. J., bankkamrerare; **Wivall**, f. Engvall, Agnes, fru.

Sekreterare.

Steenberg, K. J. E., överlärare, stadsfullm.; t. 40 36 02 (jfr nedan).

Överlärare.

Steenberg, K. J. E., stadsfullm.; träffas å skolans exp. Folkskolegatan 11—13, Sö., alla läsdagar i regel 7,45—8,30 samt måndagar och torsda-
gar 13,15—14; t. 40 45 70.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	11
Ord. folkskollärarinnor	39
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	1
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	11

S:a lärare och lärarinnor 77

Vaktmästare (7).

Carlsson, E. J.

En värmeledningsskötare (8), en bader-ska (3).

Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka församling bildar efter Enskede församlings utbrytning fr. o. m. år 1931 tre överlärardistrikt, *Ålvsjö*, *Midsommarkransens* (tidigare benämnt Liljeholmens) och *Blom-mensbergs*.

Församlingens skolråd.

Andersson, Paul, överlärare, kassaförvaltare; **Asplund**, E. P., byggnadstimmerman; **Jansson**, G. E., eldare; **Jonsson**, J. A. W., slöjdlärare; **Larsson**, C. H., assistent, kyrkofullm., vice ordf.; **Lindquist**, C. G. A., aktuarie, kyrko-fullm.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrd A., barna-vårdsman, stadsfullm., ordf.; **Mathson**, E. C. A. F., syssloman, kyrkofullm.; **Söderberg**, f. Mesch, Eva M. T., fru; **Wärnberg**, S. T., målare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Andersson**, A. H., skräddare; **Andersson**, E. G. L., järnarbetare; **Andersson**, f.

Jonsson, Ebba V. A., fru; **Gustin**, A. J., målare; **Johansson**, K. D., brädgårdsarbetare; **Källberg**, J. G., kommunalarbetare; **Lindgren**, E. Ingeborg, sköterska; **Rundqvist**, A. B., handlande; **Stadig**, A. G., värmeledningsskötare, kyrkfullm.; **Ölander**, A. F., inspektör, kyrkfullm.

Sekreterare.

Flygare, B. O., kontorsskrivare; t. Liseberg 22.

Älvsjö överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga (kyrskolan) samt i Örby (Huddingevägen 425) och Långbrodal (Sländvägen 1), vilka värterminen 1937 räknar 36 undervisningsavdelningar med tillsammans 863 skolbarn.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i Örby tisdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30, måndagar 13,30—14, t. Örby 25; i skolan i Långbrodal måndagar och onsdagar 7,45—8,30, fredagar 13,30—14, t. Älvsjö 556.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	26
Ord. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	7

Så lärare och lärarinnor 46

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (8).

Bergström, H. S. (Örby skola); **Bergström**, C. M. (Långbrodals skola).

Två baderskor (3).

Midsommarkransens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Årsta skola (vid Årsta vägen) och Midsommarkransens skola (vid Södertäljevägen), vilka värterminen 1937 räknar 32 undervisningsavdelningar med tillsammans 778 skolbarn.

Överlärare.

Andersson, Paul; träffas å exp. i Midsommarkransens skolor alla läsdagar 7,45—8,30, ävensom måndagar och torsdagar 13—13,30; t. Liljeholmen 401.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	20
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	4
E. o. folkskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	7

Så lärare och lärarinnor 40

Vaktmästare (7).

Olsson, P. O.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs skola och Mälarhöjdens skola (Lugntorpsvägen 2), vilka värterminen 1937 räknar 60 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,473 skolbarn.

Överlärare.

Larson, C. L.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar 13—13,30, t. Gröndal 65; å exp. i nya skolhuset vid Mälarhöjden tisdagar 12,45—13,15, t. Mälarhöjden 29.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	10
Ord. folkskollärarinnor	37
Ord. småskollärarinnor	5
E. o. folkskollärare	3
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	12

Så lärare och lärarinnor 76

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (8).

Persson, K. E. (Mälarhöjdens skola).

Vaktmästare (7).

Karlsson, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3), en extra baderska (1,980 kr.).

Enskede församlings folkskolor.

Enskede församling bildar från den 1 juli 1931 två överlärardistrikt, *Enskede* och *Skarpnäs*.

Församlingens skolråd.

Brandt, J. O., överbeterinär; **Carlsson**, A. W., murare; **Erikson**, E. G. F., stereotypör; **Helle**, A. V., folkskollärare; **Håkansson**, M. O., chaufför, kassaförvaltare; **Kumlin**, H. V., spårvägsman, ordf.; **Lindqvist**, G. R., redaktör, stadsfullm., kyrkofullm., vice ordf.; **Månsson**, f. Hjorth, Hanna K., fru; **Rosencrantz**, E. F. L., trädgårdsarbetare; **Thaning**, H. J., disponent.

Suppleanter: **Anderson**, K. E., snickare; **Berglund**, f. Söderberg, E. Thérèse, fru; **Brodd**, f. Lidén, Anna S., fru; **Eriksson**, J., smedsmästare, kyrkofullm.; **Fries**, E., notarie, kyrko-

FD

fullm.; **Grusell**, E. A., packmästare; **Nilsson**, F., murare, kyrkofullm.; **Ohlsson**, O. A., rit-sare, kyrkofullm.; **Sundberg**, O. A., metall-arbetare; en vakant.

Sekreterare.

Lindquist, N. C., kammarrättsnotarie; t. 49 09 23.

Enskede överlärardistrikt.

I distriktet finnas två skolor, Enskede skola (Stockholmsvägen 30) och Enskedefältets skola (Ålandsvägen 13). Vårterminen 1937 var an-talet undervisningsavdelningar 59 med tillsam-mans 1,382 skolbarn.

Dessutom äro i Enskede folkskola inrymda 4 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 215).

Överlärare.

Wirsén, G. R. A.; träffas å exp. i Enskede skola alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom torsdagar 13,30—14, t. 49 10 62; samt i Enskedefältets skola tisdagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 49 20 72.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	10
Ord. folkskollärarinnor	32
Ord. småskollärarinnor	9
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinna	1
E. o. småskollärarinnor	6
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	13

S:a lärare och lärarinnor 76

Vaktmästare (7).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Forslin, E. V. (Enskedefältets skola).

En värmeledningsskötare (8), två *bad-skor* (3).

Skarpnäcks överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Skarpnäck (vid Kärrtorpsvägen), Gubbängen och Södertörn samt Enskede gamla skola (vid Stora Gungan), vilka vårterminen 1937 räkna 34 undervis-ningsavdelningar med tillsammans 799 skolbarn.

Överlärare.

Vide, A. V.; träffas å exp. i Skarpnäcks folkskola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 49 20 45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	19

Ord. småskollärarinnor	6
E. o. folkskollärare	3
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 45

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Lindeborg, E. L.

En *extra baderska* (1,980 kr.).

Bromma församlings folkskolor.

Bromma bildar från den 1 juli 1929 två överlärardistrikt, *Bromma norra* och *Bromma södra*.

Församlingens skolråd.

Blom, S. D., extra byrådirektör; **Hedvall**, A. G., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Koch**, C. O., lektor, kyrkofullm., ordf.; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, kyrkofullm.; **Nilsson**, A. D., avdelningschef; **Palm**, G. S., kapten; **Wickman**, f. Johansson, Laura K., fru, kyrko-fullm.

Suppleanter: **Anderson**, U. S., boktryckare; **Borgström**, J. V. A., målarmästare; **Gustavsson**, K. G. H., notarie; **Jonsson**, f. Elfström, Gert-rud E., fru; **Leijonmarck**, f. Traung, J. M. (Maja), fru; **Malmström**, Hj. W., försäkrings-tjänsteman; **Sandvall**, F. G., elektroingenjör.

Sekreterare.

Björkman, C. A. J., sekreterare; t. 25 07 78.

Bromma norra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Ängby (vid Vultejusvägen), Bällstalund och Alvik, vilka vår-terminen 1937 räkna inalles 69 undervisnings-avdelningar med tillsammans 1,600 skolbarn.

Överlärare.

Wallerius, L.; träffas å exp. i Alviks skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom mån-dagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26; å exp. i Bällstalunds skola fredagar 12—12,30, t. Bromma 22; å exp. i Ängby skola fredagar 12,45—13,15, t. Ängby 51.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	12
Ord. folkskollärarinnor	38
Ord. småskollärarinnor	5
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinnor	4
E. o. småskollärarinnor	8

Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	16

S:a lärare och lärarinnor 88

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Rydhammar, C. O. (Bällstalunds skola); Åström, P. T. (Ångby skola).

Vaktmästare (7).

Johansson, J. A. (Alviks skola).

En värmeledningsskötare (8), två bader-skor (3).

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Olovsunds skola (vid Åkerlundsgatan), Ålstens skola (Nyängsvägen 72—80), Smedslättens skola (Alviksvägen 97—99) och Appelvikens skola (Alviksvägen 30), vilka vårterminen 1937 räkna inalles 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,139 skolbarn.

I Olovsunds folkskola äro därjämte inrymda 2 klasser och i Ålstens folkskola 4 klasser av norra kommunala mellanskolan (se sid. 214).

Överlärare.

Hedfors, E. G., tjl. (se sid. 222), *tf.* Olsson, Ruth E. (t. o. m. ^{30/6} 1937); träffas å exp. i Ålstens skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och fredagar 13,30—14, t. 25 42 50 (personl.), 25 41 29 (exp. och vaktm.).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	5
Ord. folkskollärarinnor	31
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 53

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Nilsson, P. I. (Olovsunds skola); Pettersson, S. O. (Ålstens skola).

En baderska (3).

Stockholms stads kommunala mellanskolor.

Kommunerna äro jämlikt k. stadgan för kommunala mellanskolor den 2 juni 1933 be- myndigade att upprätta kommunala mellan- skolor. Kommunal mellanskola har till ända- mål att bereda lärjungar, som genomgått folk- skola, anordnad enligt A- eller B-form i gällande normalplan och omfattande minst sexårig läro- kurs, eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta den allmänt medborgerliga bildning, som vitsordas genom realexamen.

I Stockholm äro tvenne kommunala mellan- skolor upprättade, nämligen den norra och den södra kommunala mellanskolan. Vardera skolan är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande motsvarande lärjungedistrikt norr resp. söder om Slussen.

Ledningen av skolorna utövas av en sär- skild, för dem gemensam styrelse, bestående av skolornas tjänstgörande rektorer samt fem leda- möter, som jämte tre suppleanter utses av folk- skoledirektionen för en tid av två år enligt i skolornas reglemente lämnade närmare bestä- melser. Kassarörelse och bokföring handhaves enligt särskilt avtal tills vidare av folkskole- direktionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektör, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av vardera skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänst- görande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid vardera skolan förordna en lärarinna såsom biträdande föreståndarinna, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom biträdande föreståndare, om skolan har kvinnlig rektor.¹⁾ För lärjungarnas sundhetsvård förordnas av skolstyrelsen minst en manlig och minst en kvinnlig skolläkare, vilkas åligganden närmare angivas i skolornas reglemente.

De kommunala mellanskolorna omfatta vår- terminen 1937 inalles 48 avdelningar med till- sammans 1,504 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under norra och södra skolan.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skol- bibliotek, omfattande vid 1937 års ingång vid norra skolan 4,878 band och vid södra skolan 4,914 band.

Författningar. K. stadgan för kommunala mellanskolor 2 juni 1933, med ändr. K. kung. ang. timplan för de kommunala mellanskolorna 2 juni 1933. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till sådan skola 19 nov. 1918, med ändr. K. kung.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarperso- nalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen utgiven katalog.

FD
Msk

ang. statsunderstöd under budgetåret 1936/1937 till parallellavdelning av årsklass vid kommunal mellanskola 15 maj 1936. K. kung. ang. tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid kommunala mellanskolor 26 juni 1925, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i manlig och kvinnlig slöjd samt handarbete vid kommunala mellanskolor 31 dec. 1920 och 15 maj 1936. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Reglemente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921 med ändr. 18 dec. 1931 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektor vid kommunal mellanskola). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931 (enl. SF:s beslut 28 juni 1923 gällande jämväl för ämneslärare vid de kommunala mellanskolorna). Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1937. Utgifter: 874,780 kr.; inkomster: 314,800 kr. (därav 308,900 kr. statsbidrag).

Avlöningar. Rektorer: utöver avlöning som ord. ämneslärare tilläggsarvode 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Biträdande föreståndarinnor: utöver avlöning som ord. ämneslärarinna tilläggsarvode 300 kr.

Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Här till komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1923 vissa följnadsersättningar.

E. o. lärare. E. o. ämneslärare: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. E. o. övningslärare: 3,600 för manlig gymnastiklärare, 3,300 kr. för annan manlig eller kvinnlig lärare. Till e. o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare vid allmänt läroverk, utgår därjämte provisoriskt lönstillägg med för manlig lärare 600 kr., för kvinnlig lärare 420 kr. per år jämte rörligt tillägg.

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare i läs-

ämnen samt med 130 kr. för lärare i övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Styrelse.

Skolornas rektorer (se nedan), sekr.; **Hedström**, J. S., rektor, vice ordf.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd. stadsfullm., ordf.; **Lindhagen**, Anna J. J., f. d. föreståndare; **Petterson**, Anna C., skolföreståndarinna; **Robach**, E. C., ekonomidirektör, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Stendahl**, Greta, flickskollärarinna; **Jacobson**, C. G. E., lektor; **Wikberg**, S., seminarielärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 194).

Inspektör.

Sandwall, F. V., lektor.

Stockholms norra kommunala mellanskola.

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1937 26 avdelningar (därav 21 blandade och 5 flickavdelningar), av vilka 20 äro förlagda till skolbyggnaden Drottningholmsvägen 28, K., 4 (därav 1 flickavdelning) till Älstens folkskola, t. 25 65 45 och 2 till Olovsunds folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 787

Rektor.

Öije, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Drottningholmsvägen 28, K., t. 50 40 79, under terminerna varje lösdag 9—9,30.

En *extra kontorsskrivare* (1,800 kr.).

Biträdande föreståndarinna.

Carlsson, Elsa A.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	12
Ord. lärarinnor	15
E. o. ämneslärare	3
E. o. ämneslärarinnor	2
Timlärare i läsämnen	1
E. o. övningslärare	4 ¹⁾
Timlärare i övningsämnen	12 ²⁾

Så lärare och lärarinnor 49

¹⁾ Två av dessa innehava utöver sin e. o. lärartjänst timlärartjänst vid norra skolan (här ej inräknade i antalet timlärare).

²⁾ Två av dessa tjänstgöra såväl vid norra som vid södra skolan.

Läkare.

Ottander, C. O. C. (för gossar); t. 50 28 05.

Allewin, Sofia C. (för flickor); t. 32 07 70.

Lundberg, V. L. (för vissa specialundersökningar); t. 50 05 67.

Vaktmästare (7).

Frisk, A. R.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Stockholms södra kommunala mellanskola.

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1937 22 avdelningar (därav 15 blandade och 7 flickavdelningar), av vilka 18 äro förlagda till nybyggnaden, Hornsgatan 93, Sö., och 4 till Enskede folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 717.

Den nya byggnaden togs i bruk fr. o. m. höstterminens början 1936.

Rektor.

Mogren, C. H. M., träffas å rektorsexpeditionen, Hornsgatan 93, Sö., t. 40 47 73, under terminerna alla läsdagar 12,15—12,45.

En extra kontorsskrivare (2,280 kr.).

Biträdande föreståndarinna.

Bergström, f. Möller, Anna M.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	6
Ord. lärarinnor	7
E. o. ämneslärare	5
E. o. ämneslärarinnor	8
E. o. övningslärare	2
E. o. övningslärarinnor	3
Manliga timlärare i läsmännen	2
Kvinnliga timlärare i läsmännen	2
Timlärare i övningsmännen	8

S:a lärare och lärarinnor 43

Läkare.

Nordenson, A. G. (för gossar); t. 43 49 53.

Allewin, Sofia C. (för flickor); t. 32 07 70.

Lundberg, V. L. (för vissa specialundersökningar); t. 50 05 67.

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (2,640 kr.).

Persson, J. A.

En biträdande vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (2,100 kr.), en baderska (1,560 kr.).

Stockholms stads praktiska mellanskolor jämte högre folkskolor.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga för högre folkskolor den 7 juni 1934 äro kommunerna bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm äro jämlikt k. brev den 15 aug. 1933 försöksvis tills vidare anordnade som fyraåriga praktiska mellanskolor, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor hava i enlighet med gällande reglemente erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola och högre folkskola för handelsundervisning, Stockholms stads tekniska mellanskola och högre folkskola för teknisk utbildning samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola och högre folkskola för kvinnlig utbildning. K. skolöverstyrelsen har provisoriskt fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen kunna eleverna vid skolan avlägga praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoleledningen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullm:ns den 2 dec. 1935 lämnade uppdrag. Kassarörelse och bokföring handhavas enligt särskilt avtal tills vidare av folkskoleledningen.

Antalet avdelningar inom de praktiska mellanskolorna är vårterminen 1937 60. Av de förut anordnade högre folkskolorna kvarstå sammanlagt 4 avdelningar, vilka ännu icke avslutat sista läsåret. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1937 utgör inalles 1,701.

Författningar. K. stadgan för högre folkskolor 7 juni 1934, med ändr. K. m:ts beslut 10 nov. 1933 ang. särskilda bestämmelser beträffande lärjungars vid praktisk mellanskola intagning, flyttning och examina. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:ts 23 aug. 1935.

FD
Msk

K. kung. ang. avlöning åt lärare vid högre folkskola samt statsbidrag till sådan skola 16 sept. 1918, med ändr. K. kung. 15 maj 1936 ang. statsbidrag under budgetåret 1936—1937 till högre folkskolor. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 15 maj 1936 ang. statsbidrag under budgetåret 1936—1937 för undervisning i manlig slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

Avlöningar. Rektorer: förutom avlöning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslönen 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Ordinarie ämneslärare. Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig lärare (för 1 manlig lärare i fackritning 4,500 kr.) och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålders-tillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E.o. lärare. E.o. lärare: 4,500 kr. för manlig lärare (för 3 lärare i verkstadsarbete 4,080 kr. och för 1 lärare i verkstadsarbete 3,400 kr. samt för 2 lärare i gymnastik 3,600 kr.) och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. Till e.o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare, utgår där-jämte under förutsättning av 2 tjänsteår provisoriskt lönetillägg med 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare per år jämte rörligt tillägg.

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med i regel 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare atom

för lärare i övningsämnen, för vilka avlöningen utgör 130 kr. (förutom rörligt tillägg).

Stockholms stads handelsmellanskola.

Handelsmellanskolan omfattar 23 avdelningar, av vilka 14 äro förlagda till Klara, 4 till Adolf Fredriks och 5 till Katarina södra folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 616.

Stat år 1937. Utgifter: 359,435 kr.; inkomster: 124,400 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Holmblad, D. G. A.**, grosshandlare, ordf.: **Nyberg, J.**, lektor vid Stockholms handelsgymnasium; **Wallin, H. E.**, kassör; **Wetterlind, J. A.**, grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: **Eriksson, K.**, försäkringsdirektör; **Gyllander, K. G. G.**, fil. mag., lärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 194).

Rektor.

Henning, K. S.; träffas å rektorsexpeditionen, Klara Södra Kyrkogata 13—15, C., t. 11 84 20, under terminerna säkrast måndagar, onsdagar och torsdagar 15,15—15,45, tisdagar, fredagar och lördagar 9,10—9,25.

Läkare.

Hägg, A. D. (för gossar vid norra avdelningarna); t. 21 20 20.

Nordenson, A. G. (för gossar vid södra avdelningen); t. 43 49 53.

Berg, Henny M. (för flickor vid södra och norra avdelningarna); t. 40 88 55.

Lärare och lärarinnor.¹⁾

Ord. lärare	10
Ord. lärarinnor	7
E. o. lärare	3
E. o. lärarinnor	8
Timlärare i läs- och skrivämnena	13
Timlärare i övningsämnen	8

Såa lärare och lärarinnor 49

Stockholms stads tekniska mellanskola.

Den tekniska mellanskolan omfattar 18 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Engel-

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i den av skolan årligen utgivna katalogen.

brekts och 6 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 529.

Av den högre folkskolan för teknisk utbildning finnes f. n. ingen avdelning.

Stat år 1937. Utgifter: 392,775 kr.; inkomster: 135,250 kr. (därav 133,600 kr. statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Berthelius**, F., civilingenjör, vice ordf.; **Hultman**, G. H., överingenjör, ordf. och kassaförvaltare; **Månsson**, O. P., instruktör, stadsfullm.; **Svensson**, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.

Suppleanter: **Engström**, W. S. L., ingenjör; **Wikberg**, S., seminarielärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 194).

Rektor.

Pehrson, A. T.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—10,30 samt 12,10—15.

En *extra kontorsskrivare* (2,280 kr.).

Läkare.

Böttiger, G. E. A.; t. 30 62 02.

Lärare.¹⁾

Ord. lärare	17 ²⁾
E. o. lärare	11
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	13
Timlärare i övningsämnen	2

S:a lärare 43²⁾

En *extra vaktmästare* (1,020 kr.).

Stockholms stads hushållstekniska mellanskola och högre folkskola för kvinnlig utbildning.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 18 avdelningar, av vilka 11 äro förlagda till Adolf Fredriks och 7 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 494.

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning omfattar vårterminen 1937 1 avdelning, vilken

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i den av skolan årligen utgivna katalogen.

²⁾ Fr. o. m. den 1 juli 1937 tillkomma två ord. lärare.

är förlagd till Adolf Fredriks folkskola. Antalet elever utgör 24.

Sammanlagda antalet elever i båda skolformerna uppgår alltså till 518.

Stat år 1937. Utgifter: 329,195 kr.; inkomster: 108,500 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Hedén**, f. Cederlund, Eva H. M., folkskollärarinna; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm., kassaförvaltare; **Ramstedt**, Eva J. A., lektor, ordf.; **Schager**, H. Ingeborg S., f. d. föreståndarinnan vid statens skolköksseminarium.

Suppleanter: **Andreen-Svedberg**, E. Andrea, prakt. läkare; **Dernby**, f. Köersner, Hedvig E., tf. aktuarie, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 194).

Rektor.

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), Va., t. 30 32 67, under terminerna tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

En *extra kontorsskrivare* (2,100 kr.).

Läkare.

Allewin, Sofia C.; t. 32 07 70.

Lärare och lärarinnor.¹⁾

Ord. lärarinnor	12
E. o. lärarinnor	18
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	9
Timlärare i övningsämnen	3

S:a lärare och lärarinnor 42

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

Expedition: **Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12.**

Skolor: **Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12;**

Garvargatan 6, K.; t. 50 31 34;

Bjurholmsgatan 1, Sö.; t. 42 24 50.

Stockholms stads skola för bildbara sinnesslöa barn är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i hemmen. Där elevernas egna

¹⁾ Se not ¹⁾ å vidstående spalt.

FD

hem befinnas i uppfostringshänseende olämpliga, utackorderas eleverna genom skolans försorg i andra hem. Fr. o. m. år 1931 har anordnats ett annex till skolan, beläget Garvargatan 6 och inrymmande lokaler för 25 barn. Fr. o. m. höstterminen 1936 är ny avdelning för de minsta barnen anordnad Bjurholmsgatan 1. Vid sinnesslöskolan meddelas f. n. undervisning åt 145 barn, fördelade på tolv avdelningar. Förutom i läsmännen meddelas undervisning i papp- och träslöjd samt skomakeri (för gossarna) och i kvinnlig slöjd och husligt arbete (för flickorna). I samband med skolan är anordnat ett s. k. daghem, närmast avsett för elever från sådana hem, där föräldrarna under dagen äro sysselsatta i förvärsarbete utom hemmet.

Till verksamheten utgår statsbidrag.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folkskolektionen att vara styrelse för skolan.

Författningar. K. kung. 19 maj 1933 ang. statsbidrag till driftskostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och vid epileptikeranstalter. — För per-

sonalen gälla, enligt SF:s beslut 18 dec. 1931, i tillämpliga delar avlönings- och pensionsreglementen m. m. för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor (se sid. 202).

Stat år 1937. Utgifter: 96,176 kr.; inkomster: 27,000 kr. (statsbidrag).

Styrelse.

Folkskolektionen.

Föreståndarinna, tillika ord. lärarinna (tilläggsavlöning 1,260 kr.).

Elgenström-Borgström, B. Signe M., fru; träffas å skolans exp. alla läsdagar 8,15—8,40 samt dessutom måndagar och torsdagar 12,15—13,15.

Läkare

(se sid. 197).

Ramer, K. T.

Fyra ord. och sju e. o. lärarinnor.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

Högbergsgatan 71, Sö.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i stadshuset, K., i regel andra tisdagen i varje månad under läs-terminerna.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 19 nov. 1917 att uppdraga ledningen av stadens yrkesskolor åt en fristående yrkesskolenämnd. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 ombildades denna till *Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse*.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (yrkesskolestadgan) äro kommunerna bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av Stockholms stad anordnade lärlings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärlings- och yrkesskolestyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskoleundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres av den av lärlings- och yrkesskolornas rektorer (se nedan), som övriga ledamöter av lärnings- och yrkesskolestyrelsen därtill utse. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Tillsynen över de olika lärnings- och yrkesskolorna skall under lärnings- och yrkesskolestyrelsens överinseende utövas av särskilda nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor, tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärnings- och yrkesskolestyrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Dessa nämnder äga att, enligt de föreskrifter lärnings- och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgär-

der skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas. Nämnden för handelsgruppens skolor och kurser (se nedan) intar så till vida en särställning, att den består av dessa skolors rektor, den rektor, som är ledamot av lärnings- och yrkesskolestyrelsen, Stockholms borgarskolas rektor samt sex av lärnings- och yrkesskolestyrelsen valda ledamöter, av vilka en skall vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärnings- och yrkesskolestyrelsens och resp. nämnders inseeende av två av skolöverstyrelsen utsedda rektorer, en för skolorna för hantverk, industri och husligt arbete och en för handelsgruppens skolor. Den förstnämnde är dessutom av lärnings- och yrkesskolestyrelsen utsedd till yrkesskoldirektör. För att under yrkesskoldirektören utöva ledningen av vissa skolgrupper eller enstaka skolor äro av lärnings- och yrkesskolestyrelsen antagna överlärare, tillika direktörsassistent, gruppchef och förste lärare. Övrig personal antages och entledigas även av styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolnämnden. Instruktioner för å lärnings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

Uppsikt över lärnings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektor.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. K. kung. ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 4 nov. 1921, med ändr. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. K. kung. ang. stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 23 maj 1930, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928.

Stat år 1937. Utgifter: 3,562,390 kr. (därav att täckas med lånemedel 1,550,000 kr.); inkomster: 871,400 kr. (därav 435,970 kr. statsbidrag).

LyS

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t.
>stadshuset>; träffas i stadshuset alla var-
dagar 11—12.

Vice ordförande.

*Jacobsson, G. L., direktör.

Övriga ledamöter.

*Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.
Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm.
Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru.
*Johansson, Fritz O., kassör, stadsfullm.
Lundström, W. A., ombudsman, stadsfullm.
*Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.
*Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Sekreterare (2,700 kr.).

Robach, E. C.; Brunkebergstorg 13, C.; t. >folk-
skoledirektionen>; träffas 14—15, under juni
—augusti 13—14.

Styrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansöknin-
gar till lediga befattningar.

Larsson, Oscar E.; Jacobsson, G. L.; Pålsson,
E. A. V.

Delegerade för frågor om inköp.

Larsson, Oscar E.; Jacobsson, G. L.; Lund-
ström, W. A.

Delegerade för prövning av ansöknin-
gar till statsstipendier.

Berggren, H. A.; Pålsson, E. A. V.; Andersson,
G. K. K.; Ekstrand, G. A. K.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december
tre revisorer jämte två suppleanter för gransk-
ning av lärllings- och yrkesskolestyrelsens räken-
skaper och förvaltning under nästföljande år.

Eckerström, E. L. T., ombudsman.
Lundell, G. B., skrädderiidkare.
Wallin, H. E., kassör, ordf.

Suppleanter:

Plan, J. H., skomakeriarbetare.
Selander, Hilda M., yrkeslärarinna.

Styrelsens expedition.

Högbergsgatan 71, Sö.; postgirokonton nr
30 31; t. 41 33 99, 41 39 33, 41 57 33, 41 96 38;
expeditionstid: 9—17 (lördagar och dag
före helgdag 9—15).

Stat år 1937. Utgifter: 98,270 kr.

Yrkesskoldirektör (12,000 kr.).

Andersson, G. K. K.; Högbergsgatan 71, Sö.; t.
40 09 82 (direkt), 41 33 99, 41 57 33; mot-
tagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar
13—14.

Kamrerare (20).

Lindeberg, A. A. R.

Assistent (13).

Hellman, G. A.

Amanuens (5,100 kr.).

Jäderlund, G. E.

Kontorsskrivare och registrator (7).

Lagerqvist, Greta.

Kontorsbiträde (5)

(dessutom som kassör personligt lönetillägg 300 kr.).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet
9,30—12 och 13—14,30.

Ett kontorsskrivare (5), fem extra kontorss-
krivare (2,820—2,100 kr.), ett skrivbiträde
(1,740 kr.), en kontorssvaktmästare (6), ett
svaktmästarbiträde (900 kr.).

Stockholms stads skolor för yrkes- undervisning.

Expedition: Högbergsgatan 71, Sö.; t.
41 33 99, 41 39 33, 41 57 33, 41 96 38. Be-
träffande de olika skolornas förläggning
se nedan.

I anslutning till k. m:s förnyade stadga
för den kommunala yrkesundervisningen den 4
nov. 1921 (yrkesskolestadgan) förefinnes inom den
med statsmedel understödda kommunala yrkes-
undervisningen i Stockholm tre olika skol-
typer, som representera efter varandra följande stad-
ier av undervisningen, nämligen verkstadssko-
lor, lärllingskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för
nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den
grundläggande utbildningen i dessa. Inträdes-
åldern vid verkstadsskolorna är lägst 14 år (i
charkuteriskolan 17 år). Undervisningen pågår 6
dagar i veckan under en tid, som allt efter
de olika yrkena varierar mellan 11 måna-
der och 4 år men som i regel utgör 2 år. För-
utom i yrkesarbete meddelas i verkstadsskolorna
även undervisning i teoretiska ämnen i en om-
fattning, motsvarande lärllingskolornas hela kun-

skapsområde. — De båda verkstadsskolorna för målare och murare (se nedan) skilja sig från övriga verkstadsskolor därigenom, att eleverna, sedan de en kortare tid erhållit utbildning å skolverkstaden, utsändas till målarmästare och byggmästare i staden, hos vilka de under skolledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få deltaga i förekommande yrkesarbeten. Även vid verkstadsskolan för mekaniker är inrättad en avdelning, vars elever växelsvis under 3 månaders perioder arbeta dels i skolan, dels vid verkstäder ute i staden.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå största möjliga yrkeskicklighet. Lärlingsskolorna bestå av två skolformer, dels lärlingsskolans yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels dess kurser för äldre arbetare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 6 å 9 timmar, förlagda till 2 å 3 kvällar, varje vecka under två års tid. Läroämnena äro, förutom praktiskt verkstadsarbete, yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Härjämte hava införts s. k. lärlingskurser, omfattande en till åtta terminer, med minst ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur. Lärlingskurser kunna anordnas med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under en eller två terminer för biämnen. Sådana lärlingskurser äro inrättade för skräddare samt för handel och husligt arbete. Lärlingsskolans kurser för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärlingsskolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till aftnarna.

Yrkerskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och lärlingsskolorna, må enligt yrkeskolestadgan omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behöfliga läroämnen, dels också mästarkurser, avsedda för mästarutbildning. I Stockholm omfatta yrkerskolorna ämneskurser och yrkeskurser, vilka anordnas under olika former med längre eller kortare längd, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

De yrkesgrenar, för vilka verkstads-, lärlings- eller yrkerskolor hava anordnats i Stockholm, äro angivna i nedanstående förteckning över av lärlings- och yrkerskolestyrelsen anordnade skolor m. m.

Lärlings- och yrkerskolestyrelsen har i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärlings- och yrkerskolornas verksamhet omfattar dels dagskolor, bestående av Stockholms stads handelsskolans allmänna handelsavdelning (tre ettåriga kurser, tillsammans utgörande en fullständig lägre handelsskola), högre handelsavdelningen jämte korrespondentkursen samt s. k. förberedande korrespondenskurser, dels yrkerskolans ämneskurser och yrkeskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnen, dels kurser i maskinskrivning och stenografi, dels också ettåriga lärlingskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava upprättats dagskolor för blivande expediter inom manufaktur- och spekerihandelsbranschen. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna, är undervisningen ettårig. För i dessa branscher redan anställda hava anordnats kvällskurser.

Vid ovannämnda skolor har lärlings- och yrkerskolestyrelsen vidare anordnat vissa kortare utbildningskurser i samarbete med vissa samanslutningar på näringslivets område.

En parallellavdelning av verkstadsskolan för mekaniker, vilken avdelning är speciellt avsedd för elever vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba (se sid. 236), är förlagd till en för ändamålet uppförd verkstadsbyggnad vid skyddshemmet.

Undervisningen i verkstads- och lärlingsskolorna är i regel helt kostnadsfri. I yrkerskolans ämneskurser samt vid handelsgruppens skolor och kurser erlägga eleverna avgifter. Vid såväl lärlingsskolans kurser för äldre som i yrkerskolans kurser erlägga deltagarna avgifter för material m. m. I verkstadsskolorna erhålla eleverna flitpengar efter följande grunder. De första tre månaderna av skoltiden utgå inga flitpengar, medan för återstående delen av första året elev erhåller högst 2 kr. varje vecka. Under andra, tredje och fjärde åren utgå flitpengar med högst respektive 4, 8 och 16 kr. varje vecka.

Under arbetsåret 1935/36 åtnjoto sammanlagt 6,899 personer undervisning vid stadens verkstads-, lärlings- och yrkerskolor; antalet kurser var 664.

Vid skolorna finnas fem för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka ett är beläget Repslagargatan 24, ett Fatbursgatan 12, ett Bolinders Plan 1, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett fördelat på skolorna för handel, Birger Jarls Torg 7 och 9. Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

Stadsfullmäktige beviljade den 19 nov. 1934 anslag å 2,950,000 kr. till uppförande av en centralbyggnad för stadens skolor för yrkes-

Lys

undervisning i Grubbsgatan 2 å Kungsholmen. Byggnaden beräknas bli färdig att tagas i bruk fr. o. m. höstterminens början 1937.

Författningar. K. m:s förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928. Avlöningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor, antaget av SF 19 dec. 1923, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggs pension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928.

Avlöningar. (Beträffande gruppföreståndare m. fl. se nedan.) Ordinarie lärare. 24 ordinarie lärare, därav 3 manliga lärare i teoretiska ämnen och 3 manliga förste yrkeslärare 5,400 kr., 13 manliga yrkeslärare 5,100 kr. och 5 kvinnliga yrkeslärare 3,900 kr. Här till komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

E. o. lärarpersonal. 3 förste lärare 6,360—5,580 kr., 2 gruppföreståndarinnor 6,360—5,400 kr., 2 lärare i teoretiska ämnen 5,100 kr., 17 t. v. anställda lärare 6,060—4,500 kr. och 13 t. v. anställda lärarinnor 4,500—3,600 kr. samt vid handelsskolorna 5 t. v. anställda lärare i handelsteknik 4,500 kr., 4 t. v. anställda lärarinnor i modersmålet och främmande språk 3,900 kr., 3 t. v. anställda lärarinnor i svensk stenografi, svensk handelskorrespondens och maskinskrivning 3,600 kr. och 2 t. v. anställda lärare i maskinskrivning 3,420—3,180 kr. Dessutom finnas vid skolorna för hantverk, industri och husligt arbete 55 manliga och 24 kvinnliga timlärare samt vid skolorna för handel 31 manliga och 23 kvinnliga timlärare, därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas arvoden utgå med 5,00—2,40 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstestämmanden fastställda grunder.

Skolläkare: anslag 1,200 kr.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsulent i kommerskollegium.

Skolläkare (vid handelsskolorna).

Heineman, I. D.; t. 10 65 50 (för manliga elever).
Bernhagen, Hanna L.; t. 20 02 05 (för kvinnliga elever).

Skolorna för hantverk, industri och husligt arbete.

Rector.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se sid. 220); Högbergsgatan 71, Sö.; t. 40 09 82 (direkt), 41 33 99, 41 57 33; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Överlärare, tillika direktörsassistent (9,900 kr.).

Vakant, tf. Hedfors, E. G.

Skolorna vid Fatbursgatan.

Fatbursgatan 12, Sö.; exp. t. 43 30 26.

En extra kontorsskrivare (3,840 kr.), två vaktmästare (7), en verktygsutlämnare (7).

Mekaniker, automobilmekaniker och instrumentmakare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 40 45 02, 41 18 11.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; Pyk, H. T., överingenjör; Jonsson, R. L., metallarbetare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör; Hallgren, H. H., fabrikör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande automobilmekanikerskolan).

Förste yrkeslärare (5,400 kr.).

Holmberg, J. A.

Smeder.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 43 58 28.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; Petrelius, K. A., fabrikör; Frisell, K. V. E., konstsmid; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Kopparslagare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 41 18 07.

Nämnd.

Myrsmeden, R. A., konstsmid, ordf.; Bergquist, P. J., fabrikör; Persson, J., f. d. kopparslagare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 11.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; Haag, J. Hj., plåtslagarmästare; Hessler, I. N., ombudsman; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Guldsmeder.

(Lärlingsskola.)

Tel. 43 30 26.

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.;
Carlman, S. C. R. V., hovjuvelerare; **Låås**,
 S. A. J., nysilverarbetare; **Andersson**, G. K.
 K., yrkesskoldirektör.

Tapetserare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 07.

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.;
Sundström, N. E. M., tapetserarmästare;
Carlsson, L. H., tapetserare; **Andersson**, G.
 K. K., yrkesskoldirektör.

Skomakare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 41 18 44.

Nämnd.

Karlsson, Karl A., förbundsordförande, stadsfullm.,
 ordf.; **Lindon**, J. F. S., fabrikör; **Wige**, K.
 J., skoarbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkes-
 skoldirektör.

Bokbindare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 41 18 44.

Nämnd.

Åström, A. V., disponent, ordf.; **Wahlström**, H.,
 bokbindarmästare; **Eriksson**, D. P. N., för-
 troendeman; **Andersson**, G. K. K., yrkesskol-
 direktör.

Målare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 43 58 28.

Nämnd.

Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm., ordf.;
Gustavsson, Amandus V. N., målarmästare,
 stadsfullm.; **Pettersson**, Hj. M., ombudsman;
Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör; **Nils-
 son**, N. A., handelsföreståndare (adjungerad
 ledamot vid behandling av ärenden rörande
 färghandelsbiträdesskolan).

Förste lärare (6,360 kr.).

Holmberg, G. M.

Skolorna vid Repslagargatan.

Repslagargatan 24, Sö.; exp.: t. 43 37 01;
 dessutom lokaler för teoretisk undervis-
 ning: Fiskargatan 1, Sö., t. 41 92 30.

En *vaktmästare* (7), en *extra vaktmäs-
 tare* (2,280 kr.).

**Elektriska montörer samt elektro-
mekaniker.**

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 04.

Yrkesskolan omfattar bl. a. tvååriga yrkes-
 kurser avsedda att meddela sådana kunskaper,
 som erfordras för erhållande av behörighet att
 utföra elektriska installationer.

Nämnd.

Welin-Berger, J. A. E., yrkesinspektör, ordf.;
Hultkrantz, J. G., ingenjör; **Larsson**, K. W.,
 elektrisk montör; **Andersson**, G. K. K., yrkes-
 skoldirektör.

Urmakare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 40 45 02.

Nämnd.

Sidenbladh, E. T., byråchef, ordf.; **Sandberg**,
 R. E., urfabrikör; **Holmström**, A. A., urmakeri-
 arbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskol-
 direktör.

Rörläggare.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 92 30.

Nämnd.

Hultman, G. H., överingenjör, ordf.; **Widerberg**,
 N. H., direktör; **Falk**, K. E. H., rörarbetare;
Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Möbelsnickare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 04, 43 37 01.

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.;
Wickman, J. N:son, snickarmästare; **Carlson**,
 C. H., möbelsnickare; **Andersson**, G. K. K.,
 yrkesskoldirektör.

Vagnmakare och inredningssnickare.

(Verkstadsskola.)

Tel. 43 37 01.

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.;
Karlsson, G. A. J., snickarmästare; **Schildt**,
 A. B., vagnmakare; **Andersson**, G. K. K.,
 yrkesskoldirektör.

Lys

Murare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.

Hansson, S., redaktör, ordf.; **Nilsson, P.**, byggmästare; **Broman, J. A.**, murare; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Förste lärare (6,360 kr.).

Johnzon, A. H. W.

Charkuterister.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Slakthuset, Enskede; t. 49 12 06.

En extra kontorskrivare (2,520 kr.).

Nämnd.

Ahlström, V., handlande, ordf.; **Frisk, D. A.**, grosshandlare; **Carlsson, E. R. V.**, slakteriarbete; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Skräddare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Brunkebergstorg 11, C.; t. 11 28 87.

Nämnd.

Cervin, N. H., fabrikör, ordf.; **Lundell, G. B.**, skrädderiidkare; **Carlsson, K. Arvid**, ombudsman; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Förste lärare (5,580 kr.).

Rafstedt, S. A. F.

Körsnärer och sömmerskor inom körsnärsyrket.

(Verkstadsskola.)

Brunkebergstorg 11, C.; t. 11 28 87.

Nämnd.

Carlenius, G. W., verkstadschef, ordf.; **Lindner, W. J. B.**, hovkörsnär; **Lindström, Agnes A. J.**, pälssömmerska; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Sömnadsgruppen.

Exp.: Bolinders Plan 1, K.; t. 50 11 25.

Gruppföreståndarinna (5,400 kr.).

Kjederqvist, Anna H. M.

Ett kontorsbiträde (5).

Kläddningssömmerskor.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 1, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; **Carlenius, G. W.**, verkstadschef; **Johnson, f.**

Carlsson, Ellen M. V., fru; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 1, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; **Olsson, Ebba C. T.**, fröken; **Nilsson, Ester M. P.**, modist; **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Gruppen för husliga yrken.

Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57.

Gruppföreståndarinna (6,360 kr.).

Johansson, Karin.

Ett extra kontorsbiträde (2,580 kr.).

Husligt arbete.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Undervisningen bedrivs dels i skolköken, *Kungsholmsgatan 16, t. 53 35 57*, *Brännkyrkagatan 2 B, t. 40 30 74*, *Sveavägen 83, t. 31 58 64*, *Karlavägen 66, t. 60 05 80* och *Nockeby Torg 7, Nockeby, t. 25 05 51*, dels i sömnadslokalerna, *Stora Nygatan 40—42, t. 10 85 60*.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete, varjämte i sömnadslokalerna dag- och aftonkurser i sömnad anordnas för husmödrar.

Nämnd.

Laurell, Signe, sekreterare, ordf.; **Arfwedson, Lilly M.**, skolkökslärarinna; **Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru; Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör; **Grönvall, J. K. (Hanna)**, hembiträde, stadsfullm. (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning).

Skolorna för handel.

Nämnd.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Andrén, J. C.**, specerihandlare; **Bäckman, O. H.**, grosshandlare; **Lindblom, Edith M.**, sekreterare, ordf. i Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm, stadsfullm.; **Malmgren, E. H.**, disponent, ordf. i Sveriges kontoristförening; **Nilsson, S.**, Stockholms borgarskolas rektor; **Wetterlind, J. A.**, grosshandlare; **Ekstrand, G. A. K.**, rektor (se nedan); **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör.

Rektor (9,900 kr.).

Ekstrand, G. A. K.; träffas säkrast tisdagar och torsdagar 11—12 samt måndagar och fredagar 18,30—19,30; Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Rektorsassistent (1,980 kr.).

Ekstrand, Lilly A. I.

Ett extra kontorsbiträde (2,580 kr.), ett extra skrivbiträde (1,740 kr.), två extra vaktmästare (2,100—900 kr.), två extra portvakter (1,200—200 kr.), en extra värmeledningsskötare (510 kr.).

Stockholms stads handelsskola.

Allmänna handelsavdelningen, högre handelsavdelningen, korrespondentkursen.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95; exp.: Birger Jarls Torg 7, 2 tr., St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande korrespondenskurs.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95.

Yrkesskolans ämneskurser för handel.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; exp.: Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95.

Kurser i stenografi och maskinskrivning.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; exp.: Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95.

Lärlingskurser för handel.

Exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande expeditkurser inom manufaktur- och specerihandelsbranschen.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Stockholms stads barnavårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Barnavårdsnämnden.

*Klarabergsgatan 31, C.; t. »barnavårds-
nämnden» samt 11 99 88. Nämnden eller
delegerade sammanträder i regel tisdagar
kl. 14,30 resp. kl. 14.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom
tidigare ärg.).

Stockholms stads barnavårdsnämnd,
vars uppgifter tidigare påvilat folkskoledirekti-
onen och en inom denna tillsatt barnavårdsnämnd,
tillkom som självständig nämnd genom den av
k. m:t den 8 maj 1925 fastställda instruktionen
samt trädde i verksamhet den 1 jan. 1926.

Enligt lagen den 6 juni 1924 om samhäl-
lets barnavård och ungdomsskydd (barnavårds-
lagen) skall den samhälleliga barnavårdsverk-
samheten obligatoriskt tillhöra en särskild, för
ändamålet inrättad barnavårdsnämnd, som jäm-
väl har att vidtaga åtgärder till skydd för
ungdom inom kommunen. (Understöd åt barn,
som vårdas i sina hem, skall dock ankom-
ma å fattigvårdsnämnden.) Barnavårdsnämnd
har att med uppmärksamhet följa de inom
kommunen rådande förhållandena i avseende å
barns och ungdoms vård och uppfostran samt
noggrant tillse, att barn och ungdom, som vis-
tas inom kommunen och äro i den belägenhet,
att det enligt barnavårdslagen ankommer på
nämnden att ingripa, bliva föremål för dess åtgär-
der. Nämnden skall också verka för förbät-
rad barn- och ungdomsvård och i sådant syfte
söka främja tillkomsten och utvecklingen av
barnhem och anstalter till stöd för hemupp-
fostran ävensom andra anordningar till barns
och ungdoms välfärd. Jämlikt barnavårdslagen
må barnavårdsnämnd vid handläggning av ären-
den rörande ungdomsskydd kallas ungdoms-
nämnd.

Utom sina övriga uppgifter har barnavårds-
nämnd att fullgöra vissa uppgifter enligt lagen
om barn utom äktenskap ävensom att i äkten-
skapsmål och adoptionsärenden på domstols begä-
ran avgiva yttrande rörande vederbörandes lämp-
lighet såsom barnafostrare. Nämnden äger där-
jämte bl. a. befogenhet att för adoptivbarn föra
talan om hävande av adoptivförhållande samt
att i vissa fall hos domstol göra anmälan om
föräldrars skiljande från vårdnaden, om entli-

gande av förmyndare samt om förordnande av
god man för bevakande av barns rätt vid talan
om dess börd.

Enligt sin instruktion skall barnavårdsnämu-
den handhava de uppgifter, som jämlikt lagen
om samhällets barnavård och eljest gällande
föreskrifter tillkomma barnavårdsnämnd, ävensom
övriga barnavården rörande angelägenheter, vil-
kas vård av stadskollegiet åt nämnden över-
lämnas.

Nämnden består av högst nio, minst sju leda-
möter (f. n. åtta), vilka jämte sju suppleanter väljas
av stadsfullmäktige för två år i sänder. Näm-
ndens ledamöter skola vara a) en lagkunnig, i domar-
värv erfaren man, b) en ledamot av fattigvårds-
nämnden, c) en kyrkoherde i någon av stadens
territoriella församlingar eller annan i församlings-
tjänst inom staden anställd ordinarie präst, d)
en vid stadens folkskolor eller fortsättningsskolor
anställd lärare eller lärarinna eller en av stadens
folkskolinspektörer, e) en läkare samt f) ytterligare
minst två, högst fyra för nit och intresse för
barn- och ungdomsvård kända män och kvinnor
(stadsfullmäktige hava den 21 febr. 1927 be-
stämt sistnämnda antal till tre). Minst en av
ledamöterna skall vara kvinna. För varje leda-
mot utses en suppleant i motsvarande ställning,
dock skola för de i f) omförmälda ledamöterna,
även om de äro flera än två, väljas allenast två
suppleanter. Stadsfullmäktige utse en av näm-
ndens ledamöter till ordförande, att tjänstgöra för
den tid han är vald till ledamot. Vice ordfö-
rande utser nämnden inom sig vid början av
varje kalenderår. Vederbörande borgarråd äger,
även om han icke är ledamot av nämnden, när-
vara vid nämndens sammanträden samt deltaga
i överläggningarna med rätt att därvid fram-
ställa förslag samt få sin mening antecknad till
protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer
förste folkskolinspektören och förste stadsläkaren.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan
barnavårdsnämndens och fattigvårdsnämndens
verksamhet föreskrives i barnavårdslagen, att,
i den mån så prövas påkallat, representerar
för dessa nämnder eller nämnderna i deras
helhet böra sammankomma för rådpåläggning om
angelägenheter, som beröra bådas verksamhet.
Äro beträffande visst ärende barnavårdsnämnden
och fattigvårdsnämnden av olika mening, vilken-
dera myndigheten som har att ingripa, bör ären-
det överlämnas till en tremannanämnd, be-
stående av den för båda nämnderna gemensamma

ledamoten samt ytterligare en för ett år utsedd ledamot från vardera av nämnderna. Denna nämnd avgör, vilken av myndigheterna som skall taga befattning med ärendet.

Under barnavårdsnämnden sorterar nämndens expedition, som — under ledning av en barnavårdsdirektör — fungerar som nämndens utredande och verkställande organ, samt därjämte sju barnhem, två skyddshem och två lärlingshem. Härtill komma lärlingshemmet Fredrik Barcks minne, ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne samt barnhemmet Eurenii-Ljungcrantz' minne, vilka hem ävensom skyddshemmen stå under särskilda styrelser.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. Lag om barn utom äktenskap 14 juni 1917, med ändr. Instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd, fastställd av k. m:t 8 maj 1925, med ändr. 14 jan. 1927 och 1 aug. 1930.

Stat år 1937. Utgifter: 4,781,821 kr.; (därav att täckas med länemedel 800,000 kr.); inkomster: 1,530,681 kr. (därav 225,000 kr. från Allmänna barnhusets Stockholmsfond, se sid. 239, och 111,040 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. >stadshuset<; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Trotzig, C. A. F., rådmän.

Övriga ledamöter.

***Andersson**, Paul, överlärare.

***Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru.

***Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru.

***Gunnard**, O. B., kyrkoherde.

Malmberg, N. M., docent.

Svedenius, C. G., prakt. läkare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

***Wirén**, f. Fransén, E. Maria, fru.

Gullstrand, A. M., rådmän.

Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskol-lärarinna.

***Kruse**, E. Ingeborg, fru.

***Théel**, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

***Mogård**, J. A. B., kyrkoherde.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.

Kassaförvaltare.

Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör; **Carlson**, V. O. J., inspektör (suppl.).

Sekreterare.

Källander, H. J., förste assessor.

Barnavårdsnämndens delegerade.

Delegerade för samhällsvårdsärenden.

Andersson, Paul, o r d f.; **Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina); **Théel**, f. Roth, Elisif.

Suppleanter: **Carlsson**, f. Lindskog, Anna R.; **Lundh-Eriksson**, J. A. (Nanna).

Delegerade för upphandlingsärenden.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R.; **Théel**, f. Roth, Elisif.

Tremannanämnden.

(Se ovan.)

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru (självskriven såsom ledamot i såväl fattigvårdsnämnden som barnavårdsnämnden); **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); **Karlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av barnavårdsnämndens samt nykterhetsnämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.

Montelius, G. H., aktuarie, o r d f.

Svensk, f. Pettersson, Signe M. L., fru.

Suppleanter:

Carlberg, O. Ch., stationsskrivare.

Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.

Barnavårdsnämndens expedition.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. >barnavårdsnämnden<; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning, som de ledamöter (inberäknat ordföranden och vice ordföranden, vilkas resp. ersättare de enligt gällande författningar eller nämndens beslut i första hand skola vara (fru Lundh-Eriksson är enligt nämndens beslut ersättare för såväl hr Andersson som hr Svedenius).

BvN tenskap, avdelningen för tillsyn av fosterbarn samt kamerala avdelningen (jänte utrustnings-avdelningen). Nämndens förvaltningschef är barnavårdsdirektören.

Stat år 1937. Expeditionen. Utgifter: 607,690 kr.; inkomster: 300 kr. Utackor-dering m. m. Utgifter: 1,273,255 kr.; inkomster: 6,805 kr. Ersättning för under-håll och vård. Inkomster: 681,000 kr.

Barnavårdsdirektör (25).

Löfving, K. B. E. (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1943);
mottagningstid: 10—12.

Avdelningen för förebyggande åtgärder samt för skyddsuppfostran och samhällsvård omhändertagna barn. (Avd. I.)

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barna-vårdsnämnden» samt 11 99 88; expedi-tionstid: 10—14, fredagar även 19—20. Ang. ungdomsbyrån och rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor se nedan.

Avdelningen ombesörjer de åligganden, som enligt föreskrifterna i barnavårdslagen åvila barna-vårdsnämnden beträffande dels vanartade, i sed-ligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn, dels ock nöd-ställda, sjuka och värlösa barn, ävensom ung-dom mellan aderton och tjuguettt år, som är hemfallen åt ett oordentligt, lättjefullt eller last-bart levnadssätt.

För verksamhetens bedrivande har barnavårds-nämnden indelat staden i kretsar, var och en under närmaste uppsikt av ett kretsom-bud, utsett av nämnden antingen bland dess egna ledamöter eller ock bland andra män och kvinnor, vilka nitälska för ungdomens vård och fostran. Kretsombuden äga närvara vid barnavårdsnämndens sammanträden.

I fråga om vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn äger barnavårdsnämnden att, i den mån omständigheterna därtill föran-leda, meddela förmaning åt barnets föräldrar, tilldela varning eller äga åt barnet samt före-skriva anlitande av lämplig, till stöd för hem-uppfostran inrättad anstalt eller barnets hållan-de till viss lämplig sysselsättning. I samband med beslut om åtgärd, som nyss nämnts, bör nämnden uppdraga åt särskild person (över-vakare) att med uppmärksamhet följa bar-nets levnadsförhållanden och övervaka dess upp-förande. Om dessa förebyggande åtgärder visa sig gagnlösa, bör nämnden skilja barnet från hemmet och omhändertaga detsamma för s. k. skyddsuppfostran. Beslut om sådant om-händertagande skall, därest föräldrarna ej lämna sitt samtycke härtill, underställas överståhållar-ämbetets prövning. Skyddsuppfostran skall för

de vanartade barnens vidkommande meddelas å särskilda s. k. skyddshem (se nedan sid. 236) eller ock i enskilt hem eller barnhem (se nedan sid. 233), om så anses lämpligare. I fråga om de icke vanartade barnen skall skyddsupp-fostran meddelas i främsta rummet genom ut-ackordering i enskilda hem, som stå under bar-navårdsnämndens ständiga tillsyn, dock må sär-skilda omständigheter eller brist på lämpliga foster-hem kunna föranleda barnets intagande å barnhem. För ingripande mot vanartade barn är ålders-gränsen aderton år och för andra barn sexton år. När för skyddsuppfostran omhändertaget barn anses ej vidare vara i behov av sådan upp-fostran, skall barnet utskrivas. Sådan utskriv-nings skall äga rum senast då barnet fyller aderton år, dock må utskrivning av i skyddshem intagen elev kunna anstå till dess vederbörande fyllt tjuguettt år. Vid slutlig utskrivning bör tillses, att barnet erhåller lämpligt arbete och nödig utrustning.

Barnavårdslagen äger fr. o. m. år 1935 till-lämpning även å unga personer mellan aderton och tjuguettt år, som äro hemfallna åt ett oord-entligt, lättjefullt eller lastbart levnadssätt. (Tidigare gällde lösdriverlagen beträffande dessa personer.) Bestämmelserna om nämndens verk-samhet med avseende å ungdom över aderton år avvika dock i vissa hänseenden från de be-stämmelser, som gälla beträffande barn under nämnda ålder. I fråga om person mellan aderton och tjuguettt år skall barnavårdsnämnden tillhålla honom att föra ett ordentligt liv samt allvarligt erinra honom om de påföljder, som i annat fall kunna inträda för honom. Om det prövas vara till gagn för hans tillrättaförande, skall nämnden söka vara honom behjälplig med anskaffande av arbete eller vidtaga annan tjän-lig åtgärd. I sådant fall bör efter omständig-heterna hänvändelse ske till arbetsförmedlings-anstalt, myndighet, som handhar ledningen av allmänt arbetsföretag, annan offentlig eller en-skild institution, hans anhöriga eller andra, som kunna finnas lämpliga och villiga att taga hand om honom eller att eljest bereda honom tillfälle att efter förmåga ärligen försörja sig och föra ett ordentligt liv. Då omständigheterna det påkalla, äger nämnden också uppmåna hans föräldrar att tillse, att han för ett ordentligt liv. I fråga om skyddsuppfostran av ifrågava-rande underåriga gälla även särskilda regler.

Barnavårdsnämndens omsorg om de nöd-ställda, sjuka eller värlösa barnen, vilken tidi-gare åvilat fattigvården, kallas samhällsvård. Föremål för nämndens ingripande i detta hän-seende äro dock endast barn under sexton år, vilka antingen sakna föräldravård, emedan för-äldrarna övergivit barnet eller avlidit, eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet eller sjukdom eller svaghet hos barnet anses böra omhändertagas för erhållande av vård i en-skilt fosterhem eller å anstalt. I detta fall får dock omhändertagandet endast ske med föräld-

rarnas medgivande. Nödstända barn, som anses erhålla den lämpligaste hjälpen genom understöd i hemmet, ävensom alla nödstälda öfver sexton år tillhöra liksom förut fattigvårdens område.

För fullgörande av barnavårdsnämndens skyldighet jämlikt 1924 års barnavårdslagstiftning att handhåva utackorderingen av barn under sexton år har inom nämndens expedition upprättats en särskild utackorderingsbyrå, vilken tills vidare jämväl biträder fattigvårdsnämnden vid tillsyn m. m. öfver äldre personers utackorderande i enskilda hem. Kostnaderna för ifrågakarande utackorderingsverksamhet beträffande äldre personer uppföras dock å fattigvårdsnämndens stat.

De barn, som av barnavårdsnämnden omhändertagas för samhällsvård, utackorderas i enskilda fosterhem, där ej särskilda omständigheter förändra, att barnet bör intagas i barnhem eller anstalt för sjuka och abnorma. Förutom till nämndens egna barnhem (sid. 233) förekommer givetvis även överlämnande av barn mot avgift till andra barnavårdsanstalter, av vilka en del understödas av och stå i nära samarbete med nämnden eller med visst inflytande för nämnden å deras ledning. Bland dessa anstalter må nämnas hemmet Eurenii-Ljungerantz' minne (sid. 235) m. fl. spädbarnshem, lärlingshemmet Fredrik Barcks minne (sid. 238), ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne (sid. 238), Hambergska stiftelsens barnhem i Färentuna socken å Svartsjölandet, avsett för tuberkulösa, men ej sjukhusvård behöfvande barn, samt Karlsunds sinnesslöanstalt vid Väsky. Sistnämnda anstalt innehåves numera av Föreningen för psykiskt vanlottade, i vars styrelse nämnden äger utse en ledamot.

För varje utackorderingsområde i landsorten utser barnavårdsnämnden lokalombud, som skall uppsöka och föreslå hem, lämpliga för mottagande av barn för vård och uppfostran, samt handhåva tillsynen öfver barnen inom distriktet. Lokalombudens verksamhet ävensom fosterhemmen inspekteras av nämndens tjänstemän. K. m. t. har den 12 dec. 1935 medgivit barnavårdsnämnden fortsatt befrielse t. v. intill utgången av år 1940 från kontroll från vederbörande vistelsekommuns barnavårdsnämnds sida öfver de till fosterhem eller barnhem utom Stockholm överlämnade barnen.

För kostnaderna för omhändertaget barn äger barnavårdsnämnden uttaga ersättning av barnets föräldrar eller annan underhållsskyldig hemortskommun eller staten. Kostnaderna för skydds- och uppfostran av person öfver aderton år betalas av staten. Därast underhållsskyldig undandrager sig honom åliggande ersättningsskyldighet, kan han av barnavårdsnämnden föreläggas att fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete. Arbetsföreläggande kan jämväl av barnavårdsnämnden tillgripas mot föräldrar, vilkas försummelse att fullgöra på civilrättslig väg fastställt bidragskyldighet föranleder försämring i barnets uppehälle och uppfostran. För omhändertagande av

dylika försumliga underhållsskyldiga äger barnavårdsnämnden disponera platser å de för fattigvårdsnämnden avsedda arbetshemmen Ösbyholm för män och Emaus för kvinnor (jfr sid. 179).

Å barnavårdsnämndens expedition har upprättats ett centralregister öfver de barn, som äro föremål för nämndens verksamhet, med undantag dock tills vidare av de utomäktenskapliga barnen.

Den under de senaste åren växande arbetslösheten har i allt större omfattning drabbat jämväl ungdomen, vilket bl. a. medfört, att ynglingar, som tidigare varit föremål för åtgärd från barnavårdsnämndens sida, hänvänt sig till nämnden med begäran om råd och hjälp, då de stått utan arbete eller bostad. Men även annan manlig ungdom ävensom föräldrar har i dylika situationer sökt nämndens bistånd. Anledningen härtill har i åtskilliga fall också varit irakade nödlägen och svårigheter av andra slag. Barnavårdsnämnden har på grund härav upprättat en särskild avdelning, benämnd Stockholms stads uppsynings- och rådgivningsbyrå för ungdom (förkortat Ungdomsbyrå).

Ungdomsbyrån utgör nämndens organ för handläggning av sådana till nämndens verksamhet hörande ärenden, vilka avse befrämjandet av åtgärder till ungdoms välfärd. I överensstämmelse härmed har byrån till uppgift att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å ungdoms vård och uppfostran, att meddela skolfri ungdom upplysningar och råd i fråga om utbildning och yrkesval, i fall av inre eller yttre svårigheter samt i personliga angelägenheter i allmänhet, varvid särskild uppmärksamhet skall ägnas åt de unga, som till följd av kroppslig eller andlig brist eller svaghet äro i behov af hjälp, att tillhandagå föräldrar med upplysningar och råd i uppfostringsfrågor och andra för de ungas välfärd betydelsefulla angelägenheter, samt att söka bereda arbetslös ungdom sådan sysselsättning och omvårdnad, som är ägnad att motverka de skadliga följderna av arbetslösheten. Byråns verksamhet omfattar tills vidare endast manlig ungdom och sådan ungdoms föräldrar.

Till förebyggande av dubbelarbete och onödiga kostnader samt till betryggande av planmässighet och effektivitet skall ungdomsbyrån upprätthålla ett intimt samarbete med andra myndigheter och institutioner, vilka hava att vidtaga hjälpåtgärder med avseende på ungdom eller som bedriva annan ungdomsvårdande verksamhet. Vad särskilt angår samarbetet med stadens arbetsförmedling fordras såsom regel, att arbetslös skall vara anmäld därstädes, innan byrån tager befattning med honom. Den närmaste ledningen av byråns verksamhet handhåves av en föreståndare, vilken är ansvarig för arbetets bedrivande enligt ovan angivna riktlinjer.

Slutligen har nämnden såsom ett led i nämndens allmänt förebyggande verksamhet upprättat en särskild rådgivningsbyrå för upp-

BvN fostringsfrågor, vilken har till uppgift att lämna råd och hjälp åt föräldrar, lärare och andra barnafostrare rörande behandling av sådana barn i förskolåldern och skolåldern, vilkas uppförande eller förhållningssätt i övrigt företer mera framträdande egendomligheter (»problembarn»).

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av lagen om samhällets barnavård 30 nov. 1934. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt lagen om samhällets barnavård 8 maj 1925, med ändr. K. kung. om efterlysning av vissa underhållsskyldiga 25 nov. 1927, med ändr. Lagarna 14 juni 1917 om adoption (§§ 9 och 20), 11 juni 1920 om barn i äktenskap (§§ 8 och 19), 6 juni 1924 om förfarandet i brottmål rörande vissa minderåriga (§ 3), 27 juni 1924 om förmynderskap (kap. 12 § 16) samt strafflagen (kap. 14 § 45). Instruktion för kretsombud och övervakare, tillätta av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 1 mars 1927. Instruktion för lokalombud, antagna av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 11 juni 1926.

Kansliet.

Föreståndare (4,200 kr.).

Kinell, E. A. T.

Överläkare (4,200 kr.).

Lindsjö, D. M.; mottagningstid, tisdagar 13,30—14,30, fredagar 10—11.

Sekreterare (3,600 kr.).

Källander, H. J., förste assessor; träffas i regel 9—10.

Kontorsskrivare (11).

Axelsson, f. Magnusson, Helfrid M., tjl., tf.
Jansson, Dagmar E.

En *kontorsskrivare* (7), två *extra kontorsskrivare* (3,300—2,640 kr.), ett *kontorsbiträde* (5), tre *extra kontorsbiträden* (2,580—2,100 kr.), två *extra biträden* (2,340—1,740 kr.).

Barnavårdsnämndens kretsombud
(200 kr.; dessutom 15 kr. för varje undersökning).

Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes församlingar.

Andersson, N. Kaleb, överlärare; Verdaandigatan 1, Ö.; t. 20 53 56.

Kungsholms och S:t Görans församlingar.

Admund, B. S. A., kyrkoadjunkt; Arbetargatan 21, K.; t. 53 62 64.

Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar.

Petterson, f. Danielsson, V. M. (Manni), fru; Karlbergsvägen 30, Va.; t. 30 92 98.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Nöjd, P. D., överlärare; Danderydsgatan 27, Ö.; t. 11 22 24.

Maria och Högals församlingar.

Holmström, f. Holmberg, Ruth M., extra fosterbarnsinspektis; Chapmansgatan 5, K.; t. 53 71 82.

Katarina och Sofia församlingar.

Agvald, R. V., överlärare; Skånegatan 117, Sö.; t. 40 29 89.

Brännkyrka församling.

Hassler, J. E. A., kyrkoadjunkt; Herr Stens Väg 54, Älvsjö 1; t. Älvsjö 8 82.

Enskede församling.

Vide, A. V., överlärare; Kyrkogårdsvägen 11, Enskede 1; t. 49 10 91.

Bromma församling.

Wallerius, L., överlärare; Bergviksvägen 38, Smedslätten, Äppelviken; t. 25 01 35.

Utackorderingsbyrån.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 11 99 88.

Föreståndare (17).

Falk, A. V.; t. 20 46 14.

Inspektör (14).

Berglind, A. L. Ragnhild.

Registrator (9).

Horneman, Sally E.

En *assistent* (3,180 kr.), en *kontorsskrivare* (7), ett *kontorsbiträde* (5), ett *extra kontorsbiträde* (2,340 kr.), ett *extra biträde* (1,860 kr.).

Ungdomsbyrån.

Klarabergsgatan 33, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 31 60. Klubblokaler: Malmskillnadsgatan 58 B, C.; t. 11 42 50.

Föreståndare (2,100 kr.).

Holmberg, J. A., folkskollärare.

En *assistent* (3,360 kr.), en *vaktmästare* (2,280 kr.).

Rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor.

Klarabergsgatan 33, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 43 04.

Föreståndare (5,400 kr.).

Ramer, K. T., prakt. läkare; t. 11 43 04.

Bitr. läkare (1,800 kr.).

Sjödén, O. B.

Psykolog (1,800 kr.).

Ulin, H. Carin, fil. lic.

Förste assistent (3,540 kr.).

Wennerberg, Edith L.

Assistenten (3,120—2,760 kr.).

Svenson, f. Colliander, Carin I. M.; Nordström, Anna-Greta; Olsson, Anna M.

Dessutom vid Stockholms stadsmissions barnhem för gossar vid Bostorp (Södermanland) en ord. folkskollärare (4,500 kr.) och en e. o. folkskollärare (2,105 kr., fri bostad och värme). (Befattningarna äro uppfordra å barnavårdsnämndens lönestaf.)

Avdelningen för tillsyn av barn utom äktenskap. (Avd. II.)

Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20 (för anmälningar).

Lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap stadgar, att för varje barn utom äktenskap skall av barnavårdsnämnden förordnas lämplig man eller kvinna till barnavårdsman. Förordnandet meddelas, så snart nämnden mottagit anmälan om den blivande moderns havandeskap eller erhållit kännedom om barnets födelse. Barnavårdsmanens allmänna uppgift anges i lagen vara »att bistå modern med råd och upplysningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behörigen tillvaratas». Särskilt åligger honom att sörja för att barnets börd fastställas och att barnet tillförsäkras underhåll, varjämte han skall biträda med indrivande och tillhandahållande av

underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgivande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Uppdraget som barnavårdsman upphör, när barnet fyllt aderton år.

Över barnavårdsmanens verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmanen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Nämnden åligger att årligen granska av barnavårdsmanen förda anteckningar och — i förekommande fall — räkenskaper. Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörande av dess ovannämnda åligganden har anställts en särskild inspektör för barnavårdsmännen. I några fall hava därtill lämpliga personer av intresse för modern och barnet åtagit sig att utan ersättning vara barnavårdsmän. I övrigt utföres barnavårdsmanarbetet av hos nämnden anställda ordinarie och extra barnavårdsmän, varjämte sedan år 1924 vissa personer, som icke äro hos nämnden anställda, erhålla barnavårdsmanuppdrag mot ersättning med visst belopp per fall. Sådant ersättning utgår f. n. till två personer.

Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet i Stockholm arbetande barnavårdsbyråer (se nedan) hava åtagit sig nämndens uppdrag att mottaga och till nämndens expedition vidarebefordra anmälningar om havandeskap, varom förmäles i 14 § av ovannämnda lag.

Antalet barnavårdsmanenskap, som den 1 jan. 1937 stodo under nämndens tillsyn, var 9,121.

Författningar. Lag om barn utom äktenskap 14 juni 1917, med ändr. Lag om äktenskaplig börd 14 juni 1917 (§ 5). K. kung. ang. föreskrifter om barnavårdsmanens verksamhet och tillsynen därå 23 nov. 1917, med ändr. Instruktion för avlönade barnavårdsmän hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Anmälningar om havandeskap, enligt lagen om barn utom äktenskap, kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, å Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyråer: Slussplan 9, St.; t. 10 21 98, 20 29 54; expeditionstid: alla dagar 10—16; Malménska hemmet, Pilgrimsvägen, Aspudden (för Brännkyrka och Enske); t. Aspudden 5 20; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 9—11.

Inspektör för barnavårdsmännen (19).

Carlson, V. O. J.; mottagningstid: 10—12.

Kontorsskrivare (9).

Jansson, Dagmar E., tjl. (se sid. 230), tf. Sandberg, f. Hjelm, Ingrid M. E.

¹⁾ Befattningarna tillhöra Stockholms skoldistrikt och tillsätts av folkskoleledningen, som äger utöva överinseende över undervisningen vid barnhemmet.

BvN

Barnavårdsmän (11).

(Tel.: se ovan samt personalavdelningen eller telefonkatalogens yrkesregister.)

Brehm, f. Strandberg, Ella; **Carell**, Carin M. C.; **Ebbinghaus**, f. Pettersson, Agnes E.; **Engström**, Estrid M. C.; **Erlandsson**, Jenny M.; **Flyrin**, Märtha V. H.; **Granfelt**, Marta K. A.; **Heurlin**, Hedvig M.; **Hultcrantz**, E. V.; **Hökerberg**, Frida M.; **Juhlin**, Dagmar A. M.; **Landberg**, Astrid E. F.; **Rydberg**, f. Lindblom, V. (Wilma); **Rådbgren**, Disa E. S.; **Sköldström**, Hildur M.; **Strandmark**, Rut A. H. A.; **Strömer**, S. M. Cecile; **Sylvén**, Ester M.; **Ålander**, f. Tegman, Anna C. B.; **Österblom**, Ebba.

Extra barnavårdsmän

(4,140—2,580 kr.).

(Tel.: se ovan samt personalavdelningen eller telefonkatalogens yrkesregister.)

Andersson, f. Ewaldt, Tyra; **Axelsson**, f. Magnusson, Helfrid M.; **Dahll**, f. Appelqvist, Karin; **Harpen**, Anna H. M.; **Holmgren**, f. Almgren, Doris D. A.; **Jernström**, f. Christensen, H. Johnny R.; **Lagerblad**, f. Nordlund, F. L. Lulli; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., stadsfullm.; **Trägårdh**, H. Elisabet; **Trägårdh**, Hilma M. C.; **Thörnqvist**, Judit A. T.; **Wallin**, Jenny V.; **Österholm**, E.

Två vik. barnavårdsmän med fast avlöning (3,300 kr.), en kontorsskrivare (7), två extra kontorsbiträden (2,760—2,580 kr.) (ett gemensamt med avd. III).

Avdelningen för tillsyn av fosterbarn. (Avd. III.)

Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: vardagar 10—12, fredagar även 19—20.

Med fosterbarn förstås barn under sexton år, som mot ersättning fostras hos annan än föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, vilken har vårdnaden om barnet. Sådant barn skall stå under barnavårdsnämndens tillsyn. Detsamma gäller, även om ersättning ej utgår, barn i nämnda ålder, som är intaget i barnhem. Det åligger barnavårdsnämnden att tillse, att fosterbarnsvården icke utövas av personer eller på ställen, som äro för ändamålet olämpliga, samt att övervaka, att fosterbarnen komma i åtnjutande av tillfredsställande vård och uppföstran samt, i händelse av sjukdom, den vård, som av omständigheterna påkallas. Den, som mottagit barn till fostran, är skyldig att därom göra anmälan hos barnavårdsnämnden. Finner nämnden, att fosterbarn icke hos barnafostraren erhåller tillfredsställande vård och upp-

fostran, äger nämnden, därest rättelse icke på annat sätt kan åstadkommas, förelägga barnafostraren att lämna barnet ifrån sig till den, som är skyldig att taga vård om detsamma. Befinnes ej detta lämpligt, har barnavårdsnämnden att omhändertaga barnet och därmed förfara såsom med barn, som omhändertagits för samhällsvård (se ovan sid. 228). Nämnden äger tillika, om skäl därtill föreligger, meddela barnafostrare förbud att vidare mottaga fosterbarn. Nu nämnda åtgärder kunna jämväl av nämnden vidtagas mot anstalt, där missförhållanden råda.

För utövande av tillsynen över fosterbarn i allmänhet äro anställda åtta inspektorer, därav två å extra stat. I fråga om tillsynen över av nämnden omhändertagna barn, vilka äro utackorderade i enskilda hem eller intagna i icke kommunala barnhem inom staden, har nämnden förordnat, att jämväl sådana barn skola stå under tillsyn av vederbörande fosterbarnsinspektis. Vidare utöva inspektiserna tillsyn över vården av späda utomäktenskapliga barn, som hava barnavårdsman i Stockholm. Sådant tillsyn äger rum, även om barnen icke äro fosterbarn utan befinna sig hos sina föräldrar eller endera av dem.

För verksamhetens bedrivande är staden indelad i åtta distrikt, nämligen: 1. Storkyrkoförsamlingen. 2. Östermalm, norra och södra Djurgården, den del av Norrmalm, som ligger öster om Norrtullsgatan, söder om Odengatan och öster om Torsgatan, Barnhusviken, Klara Sjö, samt den del av Maria församling, som ligger norr om Hornsgatan och öster om Timmermanskagatan. 3. Kungsholms församling, den del av St Görans församling, som ligger öster om Fridhemsgatan (gränsen går mitt i gatan), samt den del av Norrmalm, som ligger väster om Norrtullsgatan och norr om Odengatan. 4. Sofia församling samt den del av Katarina församling, som ligger öster om Götgatan. 5. Maria församling med undantag av den del, som ligger norr om Hornsgatan och öster om Timmermanskagatan, de delar av Katarina och Högalids församlingar, som ligger väster om Götgatan och norr om Blekingegatan, Ringvägen, Tanto- och Sköldgatorna (gränsen går mitt i gatorna) samt Reimersholme. 6. Brännkyrka församling med undantag av Örby förstad och Örby villastad samt Reimersholme. 7. Enskede församling, de områden av Brännkyrka församling, som icke tillhöra 5:e och 6:e distrikt, samt ett område av Katarina och Högalids församlingar, som begränsas av Sköldgatan, Tantogatan, Ringvägen, Blekingegatan, Götgatan, Årstaviken (gränsen går mitt i gatorna). 8. Bromma församling samt den del av St Görans församling, som ligger väster om Fridhemsgatan (gränsen går mitt i gatan). Första fosterbarnsinspektisen sköter dessutom expeditionen och utövar tillsyn över enskilda barnhem och förlösningshem samt sådana till stöd för hemuppföstran inrättade anstalter, som åtnjuta understöd av staden.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, kap. 7. Instruktion för fosterbarnsinspektriser hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Inspektör för fosterbarnsinspektriser (600 kr.).

Carlson, V. O. J. (se ovan).

Första fosterbarnsinspektris (12).

Borg, Tyra E. M. (1:a distr.).

Fosterbarnsinspektriser (9).

Ehnbom, Inga J. M. (7:e distr.); Hasselberg, Margareta C. (4:e distr.); Johansson, f. Gustafsson, Elsa K. (6:e distr.); Petersson, A. Valborg (2:a distr.); Swartz-Eng, Ida E. C. (3:e distr.).

Extra fosterbarnsinspektriser
(3,480—2,340 kr.).

Holmgren, Beda A. (8:e distr.); Westling, Ina B. (5:e distr.).

Kamerala avdelningen.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C. (postgiro-konto nr 2700 och 3173); t. barnavårdsnämnden; förfrågningar angående in- och utbetalningar för barn utom äktenskap besvaras även å t. 20 00 90; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20).

Kamerala avdelningen handlägger ekonomiska angelägenheter angående nämnden och densamma underlydande anstalter med undantag av skyddshemmet för gossar samt ärenden rörande ersättning för kostnader för ombändertagna barn, varjämte kassan förmedlar in- och utbetalningar av underhållsbidrag för barn utom äktenskap.

Föreståndare (6,420 kr.).

Unell, F. M.; mottagningstid: 10—12.

Kassör (11).

Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O.

Amanuensers (3,900—2,820 kr.).

Lundqvist, K. A.; Lindahl, O.; Frisk, J. S. H.

Två assistenter (3,180—2,700 kr.), två kontorskrivare (7), tre extra kontorskrivare (3,060—2,760 kr.), ett kontorsbiträde (5), ett extra kontorsbiträde (2,580 kr.), två extra biträden (1,860—1,740 kr.).

Utrustningsavdelningen.

(Förlagd till barnhemmet Fleminggatan 22, K.; t. 53 30 10.)

Denna avdelning har till uppgift att utrusta barn, som skola utackorderas, samt att sörja för ledsagande av sådana barn vid resor till fosterhem i landsorten.

Föreståndarinna (3).

Örtendal, Ester P. E.

En sömmerska (1 b).

En telefonist (1,740 kr.), en vaktmästare (7), en vaktmästare (6), en extra vaktmästare (2,100 kr.), två vaktmästarbiträden (1,980 kr.).

Barnavårdsnämndens barnhem.

Under barnavårdsnämndens förvaltning stå f. n. sju barnhem (se vidare nedan).

Stadsfullmäktige hava den 18 nov. 1935 beviljat barnavårdsnämnden ett anslag av 1,600,000 kr. för uppförande av ett upptagningshem för barn vid Nyboda i Brännkyrka församling. Det nya barnhemmet är avsett att ersätta de nuvarande barnhemmen Fleminggatan 22 och Lillsjönäs samt viss del av barnavårdsverksamheten vid barnhemmet Eolshäll samt asylerna å Sabbatsbergsvägen och Åsögatan.

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, fastställt av barnavårdsnämnden 23 febr. 1932. Reglemente för de vid barnavårdsanstalterna anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av barnavårdsnämnden 6 okt. 1936. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för arbets-, köks-, tvätt- och städskersonal vid Stockholms stads barnavårdsanstalter, gällande från 1 jan. 1937.

Stat år 1937. Utgifter: 1,445,794 kr. (därav att täckas med lånemedel 800,000 kr.); inkomster: 106,929 kr.

Barnhemmet Tempelbacken.

Johannelund, Ulvsunda; t. 25 67 09.

Barnhemmet har 35 platser avsedda för yngre svåruppfostrade flickor. En särskild byggnad har inrättats till upptagningshem med 8 platser för äldre svåruppfostrade flickor.

Stat år 1937. Utgifter: 102,015 kr.; inkomster: 13,550 kr.

Föreståndarinna

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,200 kr.).

Almgren, Gerda F. J.

BvN

Läkare (900 kr.).

Kjellberg, Gerda E.; Ramer, K. T.

En *slöjdlärlärlarinna* (4), en *biträdande lärlärlarinna* (2,160 kr.), en *assistent* (1,860 kr.), en *extra vårdarinna* (1,500 kr.), en *vaktmästare* (7), en *kokerska* (1 c), en *stüderska* och ett *köksbiträde* (1 a).

Barnhemmet Eolshäll.

Eolshäll; postadress: Stockholm 9; t. Mälarhöjden 3.

Barnhemmet, som har 53 platser, fungerar dels som upptagningshem för gossar i och över skolåldern, vilka på grund av uppfostringssvårigheter eller annan anledning omhändertagits för skyddsuppfostran, dels för stadigvarande vård av yngre sådana gossar, företrädesvis psykopater. Ordnad psykiatrisk observation och behandling av de senare infördes år 1925.

Stat år 1937. Utgifter: 82,435 kr.; inkomster: 15,155 kr.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Claesson, J. V.

Läkare (1,800 kr.).

Ramer, K. T., tjl., tf. Sjädn, O. B.

En *biträdande lärlärlarinna* (2,640 kr.), en *husmoder* (2,520 kr.), en *vaktmästare* (7), en *assistent* (2,100 kr.), tre *extra vårdarinnor* (1,500 kr.), en *kokerska* (1 c), ett *köksbiträde* (1 a).

Barnhemmet Flemingatan 22.

Flemingatan 22, K.; t. 50 41 65.

Barnhemmet, som är ett upptagningshem för omhändertagna barn under skolåldern, har plats för 62 barn, vartill kommer en särskild sjukavdelning med 16 platser. — Beträffande den till barnhemmet förlagda, under barnavårdsnämndens expedition sorterande utrustningsavdelningen se ovan.

Stat år 1937. Utgifter: 69,746 kr.; inkomster: 15,406 kr.

Föreståndarinna (7).

Wedelin, Ellen B., tjl., tf. Lufman, Ebba L.

Läkare (1,500 kr.).

Fredbärj, K. T.

En *värmeledningsskötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (2,400 kr.), nio *extra barnsköterskor* (2,010—1,440 kr.), en *kokerska* (1 c), två *tvättbiträden* och ett *köksbiträde* (1 a).

Barnhemmet Lillsjönäs.

Lillsjönäs, Ulvsunda; t. 25 67 14.

Barnhemmet, som är avsett för tillfällig vård av för samhällsvård omhändertagna ävensom av för skyddsuppfostran omhändertagna, vanvårdade eller i sedligt avseende försummade barn i skolåldern, har 34 platser.

Stat år 1937. Utgifter: 44,408 kr.; inkomster: 8,018 kr. (därav ränta å donationsmedel 1,500 kr.).

Föreståndarinna (7).

Elfström, Ragnhild C., tjl., tf. Jonsson, Carin R. M.

Läkare (800 kr.).

Sylvan, H. O. K.

En *sköterska* (2), tre *extra barnsköterskor* (1,560—1,440 kr.), en *kokerska* (1 c), ett *köksbiträde* (1 a).

Sättra barnkoloni.

Sättra, Adelsö; postadress: Adelsö; t. Adelsö 3.

Kolonien, som är avsedd för konvalescenter samt sådana sjukliga och klena barn, vilka ej mottagas å sjukhus men vilkas hälsotillstånd genom en tids vistelse vid kolonien anses kunna väsentligen förbättras, omfattar 6 hem och kan mottaga 100 barn. Skolan vid kolonien lyder under folkskoleledningen.

Stat år 1937. Utgifter: 169,920 kr.; inkomster: 29,370 kr.

Föreståndarinna (7).

Wallin, A. W. (Minny).

Läkare (2,000 kr.).

Fredbärj, K. T.

En *folkskollärlärlarinna* (2,500 kr., fri bostad och värme), en *småskollärlärlarinna* (2,400 kr., fri bostad och värme), sex *vårdarinnor* (3), en *sjuksköterska* och *biträdande föreståndarinna* (2,400 kr.), elva *extra barnsköterskor* (2,010—1,440 kr.), en *extra vaktmästare* och *automobilförare* (2,400 kr.), en *gårdskar* (2 a), en *sömmerska* (1 b), en *kokerska* (1 c), två *köksbiträden* (1 a), en *stüderska* (1 a).

Stockholms stads hemskola för flickor.

Gaveliusgatan 7 B, Sö.; t. 40 02 35.

Stockholms stads hemskola för flickor har till ändamål att uppfostra behövande, värlösa flickor, om vilka det åligger Stockholms kommun att taga vård, och utbilda dem företrädesvis till dugliga tjänarinnor. Anstalten har plats för 50 flickor.

kor. Flickorna erhålla undervisning i stadens folkskolor.

Stat år 1937. Utgifter: 58,228 kr.; inkomster: 22,258 kr. (därav ränta å donationsmedel 16,500 kr.).

Föreståndarinna (7).

Holmgren, Anna A.

Läkare (500 kr.).

Anzén, G. G.

En skolkökslärrinna (6), en slöjdlärrinna (4), två vårdarinnor (3), en trädgårdsmästare och värmelednngsskötare (6).

Stockholms stads spädbarnshem.

Folkungagatan 119, Sö.; t. 41 54 07.

Det huvudsakliga arbetet inom hemmet, som har plats för 33 mödrar och 40 barn, utföres av mödrarna, som få lära sig både att sköta sina barn samt alla i ett hem förekommande sysslor. Vård å spädbarnshemmet bör i regel ej lämnas för längre tid än ett år.

Stat år 1937. Utgifter: 40,262 kr.; inkomster: 3,072 kr.

Föreståndarinna (7).

Andersson, Ester M.

Läkare (1,000 kr.).

Belfrage, C. E.

En biträdande föreståndarinna (4), en köksföreständerska (3).

Upptagningshemmet för barn vid Nyboda.

Nyboda; postadress: Stockholm 9; t. Liljeholmen 3 77.

Upptagningshemmet, som beräknas ha plats för omkr. 215 barn, har till ändamål förutom att härbergära barn, som av olika anledningar, t. ex. bostadslöshet eller moderns sjukdom, behöva tillfälligt omhändertagas, att bereda vård åt barn, som behöva observeras i fysiskt och psykiskt avseende, innan åtgärder kunna vidtagas för deras stadgvarande placering.

Stat år 1937. Utgifter: 860,780 kr. (därav att täckas med lånemedel 800,000 kr.).

Barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne.

»Hemmet A», Skånegatan 118, Sö.; t. 40 31 19; »Hemmet B», kv. Per nr 4, Saltstj-Duvnäs; t. Saltstj-Duvnäs 54.

Barnhemmet är grundat dels på en testamentarisk donation av vice häradsfördingen P. L.

Eurenus å ett belopp av 250,000 kr., vilket år 1910 överlämnades till staden, dels på en testamentarisk donation av tobakshandlaren P. Ljungerantz, som efter att från den 1 dec. 1874 hava förvaltats av Allmänna barnhuset överlämnades till staden den 1 juli 1933 med ett belopp av 526,872 kr. Hemmets ändamål är att bereda vård åt värlösa barn under första och andra levnadsåret. Verksamheten är uppdelad på tvänne hem för barn i första levnadsåret »Hemmet A», Skånegatan 118, Sö., med plats för 27 barn och »Hemmet B», nr 4 kv. Per, Saltstj-Duvnäs i Nacka socken, med plats för 18 barn. Å »Hemmet A» beredas unga kvinnor i 4 månaders kurser praktisk utbildning och teoretisk undervisning i späda barns vård. (Avsikten är att med medel av den Ljungerantzska fonden, som den 1 jan. 1935 gjorts tillgängliga för barnhemmet, upprätta ytterligare ett hem för barn i andra levnadsåret.)

Barnhemmet förvaltas av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka tre utses av barnavårdsnämnden och två av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm. För en var av de sålunda valda ledamöterna utses i enahanda ordning en suppleant. Barnavårdsnämnden utser en av de av nämnden valda ledamöterna till ordförande. Styrelsen utser inom sig vice ordförande samt dessutom en verkställande ledamot, som har att närmare övervaka verksamheten inom barnhemmet.

Intagning av barn sker efter beslut av styrelsen, som jämväl bestämmer avgifterna för vård å hemmet. Ansökan om intagning göres hos barnavårdsbyrån, Slussplan 9, St., kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördagar.

Reglemente. Reglemente för barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne, antaget av SF 15 okt. 1934.

Stat år 1937. Den av stadsfullmäktige fastställda staten upptager: utgifter 43,000 kr.; inkomster (ränta å donationsmedel) 43,000 kr.

Styrelse.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, Jundell, I., professor, ordf., Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör, vice ordf. (utsedda av barnavårdsnämnden); Bentzel, Maggie, föreståndarinna, Fürstenberg, f. Jacobsson, Mary B., fru, verkst. ledamot och kassaförvaltare, (utsedda av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm).

Suppleanter: Juhlin, Dagmar A. M., barnavårdsman, Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärrinna, Malmberg, N. M., docent, överläkare (utsedda av barnavårdsnämnden); Malmroth, f. Herlitz, Elsa, landshövdingenska, Moureau, N. C., förste kanslisekrete-

BvN

rare (utsedda av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Sekreterare.

Falk, A. V. (se sid. 230).

Läkare (3,000 kr.).

Heineman, I. D.

Hemmet A.

Adress och telefon: se ovan.

Föreståndarinna

(3,000 kr., bostad, kost och tvätt).

Lundell, Märtha.

En *sköterska* (1,500 kr.), ett *sköterskebiträde* (1,020 kr.), en *kokerska* (1,020 kr.), tre *ammor* (900 kr.); samtliga därjämte bostad, kost och tvätt. En *tvätterska* (1,200 kr.), en *maskinist* (960 kr.) (ingendera naturaförmåner eller bostad).

Hemmet B.

Adress och telefon: se ovan.

Föreståndarinna

(1,800 kr., bostad, kost och tvätt).

Swenson, Siri M.

En *sköterska* (1,020 kr.), tre *sköterskebiträden* (870 kr.), en *kokerska* (870 kr.), en *tvätterska* (780 kr.); samtliga därjämte bostad, kost och tvätt.

Stockholms stads skyddshem.

Lagen om samhällets barnavård den 6 juni 1924 föreskriver, att för varje landstingsområde samt för varje stad, som ej deltagit i landsting, skall finnas skyddshem för beredande av skydds- och uppfostran (se sid. 228) åt vanartade barn, vilka enligt beslut av barnavårdsnämnd skola till skyddshem överlämnas. Å sådana skyddshem intagas barn i åldern upp till aderton år. Med utskrivning kan i undantagsfall anstå, till dess vederbörande fyller tjuguett år. Skyddshem skall vara försett med av k. m:t fastställt reglemente och skall stå under ledning av en styrelse.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av barnavårdslagen 30 nov. 1934. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m. 8 maj 1925, med ändr.

Skyddshemmet för gossar.

Skrubba; postadress: Stockholm 4; t. 8+5 0153.

Egendomen Skrubba, belägen vid sjön Drevviken, har en areal av omkring 29 hektar åker (inkl. trädgård) och 245 hektar skogsmark.

Skyddshemmets styrelse, som utgöres av ordförande och två andra ledamöter jämte två suppleanter, utses av barnavårdsnämnden för två år i sänder. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Skyddshemmet förestås av en utav styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen såväl av gårdens och anstaltens förvaltning som av elevernas undervisning och uppfostran. Inom skyddshemmet meddelas skolundervisning ävensom utbildning i snickeri, skrädderi och mekaniskt verkstadsarbete samt i jordbruksarbete, kreatursvård och trädgårdsskötsel; eleverna fördelas efter håg och falenhet å de olika yrkesgrenarna. Utbildningen syftar till att bibringa eleverna sådan med hänsyn till det praktiska livets krav erforderlig arbetskicklighet, som kan vara ägnad att främja deras förmåga att försörja sig själva, sedan de utskrivits från skyddshemmet.

Vid skyddshemmet har upprättats en under lärlings- och yrkesskolestyrelsens förvaltning stående verkstadsskoleavdelning för undervisning i smides- och mekaniskt verkstadsarbete (jfr sid. 221).

Skyddshemmet får mottaga högst 85 elever.

Reglemente m. m. Förnyat reglemente för Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse 24 jan. 1921 och 2 mars 1922. Ang. kollektivavtal se sid. 233.

Stat år 1937. Utgifter: 216,598 kr.; inkomster: 205,268 kr. (därav statsbidrag 16,000 kr.).

Styrelse.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; ordf. och verkställande ledamot; Nordström, A., byggnadsingenjör.

Suppleanter: Lagerwall, Eva H. G., leg. läkare; Stålfelt, P. E., andre folkskolinspektör.

Föreståndare (19).

Pehrling, A. M., tjl., tf. Bengtsson, H. J. A.; träffas säkrast 9—10.

Predikant (550 kr.).

Swenson, S. E., komminister i Brännkyrka förs.

Läkare (450 kr.).

Sjödén, O. B.

En *ämneslärare* (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), två *yrkeslärare* (8), en

husmoder (6), en *assistent* (4,200 kr.), en *förman* (2,880 kr.), en *vårdarinna* (2,400 kr.), ett *kontorsbiträde* (2,100 kr.), en *kokerska* (1 c), en *sömmerska* (1 b), två *köksbiträden* (1 a); dessutom vid verkstadsskoleavdelningen (se ovan): en *yrkeslärare* (5,700 kr., avlönad av lärlings- och yrkesskolestyrelsen), en *verkmästare* och två *gesäller* (avlönade av snickerverkstadens arrendator).

För egendomens skötsel finnas anställda en *rättare* (2,400 kr.) och en *trädgårdsmästare* (2,400 kr.), (båda dessutom 20 % på försäljningen samt naturaförmåner till ett värde av 600 kr.); en *ladugårdsförman* (1,920 kr.) och en *chaufför* (2,220 kr.), (båda dessutom naturaförmåner till ett värde av 600 kr.).

Skyddshemmet för flickor.

Eknäs, Enköping; t. Upplands Vallby 3.

Skyddshemmet är beläget å Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län. Egendomen, som ligger vid Mälaren, har en areal av omkring 28 hektar åker och 30 hektar skog.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av minst tre ledamöter med minst två suppleanter. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomen handhaves av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 elever, vilka inom hemmet beredas fortsättningsskolundervisning och utbildning i olika grenar av husligt arbete.

Reglemente. Förnyat reglemente för Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926.

Stat år 1937. Utgifter: 97,708 kr.; inkomster: 71,728 kr. (därav statsbidrag 6,250 kr.).

Styrelse.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Lagerwall**, Eva H. G., leg. läkare; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot.

Suppleanter: **Stålfelt**, P. E., andre folkskolinpektör; **Törnell**, f. Weber, Gertrud, fru.

Sekreterare.

Carlson, V. O. J. (se sid. 231).

Föreståndarinna (11).

Erici, Ester K.

Läkare (550 kr.).

Salwén, P. G.; **Lindeberg**, K. O.

En *lärarinna* i kvinnlig slöjd (8), två *lärarinnor* i hushållsgöromål (8), två *biträdande lärarinnor* (2,760—2,280 kr.).

Dessutom för egendomens skötsel en *rättare* och en *jordbruksarbetare*.

Stockholms stads lärlingshem.

Lärlingshemmen äro i första hand avsedda för från stadens skyddshem villkorligt utskrivna elever, som antingen sakna egna hem eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet icke kunna omedelbart dit återlämnas, ävensom för sådana elever, som inom skyddshemmen icke kunna erhålla med hänsyn till håg och fallenhet passande yrkesutbildning. I mån av plats mottagas även ynglingar och unga flickor från andra uppfostringsanstalter, varjämte hemmen stå öppna för sådana hem- och medellösa unga personer, som visserligen icke äro i oundgängligt behov av skyddsuppfostran men ändock behöva viss omvårdnad, tills de erhållit arbete eller kunnat återsändas till hemorten. Eleverna erhålla i lärlingshemmet bostad och kost samt tillsyn. Under dagen arbetar flertalet såsom lärlingar hos hantverksmästare, i fabriker eller i andra anställningar, till en början i regel relativt lågt avlönade men utvalda i syfte att bereda goda utsikter till framtida självförsörjning. De elever, som hava arbetsförtjänst, äro skyldiga att erlagga visst bidrag för kost m. m. under den tid de vistas i hemmet. Denna tid får icke utsträckas utöver den tidpunkt, då skyddsuppfostran under alla förhållanden senast skall upphöra, eller vid 21 års ålder.

Reglemente. Bestämmelser för Stockholms stads lärlingshem, fastställda av barnavårdsnämnden 20 okt. 1931. Ang. kollektivavtal se sid. 233.

Lärlingshemmet för gossar.

Katarina Bangata 70 (Lilla Blecktor-net), Sö.; t. 40 33 54.

Lärlingshemmet för gossar har plats för 25 elever.

Stat år 1937. Utgifter: 35,223 kr.; inkomster: 9,858 kr.

Föreståndare (3,600 kr.).

Björnstam, Y.

En *assistent* (1,500 kr.), två *köksbiträden* (1 a).

Lärlingshemmet för flickor.

Fjällgatan 25, Sö.; t. 40 20 45.

Lärlingshemmet för flickor har 20 platser.

Stat år 1937. Utgifter: 41,938 kr.; inkomster: 5,608 kr.

BvN *Föreståndarinna* (3,600 kr.).

Andersson, Anna L.

En *köksförestånderska* (1,920 kr.), en *assistent*.

Läringshemmet Fredrik Barcks minne.

Götgatan 71, Sö.; t. 41 65 69 (efter 1 jan. 1938 adress: Fleminggatan 85, K.).

Stadsfullmäktige beslöt den 30 juni 1933 att med användande av till staden av fröken Maria Barck år 1906 och 1911 donerade medel (Fredrik Barcks donationsfond) upprätta ett läringshem, benämnt Fredrik Barcks minne. Hemmet öppnades den 1 okt. 1933.

Hemmets ändamål är att åt fattiga och välartade ynglingar, företrädesvis lärjungar i Stockholms stads skolor för yrkesundervisning i snickeri eller smidesarbete, bereda skydd, fostran och god omvårdnad. Hemmet har plats för 20 ynglingar.

Hemmet står under ledning av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet, två av barnavårdsnämnden och två av lärings- och yrkesskolestyrelsen. För var och en av ledamöterna tillsättes i enahanda ordning en suppleant.

Intagning å hemmet sker efter beslut av dess styrelse. Där ej styrelsen finner särskilda skäl annat föranleda, må yngling icke kvarstanna å hemmet mer än tre år.

Reglemente. Reglemente för läringshemmet Fredrik Barcks minne, antaget av SF 30 juni 1933, fastställt av ÖA 24 juli 1933.

Stat år 1937. Utgifter: 28,350 kr.; inkomster: 28,350 kr. (därav ränta å donationsmedel 24,000 kr.).

Styrelse.

**Larsson*, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot (utsedd av stadskollegiet); *Carlsson*, f. Lindskog, Anna R., fru, **Löfving*, K. B. E., barnavårdsdirektör (utsedd av barnavårdsnämnden); **Andersson*, G. K. K., yrkesskoldirektör, *Berggren*, H. A., målarmästare, stadsfullm., vice ordf. (utsedd av lärings- och yrkesskolestyrelsen).

Suppleanter: **Magnuson*, P. K., förgyllare, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); **Carlson*, V. O. J., inspektör, *Kruse*, E. Ingeborg, fru (utsedd av barnavårdsnämnden); **Johansson*, Fritz O., kassör, stadsfullm., *Lundström*, W. A., ombudsman, stadsfullm. (utsedd av lärings- och yrkesskolestyrelsen).

Föreståndare (2,700 kr.).

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm. (träffas säkrast 15—17).

En *husmoder* (1,860 kr.), två biträden (I d.).

Ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne.

Genom testamente den 26 juni 1858 förordnade svenske och norske generalkonsuln i Alexandria Giovanni d'Anastasy, att av hans kvarlätneskap $\frac{1}{40}$ skulle tillfalla >Stockholm, huvudstaden i hans adoptivfädernesland Sverige, att där anslås och användas till milda stiftelser eller allmänna välgörenhetsinrättningar.

Donationen, som ursprungligen utgjorde 40,000 kronor, uppgick vid årsskiftet 1935/36 till 933,747: 40 kr.

Flera förslag och framställningar ha under årens lopp gjorts om användningen av d'Anastasy's donation men ha avslagits av stadsfullmäktige. Den 18 maj 1936 beslöt emellertid stadsfullmäktige på därom av ungdomsnämnden [= barnavårdsnämnden] gjord framställning att för donationens avkastning upprätta tvenne ungdomshem, ett för manlig och ett för kvinnlig ungdom.

Hemmens ändamål är att bereda vård och fostran åt ynglingar och flickor i åldern 16—21 år, vilka i saknad av tillfredsställande hemförhållanden eller medel till sitt uppehälle äro i behov av omhändertagande, tills det kunnat ordnas för dem på annat lämpligt sätt. Under den tid de vistas på hemmen skola de i mån av förmåga bidraga till sin försörjning. På hemmen få de bostad, kost och tillsyn. De skola vara anställda i förvärsarbete eller gå i någon utbildningsanstalt. Vartdera hemmet har plats för omkring 20 ungdomar.

Hemmen stå under ledning av en gemensam styrelse, bestående av fem ledamöter jämte suppleanter. Styrelsens ordförande utses av stadskollegiet; de övriga ledamöterna av Stockholms stads barnavårdsnämnd i dess egenskap av ungdomsnämnd. Suppleanterna tillsätts i enahanda ordning. Ledamöter och suppleanter väljas för två år.

Reglemente. Reglemente för ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne, fastställt av stadsfullmäktige 18 maj 1936.

Stat år 1937: Utgifter: 41,600 kr.; inkomster: 41,600 kr. (därav 35,000 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot (utsedd av stadskollegiet); *Andersson*, Paul, överlärare, *Andreen-Svedberg*, E. Andrea, prakt. läkare, *Kruse*, E. Ingeborg, fru, *Lindskog*, H. J., kyrkoherde, vice ordf. (utsedd av barnavårdsnämnden i dess egenskap av ungdomsnämnd).

Suppleanter: *Théel*, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); *Holmberg*, J. A., folkskollärare, *Löfving*, K. B. E., barnavårdsdirektör, *Wennerberg*, Edit L., första

assistent, **Wirén**, f. Franzén, E. Maria, fru (utsedda av barnavårdsnämnden i dess egen-
skap av ungdomsnämnd).

Sekreterare.

Holmberg, J. A. (se sid. 230).

Ungdomshemmet för ynglingar.

Tunnelgatan 17, C.; t. 10 95 28.

Föreståndare (4,500 kr.).

Lidman, K. I.

En *husmoder* (1,880 kr.), ett *biträde*
(1,440 kr.).

Ungdomshemmet för flickor.

Regeringsgatan 93 A, C.; t. 20 50 55.

Föreståndarinna (3,600 kr.).

Alfvén, f. Bohlin, Margareta E.

En *husmoder* (1,880 kr.).

Berg-Rolanderska fonden.

Den 22 febr. 1932 beslöt stadsfullmäktige mottaga en av framlidne medicine doktorn Carl Axel Ivar Svensson och hans likaledes framlidna hustru Elsa Maria Elisabeth Svensson, född Berg, till Stockholms stad testamentariskt gjord donation, benämnd Berg-Rolanderska fonden. Enligt donationsbestämmelserna är fondens huvudsakliga uppgift att bekosta underhåll och uppfostran åt fattiga barn i Stockholm. Såsom fondens överstyrelse skola stadsfullmäktige fungera med rätt att uppdraga åt en särskild styrelse att handhava den närmare förvaltningen av fonden i enlighet med testamentsföreskrifterna och av överstyrelsen utfärdad instruktion.

Fondens tillgångar uppgingo den 31 dec. 1936 till sammanlagt 1,056,715 kr. I fråga om användningen av fondens varje år disponibla medel föreskrives i testamentet, att $\frac{1}{7}$ av nettobehållningen skall läggas till kapitalet, $\frac{2}{7}$ utbetalas till av vissa landsförsamlingar förvaltade fonder samt återstående $\frac{4}{7}$ under benämningen Berg-Rolanderska uppfostringsfonden användas till bekostande av underhåll och uppfostran åt fattiga barn i Stockholm.

Stadsfullmäktige beslöt den 1 april 1936, att Berg-Rolanderska fondens förvaltning skall handhavas av en särskild, av stadsfullmäktige utsedd styrelse. Enligt den av stadsfullmäktige samma dag antagna instruktionen för fondens styrelse skall denna bestå av tre ledamöter, vilka jämte lika många suppleanter väljas för två år av stadsfullmäktige. En av ledamöterna skall vara ledamot av styrelsen för Svenska fattig-

vårds- och barnavårdsförbundet, och en av suppleanterna skall vara ledamot eller suppleant i samma styrelse. Fondens styrelse bör enligt instruktionen uppehålla samarbete med Stockholms stads barnavårdsnämnd. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot.

Fondens räkenskaper skola granskas av två av stadsfullmäktige utsedda revisorer. Stadsfullmäktige äga att besluta angående ansvarsfrihet för styrelsen.

Stat år 1937. Utgifter: 22,000 kr.; inkomster: 22,000 kr. (ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Andersson, Paul, överlärare; **Rietz**, A. E., förste stadsläkare, ordf.; **Svedenius**, C. G., prakt. läkare, stadsfullm.

Suppleanter: **Hellström**, Alice U. C., prakt. läkare, stadsfullm.; **Ström**, f. Hånes, Hildgard A., fru, stadsfullm.; **Wide**, E. E., folkskollärare.

Revisorer.

Agerby, E. M. (Greta), förbundskassör, stadsfullm.; **Trönberg**, P., f. d. överlärare, stadsfullm.

Allmänna barnhusets Stockholmsfond.

(Angående tillkomsten av Allmänna barnhusets Stockholmsfond se kommunalkalendern 1933).

Fondens avkastning, jämte vissa andra hithörande inkomster, är i stadens utgifts- och inkomststat uttagen under barnavårdsnämnden. Det åligger barnhuset att sist den 1 febr. varje år till stadens barnavårdsnämnd uppgiva, ej mindre i vad mån barnhuset genom sin verksamhet, direkt eller genom understöd, under barnhusets nüstföljande budgetår avser att tillgodose Stockholms barnavårds behov, än även det belopp, som därutöver under samma budgetår skall användas till stadens förmån. Sist den 1 april varje år äger barnavårdsnämnden till barnhuset inkomma med förslag till användning av sålunda disponibla medel.

Skulle barnavårdsnämnden icke godtaga av barnhuset avsedd verksamhet till stadens förmån eller barnhuset ej gilla barnavårdsnämndens förslag, skall, i den mån överenskomelse ej kan ske, frågan hänskjutas till avgörande av en tremannanämnd, bestående av ordföranden i barnavårdsnämnden och ordföranden i direktionen för barnhuset såsom ledamöter samt en av k. m:t för viss tid utsedd person såsom opartisk ordförande.

Allt efter som sådana barnhusets inkomster, som skola tillfalla staden, inflyta till barnhuset, skola de till barnavårdsnämnden utbetalas.

Ifrågavarande inkomster hava av barnavårdsnämnden i huvudsak tagits i anspråk som un-

BvN derstöd till vissa utomstående institutioner för barn- och ungdomsvård m. m. (se sid. 343).

Vid behandling i barnhusets direktion av ärenden rörande fondens förvaltning skall ett av drätselnämnden utsett ombud äga säte och stämma i direktionen.

Författningar. K. brev till direktionen över Allmänna barnhuset angående upprättande av »Allmänna barnhusets Stockholmsfond» 21 nov. 1930. Reglemente för Allmänna barnhuset, fastställt av k. m:t 21 nov. 1930, med ändr. 29 maj 1936.

Stat år 1937. Utgifter (att bestridas med avkastningen av Allmänna barnhusets Stockholmsfond m. m., så långt de disponibla medlen räcka; återstoden täckes av uttaxerade me-

del): 522,275 kr.; inkomster 308,235 kr. (därav av Stockholmsfonden 225,000 kr.).

Tremannanämnd.

(Se ovan.)

Hammar skjöld, K. Hj. L., f. d. landshövding, ordf. (förordnad av k. m:t); **Hasselrot**, B. C., landshövding (ordf. i direktionen över Allmänna barnhuset); **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (ordf. i barnavårdsnämnden).

Drätselnämndens ombud i direktionen över Allmänna barnhuset.

Ewerlöf, K. G., direktör, stadsfullm.

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

*Kaplansbacken 10 (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expediti-
tions-
tid: 9—16,30.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-
gare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 20 mars 1905
att inrätta en särskild kommunalstatistisk an-
stalt, benämnd *Stockholms stads statistiska
kontor*, vilken därefter trädde i verksamhet
den 4 juli s. å. Vid den kommunala omorga-
nisationen år 1920 gjordes kontorets styrelse
till självständig förvaltningsnämnd.

Statistiska kontorets allmänna uppgift är att
samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra
uppgifter till belysande av Stockholms stads kom-
munala liv, dess förvaltning, sociala och ekono-
miska förhållanden. Kontoret åligger numera i så-
dant avseende att rörande staden publicera (delvis
i samverkan med andra institutioner): en statistisk
årsbok, en allmän statistisk månadsskrift, en må-
nadsöversikt av stadens fattigvårdsstatistik m. m.,
en veckoöversikt av den sanitära statistiken,
statistiska årsöversikter ang. hälso- och sjuk-
vård, fattigvård och understödsväsen, arbetsför-
medling och val samt allmänna bostadsräk-
ningar (vart femte år) ävensom vissa spe-
cialundersökningar. Kontoret publicerar även
arbeten av icke statistiskt innehåll såsom en
årlig berättelse angående Stockholms kommu-
nalförvaltning, en årlig kommunalkalender (an-
gående stadens förvaltning, befattningshavare
m. m.), en löpande kommunal författnings-
samling för Stockholm samt tills vidare även
en kommunal författningshandbok (numera ut-
given i tvångsfri följd av successivt utkom-
mande delar), varjämte kontoret har att utarbета
diverse samlingsregister m. m. Kontorets publika-
tioner äro inrangerade i serierna »Stockholms stads
statistik» samt »Kommunala handböcker». Utom
dessa serier har kontoret utgivit vissa publika-
tioner av speciell karaktär rörande Stockholm.
(Ang. kontorets publikationer jfr för övrigt publi-
kationsförteckning å sista sidan.) — Dessutom
åligger det kontoret att utföra andra, inom kon-
torets verksamhetsområde fallande arbeten, som
av stadsfullmäktige eller stadskollegiet beslutas
eller på framställning av nämnd eller eljest åt
kontoret av dess styrelse uppdragas, samt i
lämplig form och omfattning offentliggöra re-
sultatet härav; att med uppmärksamhet följa

övriga kontorets verksamhet berörande redogörel-
ser eller åtgärder, som av kommunala myndig-
heter avgivas eller vidtagas, och på grund här-
av göra de framställningar, var till kontoret kan
finna anledning; att noggrant följa kommu-
nalstatistikens utveckling även å andra orter
samt söka för Stockholms stads statistik tillgodo-
göra härigenom vunnen erfarenhet; att främst
genom tillhandahållande av kontorets publika-
tioner i utbyte mot annan hithörande litteratur
tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verk-
samhet erforderligt bibliotek (jfr nedan); att i
öfrigt, i den mån förhållandena det medgiva,
bistå kommunala myndigheter och befattnings-
havare eller andra med upplysningar i frågor,
fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nö-
diga upplysningar äger kontoret att omedelbart
hänvända sig till vederbörande myndigheter och
institutioner samt har rätt att av stadens veder-
börande myndigheter eller befattningshavare utan
dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvalt-
ning, som må vara åt dessa anförtrödd.

Statistiska kontorets bibliotek (jfr ovan),
är ett specialbibliotek för statistik (särskilt kom-
munalstatistik), kommunalväsen i allmänhet,
sociala och ekonomiska frågor (framför allt rö-
rande Stockholm) och innehåller förutom gängse
uppslagsböcker o. d., en rätt omfattande in- och
utländsk kommunal litteratur (vilken mestadels
icke återfinnes i något annat offentligt svenskt
bibliotek) samt tjänar i viss mån den kommu-
nala administrationen som ett speciellt förvalt-
ningsbibliotek och är även tillgängligt för
allmänheten.

Efter överenskommelse med fattigvårdsnäm-
nden skall statistiska kontoret biträda med upp-
rättandet och förandet av det socialregister
för Stockholm, som föreskrives i lagen om
socialregister den 20 mars 1936 (se vidare sid.
160). Kommunala och statliga institutioner samt
vissa erkända försäkringsbolag och kassor äro
enligt nämnda lag pliktiga att lämna socialre-
gistret upplysning om från dem utgående hjälp
och understöd. De äga även därifrån erhålla
behöfliga upplysningar. Socialregistret och dit
hörande handlingar ävensom därifrån erhållna
uppgifter skola så förvaras, att de icke åtkom-
mas av obehöriga.

Kontorets styrelse består av, förutom ord-
förande, som utses av stadskollegiet bland bor-
garråden, kanslichefen samt fem andra leda-
möter, vilka jämte fem suppleanter väljas av
stadsfullmäktige för två år. Styrelsen utser år-
ligen inom sig en vice ordförande. Vid styrel-

Statk sens sammanträden äger kontorets direktör att närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Kontorets chef är en av styrelsen antagen direktör.

Instruktion. Instruktion för styrelsen över Stockholms stads statistiska kontor, fastställd av k. mt 19 mars 1920, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1937. Utgifter: 415,950 kr. (därav 26,090 kr. för året); inkomster: 102,200 kr. (därav 85,700 kr. likvider från vissa stadens egna myndigheter).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Pettersen, H. V., kamrerare.

Övriga ledamöter.

Hildebrand, E., kanslichef (självskr.).

Dernby, f. Köersner, Hedvig E., tf aktuarie, stadsfullm.

***Garsten, B. C.**, ombudsman, stadsfullm.

***Linde, N.**, förbundsordförande.

***Vanner, O. A.**, redaktör.

Suppleanter.

***Bergström, C. J.**, redaktör.

Holmblad, D. G. A., grosshandlare.

***Rönnblom, N. O.**, byråingenjör.

***Söderholm, A. H.**, järnvägstjänsteman.

Thörn, Elin H. S. L., bitr. föreståndarinna, stadsfullm.

Protokollsförare.

Vakant.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl.
(se sid. 194).

Direktör (26).

Wahlund, S. G. W.; mottagningstid: 9,30—10,30.

Direktörsassistent (22).

Leijonhufvud, S. S., frih. (allmänna ärenden och utredningar; avd. för statistiska förfrågningar och upplysningar; biblioteket; utdelning och byte av publikationer; m. m.).

Aktuarier (20).

Asproth, J. K. (avd. för arbetsförmedlingsstatistik; arkivet m. m.).

Själänder, V. (avd. för byggnads- och bostadsstatistik, valstatistik samt specialundersökningar).

Moosberg, R. W. (avd. för hälsovårds- och sjukvårdsstatistik, viss befolkningsstatistik m. m.).

Larsson, G. A. (avd. för kommunala handböcker: kommunalkalendern, kommunal författningssamling för Stockholm, kommunala författningshandböcker; dessutom vissa samlingsregister m. m.).

E. o. aktuarier (8,280—7,200 kr.).

Olinder, O. (avd. för socialregistret).

Anger, K. A. F. (avd. för statistisk årsbok och statistisk månadsskrift m. m.).

Berggren, A. M. (avd. för socialstatistik).

Amanuensner (5,100—3,300 kr.).

Bergström, N. V. (årsboksavd.); **Berglund, H. J.** (maskinavd.); **Lagerström, N. A.** (bostadsavd.); **von Hofsten, E. A. G.** (socialavd.).

Första assistenter (11).

Carlsson, Ester F. (socialavd.); **Gustafson, Anna T.** (årsboksavd.); **Larsson, E. B.** (Brita) (registratörsexp.; kassa); **Karlsteen, f. Sandstedt, Astrid W.** (biblioteket); **Sundström, Klara S.** (handboksavd.); **Björklund, f. Hedström, Sigrid L. C.** (hälsovårdsavd.); **Lundholm, f. Ekdahl, A. K.** (Stina) (ej å stat; hos direktören).

Fjorton *andra assistenter* (7), sex *kontorsbiträden* (5) samt växlande antal *extra biträden* (3,060—1,680 kr.).

Vaktmästare (7).

Fors, J. T.

En *vaktmästare* (6).

Stockholms stads biblioteksstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Biblioteksstyrelsen.

*Sveavägen 73, Va.; postgirokonton nr 57800;
tel.: se nedan, stadsbiblioteket.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 23 april 1923 att inrätta *Stockholms stads biblioteksstyrelse*. Den trädde i verksamhet i juni s. å.

Enligt sin instruktion skall biblioteksstyrelsen handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Bl. a. har styrelsen numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dyliga anslag uppföras å biblioteksstyrelsens stat. (Beträffande dessa institutioner se avd. 4.)

Biblioteksstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Styrelsen biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksstyrelse, fastställd av k. mt: 8 juni 1923, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1937. Utgifter: 1,252,832 kr.; inkomster: 41,742 kr. (därav beräknat statsbidrag 7,000 kr.).

Biblioteksstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Öman, I., redaktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

*Lövgren, J. B., lektor.
Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.
Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

*Bolin, E. I., fil. lic.
Höglund, E. H., sekreterare.
Stenholm, R. W., journalist.
*Steenberg, K. J. E., överlärare, stadsfullm.

Delegerade för bokinköpen.

Larsson, Oscar E.; Lövgren, J. B.; Nyblom, f. Bergström, Eva M. C.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 194).

Stadsbiblioteket.

Adresser, telefoner och expeditionstider:
se nedan.

Stockholms stadsbibliotek, som övertagit de flesta fört i Stockholm befintliga, av församlingar eller föreningar förvaldade folkbiblioteken (ang. dessas tidigare verksamhet m. m. se 1927—1930 års kommunalkalendrar), består av ett huvudbibliotek jämte 14 filialer samt två mindre bokdepåer. Huvudbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928 och den första filialen (filial 1, se nedan) den 17 okt. 1927. Filialerna äro av olika storlek och hållas öppna under olika tider (se därom nedan). I de flesta av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. I vissa filialer, inrymda i folkskolehus i stadens ytter-

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara.

BS

områden, har lärjungsbiblioteket sammanförts med stadsbibliotekets ungdomsavdelning och ställts under stadsbibliotekets ledning. Flerstädes finnas särskilda läsrum såväl för barn som för vuxna. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket. Två av filialerna äro belägna på Södermalm, en på Östermalm, en på Kungsholmen, en i Värtan, fem i Bromma, en i Enskede och tre i Brännkyrka. De ovan omnämnda bokdepåerna äro förlagda till skyddshemmet för gossar vid Skrubba och till läringshemmet för gossar vid Katarina Bangata.

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 jan. 1937 sammanlagt ca 423,000 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1936 uppgick till 44,224 band, medan 23,291 band utrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1936 års slut 106,434 (därunder året nyinskrivna 14,107, omskrivna 18,980). Under år 1936 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,619,648, varav 263,812 i huvudbibliotekets tidnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,178,305.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden fast bosatta invånare och, oavsett bostaden, dels personer, som äro anställda i Stockholms kommuns tjänst eller av kommunen uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro bosatta i Stockholms förortsområde (se kommunalkalendern 1933, s. 484), kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

På sjukhusdirektionens förslag hava stadsfullmäktige för 1937 beslutat upprättande av ett patientbibliotek vid St Eriks sjukhus, att skötas genom biblioteksstyrelsens försorg och utgörande det första ledet i en planerad organisation av sådana bibliotek vid vissa av stadens sjukhus.

Författningar. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Skolöverstyrelsens kung. 8 febr. 1930 med vissa föreskrifter rörande folkbiblioteksväsendet, med ändr. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929, med ändr. 16 maj 1933 och 2 febr. 1935. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (26).

Hjelmqvist, J. F. B.; t. 30 87 98; mottagnings-tid: 11—12 (utom lördagar).

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 30 69 44 (accessionsavd.), 30 31 78, 30 29 04 (katalogiseringsavd.), 31 67 42 (låntagarregister), 30 23 60 (räkenskapsavd.), 30 31 71 (utlåningsexp. för vuxna, lånedisk), 30 34 22, 31 67 33 (utlånings-exp:s tjänsterum), 30 32 01 (utgdoms- och barnavd.), 30 69 58 (vaktrum).

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (1 sept.—15 juni), 10,30—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14—20 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—30 juni, 16—31 aug.), lördagar 14—17. 1 juli—15 aug. hålles ungdoms- och barnavd. stängd.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fem andra utlånings- och läsesalar, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin, rum avsedda för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid innevarande års ingång till ca 188,000 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

Stadsbibliotekarie.

Hjelmqvist, J. F. B. (se ovan).

Förste bibliotekarie (22).

Knutsson, K. P., t. 31 67 41; Kolmodin, O. T., t. 31 67 40; mottagnings-tider: 11—12 (utom lördagar).

Andre bibliotekarie (18).

Lundberg, Hildur C.; Åhlander, F. E. (se nedan); Åkerman, O. B.

Extra andre bibliotekarie (6,300 kr.).

Berggren, A. K. Elisabeth (se nedan); Gavelius, G. L. Elisabeth; Waldner, A. O. T.

Förste assistenter (11).

Bennet, G. Elisabeth; Landergren, f. Grund, Anna E. B., föreståndarinna vid barn- och ungdomsavd.; Larsson, Hanna M. (se nedan); Ringenson, Eva A. E.; Artzell, f. Ohlson, Ola I. M.; Edlund, G. E. J. G.; Granér, f. Nils-son, Karin A.; Hallberg, Hallgård (se nedan); Hede, A. Brita; Lundgren, I. M. S. (Maj); Hamrin, T. O.; Lychou, S. Gudrun; Olsson, Karin E.; Tengbom, S. E. (Elsa).

Extra förste assistenter

(varav en på sjukhusdirektionens stat, se ovan)
(3,870—3,600 kr.).

Garpe, D. A. J., tjl., *tf. Boheman, I.* Ingrid H.
(se nedan); **Ljungdal, A. G.**; **Lundstedt, G.**
Z. M. (Gunnil); **Elvers, Märtha G. J.**; **Hed-**
lund, E. Brita; **Löftgren, f. Myrén, Edith M.**;
Setterwall, Sigrid B. H.; **Svensson, Anna V.**
(se nedan); **Ericsson, f. Söderström, Carin.**

Tjugusex *andre assistenter* (8), aderton
extra andre assistenter (3,150—2,880 kr.), en
extra kontorsskrivare (3,300 kr.), åtta *extra*
kontorsbiträden (2,340—1,680 kr.), *timav-*
lönad personal.

(En del av denna personal är placerad på
filialerna, se vidare nedan.)

Förste vaktmästare (8).

Karlsson, S. O.

En *maskinist* (10), en *bokbindare* (10),
en *vaktmästare* (7) (se nedan), två *vakt-*
mästare (6), fyra *bokbindarbiträden* (2,160
—1,980 kr.), nitton *extra vaktmästare* (2,280
—1,980 kr.), en *reparatör* (2,580 kr.), sju
vaktmästarbiträden (1,620—990 kr.) samt
timavlönad vaktmästarpersonal.

(En del av denna personal är placerad på
filialerna.)

Filialer.

*Vissa av de mindre filialerna äro stängda
kortare tid under sommaren.*

Filial 1.

Götgatan 68, Sö.; t. 40 04 83.

*Filialen är öppen för allmänheten å
samma tider som huvudbiblioteket (se
ovan).*

Bokbestånd: c:a 47,600 band. Förutom ut-
lånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen
rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

Föreståndare.

Ahländer, F. E., *andre bibliotekarie* (se ovan);
t. 40 04 93.

Tio *assistenter.*

Vaktmästare (7).

Svensson, A. R.

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08.

*Filialen är öppen för allmänheten
vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.
—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.),
lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd.
å samma tider som vid huvudbiblioteket
(se ovan).*

Bokbestånd: c:a 31,500 band.

Föreståndarinna.

Larsson, Hanna M., *förste assistent* (se ovan).
Fem *assistenter.*

Filial 4.

Sturegatan 38, Ö.; t. 62 72 16.

*Filialen är öppen för allmänheten
vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.
—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.),
lördagar 14—17.*

Bokbestånd: c:a 22,900 band.

Föreståndarinna.

Hallberg, Hallgärd, förste assistent (se ovan).
Två *assistenter.*

Filial 5.

Dianavägen 7, Värtan; t. 60 63 92; ex-
peditionstid: vardagar utom lördagar 18
—20,30, lördagar 14—16; barnavd. dess-
utom måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 14,400 band.

Föreståndarinna.

Boheman, I. Ingrid H., *tf. extra förste assistent*
(se ovan).

Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22.

Filialen är öppen för allmänheten var-
dagdar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.
—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.),
lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd.
å samma tider som vid huvudbiblioteket
(se ovan).

Bokbestånd: c:a 34,800 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, *extra andre bibliote-*
karie (se ovan).

Sex *assistenter.*

Filial A 1.

Erik Segersällsvägen 1, Aspudden; t. Asp-
udden 2 65; expeditionstid: vardagar utom
lördagar 18—20,30, därjämte måndagar
och lördagar 14—16; ungdoms- och barn-
avd. vardagar utom lördagar 14—17, lör-
dagdar 14—16.

Bokbestånd: c:a 11,000 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., extra förste assistent (se ovan).

Filial A 3.

Folkskolan, Lugntorpsvägen 2, Mälarhöjden; t. Mälarhöjden 1070; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30, ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 8,500 band.

Föreståndare (1,020 kr.).

Stålberg, E. G. A., tjänsteman.

Filial B 1.

Folkskolan, Alvik, Ulvsunda; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 4,500 band.

Föreståndarinna.

Svidén, f. Prawitz, Maja.

Filial B 2.

Folkskolan, Bällstalund (postadress: Sundbyberg); expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,400 band.

Föreståndare (462 kr.).

Bergquist, J. A., folkskollärare.

Filial B 4.

Folkskolan, Nyängsvägen 72—80 (mittför Älstensgatan), Älsten; t. 25 33 45, expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—21, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, onsdagar och lördagar 13,30—15,30.

Bokbestånd: c:a 10,700 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, andre assistent.

Filial B 6.

Folkskolan, Essingestråket 24, Stora Essingen (postadress: Essingen); expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar 13,45—15,45, torsdagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,300 band.

Föreståndarinna.

Norinder, E. Elisabet, tf. extra assistent.

Filial B 7.

Folkskolan, Vultejusvägen, Ängby; t. Ängby 750; expeditionstid: vardagar utom lördagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20, tisdagar och torsdagar 13,30—15,30.

Bokbestånd: c:a 7,400 band.

Föreståndarinna.

Nehrman, Elisabeth, andre andre assistent.

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö 1; t. Älvsjö 861, expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 8,900 band.

Föreståndarinna.

Bolander, Margit, andre assistent.

Filial E.

Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16, barnavd. därjämte måndagar 15—17.

Bokbestånd: c:a 11,200 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., tf. andre assistent.

Beträffande församlingsbiblioteken se under avd. 5 (sid. 385).

Stockholms stads arkivnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

För handläggning av ärenden rörande huvudstadens arkivväsen beslöto stadsfullmäktige den 28 juni 1929 att inrätta *Stockholms stads arkivnämnd*. Denna trädde i verksamhet den 1 jan. 1930 (för vissa förberedande uppgifter redan i sept. 1929).

Enligt sin instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhava förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhänderväsa de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och minst en suppleant skall vara med det offentliga arkivväsendet förtrogen person. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1937. Utgifter: 165,540 kr.; inkomster: 1,100 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Ahnlund, N. G.**, professor.

Övriga ledamöter.

Brulin, J. O. H., arkivråd.

Casparsson, K. R., redaktör.

***Severin, F. F.**, statssekreterare.

Suppleanter.¹⁾

Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör, stadsfullm.

Svensson, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.

***Lundberg, N. E.**, bokhållare.

***Bonnevier, Ch. V. A.**, journalist.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 194).

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr., K., samt Norra Riddarholmshamnen 7 A, St.; t. arkivdepån i rådhuset (forskarexp.) 50 22 25, (exp. för registratörsärenden) 50 01 45; arkivdepån å Riddarholmen (exp.) 10 53 99; öppet 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15 (arkivdepån i rådhuset dessutom under tiden ¹⁵/₁—¹⁵/₅ samt ¹⁵/₁₀—¹⁵/₁₂ måndagar och torsdagar 19—21). Expeditionstid 10—16, lördagar och dag före helgdag 10—14.

Stadsarkivet förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte har i staten uppförts anslag för vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636). Stadsarkivets chef är stadsarkivarien.

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förrättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrel-

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.

Ark

ser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förrättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet.

Stadsarkivets samlingar förvaras för närvarande i de lokaler, som tidigare disponerats av »rådhusarkivet» och »stadens arkiv». Då dessa lokaler praktiskt taget äro fyllda och författningsenligt påbudna leveranser endast i begränsad omfattning kunna mottagas, är frågan om nybyggnad för arkivet aktuell.

I arkivdepån i rådhuset förvaras huvudsakligen stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1431—1875, stadens räkenskaper till omkr. 1636, justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849)1924(1933), handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politikollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms kämnärsrätters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets kanslis arkiv med vissa undantag t. o. m. 1905, Stockholms stads konsistoriums och hovkonsistoriets arkiv, de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1830, stadsnämndens och sockenstämmonämndens arkiv, fattigvårdens och hälsovårdens arkiv, direktionens för Stockholms stads undervisningsverk och folkskoledirektionens äldre arkiv samt allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv.

I Riddarholmsdepån förvaras bl. a. Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från omkr. 1636 (i oavbruten årsföljd från 1641), stadskamrerarens och kammarkontorets arkiv, uppboordsverkets arkiv med taxeringslängder (fr. o. m. 1699) och mantalslängder (fr. o. m. 1600-talet; i början spridda år; fr. o. m. 1835 med mantalsuppgifter) samt överståthållarämbetets för polisärenden (sekreterarexpeditionen) arkiv t. o. m. 1890. — Den andra huvudbeståndsdelen av samlingarna i Riddarholmsdepån utgöres av polisens äldre arkivalier samt arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med grosshandelsassocieteten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassaadministrationen, drätselkommissionen, gatuläggnings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätselnämnden jämte underlydande institutioner (med stadens räkenskaper och auktionsverkets handlingar), vattenledningsverket, frihamnsnämnden, kyrko-

gårdsnämnden, kommunala institutioner i Bromma och Brännkyrka före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer samt Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa. Bevarade skråarkiv äro i stort sett splittrade mellan stadsarkivets båda depåer samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska saml. i Uppsala universitetsbibliotek.

I stadsarkivet (rådhusdepån) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria (Riddarholmsdepån).

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. mt: 26 sept. 1929. K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och OÅ:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv. K. kung. 8 sept. 1924 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. överlämnande av arkivhandlingar till landsarkiven och med dem jämförliga arkivdepåer, med ändr. Bestämmelser om arkivalieleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932.

Stadsarkivarie (25).

Boëthius, S. B. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1940); t. 50 23 30; mottagningstid: 10,30—11,30.

Förste arkivarie (22).

Bolin, E. G.; t. 50 01 08.

Andre arkivarie (18).

Staf, N. O. B.; t. 11 20 52.

Amanuens (6,300 kr.).

Almqvist, K. A. D.; t. 51 01 45.

Arkivbiträde (7).

Sjövall, f. Larsson, Märta.

Två *extra arkivtjänstemän* (2,400—2,250 kr.; halvtidstjänstgöring), två *extra arkivbiträden* (3,060—2,280 kr.), en *bokbinderska* (2,160 kr.), dessutom timavlönad personal.

Vaktmästare (7).

Wählberg, K. E. R.; Larsson, G. H.

Stockholms stads idrottsstyrelse

och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrottsstyrelsen.

Vasagatan 42, 3 tr., C.; tel.: se nedan expeditionen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 4 mars 1929 att inrätta *Stockholms stads idrottsstyrelse*, vilken därefter trädde i verksamhet den 1 maj s. å.

Stockholms stads idrottsstyrelse handhar förvaltningen av stadens för idrott och bad avsedda anläggningar, i den mån de icke enligt gällande författning eller särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För handläggning av vissa ärenden har styrelsen inom sig utsett särskilda byggnads-, idrottsplats- och baddelegerade (se nedan).

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter. Sådant biträde lämnas av kammarkontoret för styrelsens bokföring.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads idrottsstyrelse, fastställd av k. m:t 26 april 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1937. Utgifter: 1,810,625 kr.; inkomster: 238,335 kr.

Idrottsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. <stadshuset>; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Reuterskjöld**, C. B., frih., major, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ahlström, E. A., försäljningschef.

***Ek**, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A., fru, gymnastikdirektör.

***Malm**, A. B., kamrerare.

***Sandberg**, E. T. G., byråföreståndare.

***Palmberg**, J. H., järnsvarare.

Sekreterare (1,980 kr.).

Nyrén, G. H. (se nedan); t. 23 32 85.

Idrottsstyrelsens delegerade m. m.

Delegerade för byggnadsärenden.

Ek, V. E.; **Larsson**, Oscar E., ordf.; **Reuterskjöld**, C. B., vice ordf.

Idrottsplatsdelegerade.

Ahlström, E. A., ordf.; **Palmberg**, J. H.; **Sandberg**, E. T. G.; **Torslow Lundgren**, Ragnvi G. A. A.

Baddelegerade.

Eriksson, Bertil K. J., ordf.; **Palmberg**, J. H.; **Sandberg**, E. T. G., vice ordf.; **Torslow Lundgren**, Ragnvi G. A. A.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara; hr Sandberg är därjämte ersättare för ordföranden.

IdrS Styrelsen för Östermalms idrottsplats.
(Jfr nedan och sid. 344.)

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm., **Reuterskjöld**, C. B., frih., major, stadsfullm. (utsedda av idrottsstyrelsen); **Bergvall**, E., stadionchef, **Wibom**, T. H., kapten, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl.
(se sid. 194).

Idrottsstyrelsens expedition.

*Vasagatan 42, 3 tr., C.; t. 23 32 85;
expeditionstid: 10—14.*

Föreståndaren för idrottsstyrelsens expedition har till uppgift att för föredragning i idrottsstyrelsen och hos dess delegerade bereda ärenden, som hänföra sig till styrelsens och delegerades förvaltningsområden, att ombesörja verkställighet av beslut av styrelsen och delegerade, att handhåva ledningen av idrottsstyrelsens anläggningar, samt att leda det löpande arbetet i övrigt å styrelsens expedition.

Stat år 1937. Utgifter: 67,585 kr.

Föreståndare (7,620 kr.).

Nyrén, G. H. (se ovan); mottagningstid: 10—11.

Bokhållare (6,300 kr.).

Ljungman, C. G.

Ingenjör (6,600 kr.).

Svenson, B. A.

Två ingenjörer (4,800—3,900 kr.).

Amanuens (4,200 kr.).

Gellerstedt, L. F.

Två amanuenser (2,520—2,100 kr.).

*Registrator och kontorsskrivare
(3,720 kr.).*

Grönberg, Karin I.

En kontorsskrivare (2,460 kr.), två kontorsskrivare (1,860—2,100 kr.), en vaktmästare (2,280 kr.), ett vaktmästarbiträde (840 kr.).

Under idrottsstyrelsens förvaltning stående anläggningar m. m.¹⁾

Idrottsplatser och lekplaner samt sportstugor.

I Stockholm finnas f. n. tolv större *idrottsplatser*, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Enskede, Hammarby, Aspudens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens, Hjorthagens, Alvsjö och Zinkensdamms idrottsplatser. Av dessa äro Stadion samt Östermalms och Johanneshovs idrottsplatser anlagda å staten tillhöriga områden samt de nio övriga belägna å Stockholms stad tillhörig mark.

Stadion är anlagt av Sveriges centralförening för idrottens främjande (med bidrag av lotterimedel) och förvaltas av en av k. m:t tillsatt styrelse, Stadionstyrelsen.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skolgårdom tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 344).

Johanneshovs idrottsplats har anlagts av Stockholms idrottsförbund på ett av förbundet arrenderat, staten tillhörigt område strax söder om Skanstull. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjulsarbeten. Idrottsplatsen är ännu icke färdig, men har dock i viss begränsad utsträckning tagits i bruk.

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staten tillhörigt område invid Hammarbyleden (adress: Södermannagatan 61), är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skolgårdom beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 344).

Zinkensdamms idrottsplats (se nedan) har färdigställts under senare delen av år 1936. Den har tillkommit medelst å stadens stat anvisade

¹⁾ Samtliga idrottsplatser i Stockholm, såväl kommunala som övriga, hava upptagits i nedanstående redogörelse.

anslag. Idrottsplatsen, som toges i bruk år 1937, förvaltas av idrottsstyrelsen.

Enskede, Aspuddens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens, Hjorthagens och Älvsjö idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrottsstyrelsen.

I 1937 års stat har anslag anvisats för anläggandet av en idrottsplats i Mälarhöjden samt för utvidgning av Stora Mossens idrottsplats. Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner* av enklare beskaffenhet, bland vilka de i Vasaparken samt invid Matteus och Johannes folkskolor och vidare de i Bellevueparken, Tantolunden, Bällstalund, Smedslätten, Blommensberg, Midsommarkransen, Örby och Långbrodal äro de största och mest utnyttjade. Därför har idrottsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetskommitténs försorg hava lekplaner anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyra, Valla, Årsta, Riksby och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 35 st. För att bereda möjlighet till omklädnad invid de mindre idrottsplanerna finnas uppförda ett antal *sportstugor*. Under år 1936 har en ny omklädnadspaviljong uppförts vid Bellevue lekplan. För uppförandet av liknande byggnader vid Matteus, Örby och Långbrodals lekplaner har anslag anvisats i 1937 års stat. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, finnes uppförd invid Enskede idrottsplats (se nedan).

I 1937 års stat har anslag anvisats för anläggandet av en lekplan med omklädnadsbyggnad invid Skarpnäcks folkskola.

För avlönandet av idrottsinstruktörer, vilka tjänstgöra på stadens idrottsplatser, har för år 1937 anvisats ett anslag å 6,000 kr.

Stat år 1937. Utgifter: 690,350 kr.; inkomster: 68,420 kr.

Enskede idrottsplats.

Enskede 1; t. 49 16 85.

Förste vaktmästare (3,900 kr.).

Nilson, G. A.

Tre *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Enskede sportstuga.

Enskede 1; t. 49 27 55.

En *tillsyningsman* (480 kr.).

Älvsjö idrottsplats.

Älvsjö 1; t. Älvsjö 233.

Förste vaktmästare (3,000 kr.).

Nylander, E. T.

En *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. Aspudden 5 75.

Förste vaktmästare (3,240 kr.).

Stråhle, B. E. R.

En *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Idrottsanläggningen i Tantolunden.

Tel. 41 41 00.

En *vaktmästare* (2,640 kr.), en *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Zinkensdamms idrottsplats.

Ringvägen 16, Sö.; t. 42 24 90.

Förste vaktmästare (3,000 kr.).

Bengtson, K. A.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Äppelviken; t. 25 35 27.

Förste vaktmästare (3,120 kr.).

Björkman, E. G.

Två *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Kristinebergs idrottsplats.

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Förste vaktmästare (3,300 kr.).

Hertzell, S. E. T.

Två *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Förste vaktmästare (3,600 kr.).

Eriksson, A. L.

Två *andre vaktmästare* (2,400—2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Stora Essingens idrottsanläggning.

Essingen; t. 53 97 90.

En *vaktmästare* (2,640 kr.), en *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

IdrS

Idrottsanläggningen i Vasaparken.

Tel. 30 30 66.

En *vaktmästare* (2,640 kr.), en *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Bellevue idrottsanläggning.

Tel. 31 55 55.

En *vaktmästare* (2,640 kr.).

Hjorthagens idrottsplats.

Hjorthagen; t. 61 05 01.

Förste vaktmästare (3,300 kr.).

Eklind, H. A.

En *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

För samtliga idrottsanläggningar: tre *vaktmästare* (2,640 kr.), elva *andre vaktmästare* (2,400—2,280 kr.) (med tjänstgöring vid olika anläggningar).

Skid- och kälkbackar samt skridskobanor.

Av Föreningen för skidloppens främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Sportstugan, vilken nedbrann våren 1935, har återuppyggets i utvidgat skick under år 1936. Föreningen omhänderhar jämväl skötseln av de av staden anlagda skidbackarna i Enskede och Bromma. Till föreningens samtycke lämnar staden bidrag (jfr sid. 344). Därför anordnas och underhållas vintertid genom å idrottsstyrelsens stat anvisade medel dels tre mindre skidbackar, dels tio *kälkbackar*.

Genom idrottsstyrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels och vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1936—1937 hava i enlighet härmed anordnats 31 banor. Dessutom lämnar staden bidrag till uppehållande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att frikort utlämnas till barn i stadens skolor (jfr sid. 344). Vintersäsongen 1936—1937 hava 17 sådana banor anlagts.

Stat år 1937. Utgifter: 105,750 kr.

Främjande av gymnastikverksamhet.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda samslutsningar (jfr sid. 344).

Därför finnes i Vasa realskolas byggnad en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke toges i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennispel.

Stat år 1937. Utgifter: 49,500 kr.; inkomster: 11,000 kr.

Kommunala gymnastikanläggningen i Vasa realskola.

Hälsingegatan 4, Va.; tel.: ang. upplåtelser 23 32 85; 30 46 70 (10,45—11).

En *vaktmästare*; t. 30 46 74.

Badanläggningar.

I Stockholm finnas fem större friluftsbad, nämligen friluftsbadet i Vanadislunden, som avses att öppnas sommaren 1937, samt baden vid Tranebergssbro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten) och Flaten. Ett mindre kallbadhus med två bassänger finnes i Äppelvikens samt ett vid Kyrksjön i Bromma. Ett mindre badhus (s. k. badsump) är beläget i Södertörns villastad. Vidare hava mindre strandbad anordnats vid Årstavikens södra strand, å Kungsholmslandet mitt emot Lilla Essingen, å västra sidan av Stora Essingen, å Långholmens norra strand samt i Gröndal. Ett strandbad har under år 1936 anordnats i Södra Angby. Därför har staden tillgodosett behovet av warm-badanläggningar i vissa, framför allt mera avlägsna belägna stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälarhöjden, Alvik, Hjorthagen, Ballstallund och på Stora Essingen samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrottsstyrelsens förvaltning.

Stadsfullmäktige hava den 7 maj 1934 beslutat uppförande å Strömbadets plats av ett större friluftsbad, benämnet Danelliibadet. Medel till den nya anläggningen hava med 1,200,000 kr. anvisats ur B. A. Danellii donationsfond och med 50,000 kr. av nöjesskattemedel. Utförandet av den nya badanläggningen har icke kunnat påbörjas, enär vissa stadsplane- och trafikförbindelsefrågor för området ännu icke avgjorts.

Friluftsbadet vid Tranebergssbro är f. n. uthyrt till enskild person.

Friluftsbadet vid Eriksdal vid Skanstull är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till föreningen Bromma trädgårdar u. p. a.

Strandbadet vid Solvik i Smedslätten förvaltas av idrottsstyrelsen.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av c:a 1,200 meters längd. Anläggningen förvaltas av idrottsstyrelsen. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i anbonerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd. Säsom statskommunala reservarbeten har under år 1936 under styrelsens ledning utförts diverse dränerings- och planeringsarbeten bl. a. för lekplan och parkeringsplatser samt påbörjats anläggandet av en idrottsplats och två tennisbanor.

Ängbybadet, beläget vid Mälaren invid Södra Ängby, har färdigställt sommaren 1936.

I 1937 års stat hava anslag anvisats dels för anläggandet av ett friluftsbad i Älvsjö, dels för fortsatta arbeten å ett friluftsbad vid Långsjön i Brännkyrka. Dessa anläggningar skola utföras under år 1937.

Ett mindre varmbadhus är uppfört i Aspudden å en av Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt. Badhuset utgöres av en envåningsbyggnad av trä med bastubad samt en mindre karbadsavdelning. Ett mindre varmbadhus av ungefär samma typ som det nu nämnda är även uppfört i Älvsjö.

Skolbadanläggningarna i Mälarhöjdens, Älviks, Hjorthagens, Bällstalunds och Stora Essingens folkskolor äro vissa tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov, upplåtna för allmänheten. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av idrottsstyrelsen. I 1937 års stat har anslag anvisats för anordnandet i Örby folkskola av en liknande varmbadanläggning, avsedd att öppnas för allmänheten hösten 1937.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande, förutom uppvärmnings- och filtreringsanordningar, en mindre simhall, avlädningsrum, bastu, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och förvaltas numera av idrottsstyrelsen.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri simundervisning åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 344).

Stat år 1937. Utgifter: 860,320 kr.; inkomster: 143,075 kr.

Friluftsbad.

Vanadisbadet.

Vanadislunden (ing. fr. Sveavägen); t. 30 12 11.

(Beräknas komma att öppnas sommaren 1937.)

Under badsäsongen en badintendent, två

simlärare, en simlärarinna, en förste vaktmästare tillika maskinist samt extra vaktpersonal till varierande antal.

Tranebergsbadet.

Fredhäll (vid Tranebergssund): t. 50 56 98.

Utarrenderat (se ovan sid. 252).

Eriksdalsbadet.

Eriksdalslunden (ing. fr. Ringvägen); t. 41 11 38.

Utarrenderat (se ovan sid. 252).

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Älta 100.

Förste vaktmästare (3,240 kr.).

Pihl, E. G. L.

Under badsäsongen en badintendent, två simlärare, två simlärarinnor, fyra andre vaktmästare, tre spärrvakter samt varierande antal vakter.

Solviksbadet.

Smedslätten, Äppelviken; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en badintendent, två simlärare, två simlärarinnor, en förste vaktmästare, två spärrvakter samt varierande antal vakter.

Ängbybadet.

Södra Ängby, Åkeshov; t. Ängby 876.

Under badsäsongen en simlärare och en livräddare.

Inomhusbad (varmbad).

Älvsjöbadet.

Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1; t. Älvsjö 7 20.

En föreståndarinna och baderska (2,340 kr.), en värmeledningsskötare (2,880 kr.).

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. Aspudden 11.

En föreståndarinna och baderska (2,520 kr.), en värmeledningsskötare (2,580 kr.).

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En föreståndarinna och baderska (1,020 kr.), en värmeledningsskötare (810 kr.).

Liljeholmsbadet.

*Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron,
Hornstull; t. 40 71 38.*

En *badmästare och maskinist* (3,180 kr.), en *badmästare och bitr. maskinist* (3,060 kr.), dessutom tillfällig, timavlönad personal.

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, Sundbyberg.

En *föreståndarinna och baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Alviksbadet.

Alviks nya folkskola, Traneberg.

En *föreståndarinna och baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Essingebadet.

Stora Essingens folkskola, Essingen.

En *föreståndarinna och baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En *föreståndarinna och baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Övriga anläggningar och anordningar.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas sju dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se ovan). Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas åtta tennisbanor i enskild ägo. Därför hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två banor i Hjorthagen och tre banor i Enskede. Å anläggningarna finnas omklädnadspaviljonger. De tre sistnämnda anläggningarna förvaltas av idrottsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten.

I 1937 års stat har anvisats ett anslag å 26,000 kr. för anordnandet av tre tennisbanor i samband med anläggandet av Mälarhöjdens idrottsplats.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densamma utöfvere till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivningar har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 253) och Alten i Enskede förs., varefter genom idrottsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Sedan området vid Flaten i samband med Flatenbadets tillkomst inhägnats, upptages viss entréavgift ej blott av badande utan även av tältare å nämnda område, medan lägerlivsområdet vid Alten alljämt är fritt upplåtet för allmänheten.

Stat år 1937. Utgifter: 37,120 kr.; inkomster: 15,840 kr.

Smedslättens tennisbanor.

Alviksvägen—Djurklouvägen, Smedslätten, Äppelviken; t. 25 05 22.

Under tiden 1 maj—30 sept. två *vaktmästare*.

Hjorthagens tennisbanor.

Värtans nya folkskola, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Anläggningens skötsel ombesörjes av personalen vid Hjorthagens idrottsplats.

Enskede tennisbanor.

Enskede idrottsplats, Enskede 1; t. 49 16 85.

Lägerlivsområdet.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 1 00.

Områdets skötsel ombesörjes av personalen vid Flatenbadet.

Övriga till undervisningsroteln hörande institutioner.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

(Skönhetsrådet.)

Herkulesgatan 12, C.: t. 10 96 35
(jfr nedan, sekreteraren).

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 18 mars 1918 att tillsätta ett »naturskydds- och konstråd». Detta antog år 1919 namnet *Rådet till skydd för Stockholms skönhet*. Den 29 okt. 1928 antogs stadsfullmäktige ett reglemente för rådet, vilket trädde i kraft den 1 jan. 1929.

Enligt detta reglemente har rådet till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, kulturminnesmärken, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter.

Rådet består av elva ledamöter, av vilka tio utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst sju vara särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga fem representanter för en var av följande fem institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, samfundet S:t Eriks styrelse, Svenska arkitektföreningens och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågasvarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bliva representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktlåter institution att avgiva dylikt

förslag, välja stadsfullmäktige person med framstående sakkunskap inom ifrågasvarande institutions verksamhetsområde.

Skönhetsrådets ledamöter utses för två år i sänder. Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorer.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928.

Stat år 1937. Utgifter: 17,000 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

Östberg, R., arkitekt (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

Vice ordförande.

Gahn, W. B., arkitekt (repr. för Svenska arkitektföreningen).

Övriga ledamöter.

***Eldh, C. J.**, bildhuggare (repr. för Akademien för de fria konsterna).

***Elméus, C. K. J.**, arkitekt, kassaförvaltare. **Lindhagen, Anna J. J.**, f. d. föreståndare.

***Olsson, A. V. M.**, professor (repr. för Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien) (se nedan). **Rosenborg, O. E.**, skriftställare.

Sernander, J. R., professor emeritus (repr. för Svenska naturskyddsföreningens styrelse).

***Sköld, O. J. A. J.**, tf. professor (repr. för Akademien för de fria konsterna).

***Wallin, S.**, intendent (repr. för samfundet S:t Eriks styrelse).

Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm. (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare (5,000 kr.).

Olsson, A. V. M., professor (se ovan); **Alberget 5, Djurgården, Ö.**; t. 60 51 99.

Lk
Sm
kom

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.; t. 62 27 75 (expeditionen), 61 33 20 (tamburen); expeditionstid: 10—16.

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befogethet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstutställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätselnämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt träffat avtal skall konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av det antal ledamöter, som drätselnämnden bestämmer (f. n. sju ledamöter). Styrelsen utses av drätselnämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhava utställningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Stat år 1937. Utgifter: 88,009 kr.; inkomster: 88,009 kr. (därav i anspråk tagna överskottsmedel från föregående år 4,002 kr.).

Styrelse.

H. K. H. Prins Eugen, ordf.; Branting, f. Lind, Rina E., fru; Johanson-Thor, T. E. N., konstnär; Johnsson, I. V., skulptör; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., vice ordf.; Laurin, T. O., direktör; Pauli, I. H. E., lektor.

Intendent (24).

Strindberg, S. (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1939).

En kontorsskrivare (9), en kassör (7), en tillsyningsman (8), en vaktmästare (6), en extra vaktmästare (2,880 kr.) samt extra vakter.

Stadsmuseikommittén.

Götgatan 1, Sö.; t. 43 90 50, 43 90 58.

Stadskollegiet beslöt den 17 sept. 1925 att tillsätta en kommitté av sju personer för utredning av frågan om upprättande av ett stadsmuseum för huvudstaden. Kommittén skulle äga att för erforderliga specialundersökningar tillkalla sakkunnigt biträde. Stadskollegiets val av ledamöter i kommittén ägde rum den 17 sept. 1925 (fyllnadsval den 8 maj och 24 okt. 1929).

Kommittén har i tvenne den 26 nov. 1929 och 1 nov. 1930 avgivna betänkanden (jfr Utl. 1930: nr 94 och 1931: nr 30) framlagt förslag rörande organisation m. m. av ett »Stockholms stads museum», vilka förslag av stadsfullmäktige resp. den 17 mars 1930 och 2 febr. 1931 lämnats utan erinran i samband med beviljande av vissa anslag till kommitténs verksamhet.

Enligt stadsmuseikommitténs förslag skall det blivande stadsmuseet ha till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet skall utgöra en forskningscentral för stadens kulturhistoria och uppdelas på tre huvudavdelningar, den historisk-topografiska, med uppgift att skildra stadens, stadsbildens och byggnadernas förändringar genom tiderna samt i allmänhet stadens yttre liv och utveckling, den näringshistoriska, med huvudsakligt ändamål att belysa utvecklingen inom hantverket, handeln och sjöfarten m. fl. näringar inom Stockholm, samt den kommunalhistoriska, med uppgift att skildra stadens styrelse och förvaltning samt de kommunala institutionernas utveckling m. m.

Utöver de rent museala uppgifterna skall museet enligt kommitténs förslag även handhava sådant kulturminnesvårdande arbete, som är av mera museal natur (bl. a. verkställande av undersökningsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med rivnings- och grävningsarbeten m. m. ävensom tillvaratagande härvid av föremål av historiskt värde).

Stadsmuseikommitténs verksamhet har hittills väsentligen varit inriktad på förberedande inventeringar rörande föremål och handlingar i stadens ägo, som kunna anses lämpade att överföras till ett stadsmuseum, ävensom i viss omfattning inköp (med av stadsfullmäktige anvisade medel) av museiföremål för detsamma. Sedan vissa lokaler i det s. k. södra stadshuset, Götgatan 1, ställts till kommitténs förfogande, har därstädes igångsatts arbete med närmare preparering av föremålsbeståndet och utarbetande av detaljerad plan för museets uppställning m. m. Avsikten är att sedermera, med ianspråktagande av ytterligare lokaler i södra stadshuset,

successivt genomföra anordnande och uppställning av museets olika avdelningar.

Stat år 1937. Utgifter: 118,700 kr.

Stadsmuseikommitténs ledamöter.

Ordförande.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor; Curman, J. S., riksantikvarie; Eggert, G. E., direktör; Hultman, G. H., överingenjör; Lindblom, A. A. F., Nordiska museets styresman; en vakant.

Sekreterare och tf. chef för stadsmuseet.

(Anslag till arvode åt sekreterare: 3,000 kr.)
Olsson, A. V. M., professor.

Stadsantikvarie.

(Avlöning ännu ej fastställd; anslag i staten 10,800 kr.)

Ännu ej tillsatt.

Intendent (8,820 kr.).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Amanuensier (4,500 kr.).

Hansson, H.; Axel-Nilsson, G.

Registrator (3,720 kr.).

Sjövall, f. Larsson, Margareta O.